

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Mine erindringer

II. del Fra 1918 og fremefter

" MINE ERINDRINGER " I. del.

Trykt og udgivet af forfatteren
på eget forlag.

Første oplag udk.	1982.
andet " "	1983.
tredie " "	1984.
fjerde " "	1986.

Billeder: Grønagers Offset.

" MINE ERINDRINGER " II. del.

Første oplag udk.	1984.
andet " "	1986.

Portrættet på bogens forside er tegnet af kunstneren W A H L ,
" Place du Tertre ", Montmartre, Páris, på min 80 års fødsels-
dag, den 23 marts 1980.

" M I N E E R I N D R I N G E R " .
=====

" F O R O R D " .
=====

Mine erindringer skal ikke være nogen roman, ej heller et værk, der er skrevet for at tjene et politisk, religiøst eller noget andet formål.

Det skal være et minde, fortalt i ordets allerbedste betydning, ikke fra oven af en professionel forfatter, der for at fremhæve sin egen stil er gået på akkord med sandheden, men indefra af en mand, som af sine børn er blevet opfordret til at fortælle om et stykke fortid, der måske kan interessere eftertiden.

Om egne oplevelser - efter hukommelse. - ting, - som ellers ville være gået tabt. -- Må jeg være så flot, i al beskedenhed, at kalde det en " Kulturarv " .

Roskilde i november 1982.

Søren Andersen.

I fortsættelse af " MINE ERINDRINGER " I del, som spænder over tidsrummet 1 9 0 0 - 1 9 1 8 , skal jeg forsøge at fortælle om tiden fremover, og her må jeg erkende, at det var

" Tilfældighedernes underfundige spil, der gjorde mig til bankmand " .

Efter endt skolegang og bestået realeksamen med udmærkelse, mente jeg mig privilegeret i alle henseender for at få en god stilling. Selv med min medfødte beskedenhed, syntes jeg det måtte være en selvfølge.

Jeg havde lejlighedsvis udtalt ønske om at blive dyrlæge, men min far syntes, det var en for langvarig og bekostelig uddannelse, så han anbefalede mig i stedet, at søge ind i en af etaterne, postvæsenet eller jernbanen, hvilket jeg ikke var så interesseret i, men her kom så tilfældighedernes underfundige spil ind i billedet, som bevirkede, at jeg tilfældigvis blev bankmand.

Far, der gennem alle sine forskellige foreninger og forretningsforbindelser, havde forhørt og også rådført sig med bl.a. den daværende postmester Plato, Fakse postkontor, om han kunne anbefale mig at søge ansættelse i denne etat.

Ligeledes havde far også talt med direktør Mortensen, Fakse Kalkbrud, der vistnok på dette tidspunkt var medlem af Privatbankens repræsentantskab, for om muligt gennem hans medvirken, at søge om elevplads i denne bank.

Det var meget afgørende for far, at man måtte være fremsynet med hensyn til eventuelle ansættelser, at det var en stilling, der ved arbejdsperiodens slutning sikrede den ansatte eventuel pension. Far syntes også, at det vel var et plus, om man allerede ved ansættelsen kunne begynde at få gage, selv om denne givetvis ikke kunne være ret stor, men lidt havde jo da også ret. --- Månedslønnen for en bankelev var på dette tidspunkt almindeligvis kr. 50,- på egen kost og logi, så der var selvsagt ikke meget at "slå om sig med" .

For ikke at ventetiden skulle blive for lang, inden jeg fik noget at virke med, havde jeg fået midlertidig beskæftigelse på et sagførerkontor i Fakse, dog ikke med henblik på at uddanne mig til jurist, men jeg var ganske sikker på, at det ikke ville være længe, " inden noget viste sig ".

En af de første dage i september måned 1918, var min far kommet til Roskilde, hvor han skulle deltage i et årsmøde i en af alle hans forskellige foreninger, som han var medlem af, og som han var delegeret for.

I en middagspause, hvor han er ude at se på byen, standser han tilfældigt op udenfor "Magsin du Nord"s udstillingsvindue på algade og får øje på en ikke helt ukendt person, der sammen med sin hustru også " så på vinduer". Det viste sig at være en gammel skolekammerat fra Ebbeskov ved Fakse. Gensynsglæden var stor, de havde ikke set hinanden i mange, mange år. Vennen var rørvævsfabrikant Rasmus Christiansen, Elisagårdsvej.

Det uventede møde, resulterede i en middagsinvitation til far samme aften i deres hyggelige hjem, hvor gamle minder selvfølgelig var samtalens primære indhold.

I samtalens løb, havde far da også fortalt om sine forhold der hjemme i Jyderup, og var da også kommet ind på, at hans yngste søn - Søren - (dengang kaldet Axel) afvigte sommer havde taget en fin realeksamen, men nu var jo så spørgsmålet, " Hvad skal drengen være ? " --- Her havde Rasm. C. en mægtig ide og spørger far, om han ikke troede jeg ville være bankmand, så kunne han måske skaffe ham en plads i den bank, som han benyttede, og hvor han kendte direktøren særdeles godt , betegner ham som en meget dygtig bankmand, men er bekendt for at være en streng chef, han har afrettet de unge mennesker i banken som soldater, han er meget krævende overfor sit personale, så det er ganske sikkert et godt lærested, jeg skal i banken imorgen, så hvis det har interesse, skal jeg spørge direktøren, om han ikke har brug for en elev. Resultatet blev, at far og jeg et par dage efter rejste til Roskilde, hvor vi sammen med Rasm. C. indfandt os i den omtalte bank, hvor vi fik foretræde for bankdirektøren, lad mig kalde ham " Alte " .

Dette var en onsdag, og i samtalens løb, ville " Alte " have, at jeg skulle begynde i banken allerede om fredagen. Nå, sagde far, det er da lidt hurtigt, kan han ikke vente til at begynde om mandagen den 16 september, der er jo da forskellige ting, vi skal

have ordnet først. Mandag er ganske vist en uheldig dag at begynde på. Næ, siger "Alte", det betyder skam ikke noget, jeg har altid begyndt en mandag, og det er da gået mig meget godt, altså aftale - Begynd mandag. -

Når jeg tænker tilbage på denne samtale og hvor jeg havde afleveret mit eksamensbevis samt vidnesbyrd til bankdirektøren og denne havde erklæret sig godt tilfreds med begge dele, foranledigede han pludselig, at jeg skulle aflægge en skriveprøve. Hvorfor? Jeg synes da ellers, at jeg havde en meget pæn skrift. Om det var for allerede på det tidspunkt at genere mig, ved jeg ikke? Måske var mine eksamenskarakterer for gode? Jeg havde ved realeksamen opnået udmærkelse. Havde en gennemsnitskarakter på 5,71 (6 var maksimum), det er da muligt, at han aldrig havde set så gode karakterer, så det var jo om at gøre, at få mig pillet ned af piedestalen omgående, jeg skulle endelig ikke tro, at jeg var noget særligt, det skulle han ihvertfald hurtigt få sat en stopper for.--- Det var imidlertid et af hans særlige karaktertræk, altid overfor den, han talte med, at hævde sig, så man fik opfattelsen af, at det var en meget betydelig og uhyre stor personlighed, man stod overfor.

Nå, det havde han nu ikke behøvet overfor mig. Jeg var jo kun en ganske lille beskeden og ret genert ung mand, som (Gud hjælpe mig) søgte plads i hans bank.

Den for mig så betydende og skelsættende dag - mandagen den 16 september 1918 oprandt. Afskeden med mit trygge og dejlige barndomshjem var overstået, far og jeg fulgtes ad med toget til Haarlev, hvor far skulle til møde i "Stevnskassen". Vi tog en hjertelig afsked med hinanden, og jeg dampede videre med toget mod Roskilde, hvor jeg efter ankomsten hurtigt indfandt mig i den bank, som senere skulle blive min arbejdsplads i over 50 år. Begyndelsen af min karriere tegnede dog ikke meget på, at dette kunne have noget med virkeligheden at gøre.

Min entre i banken blev nemlig meget dramatisk.

Banken var lige lukket for at holde middagspause (ca. 2 timer), I døren møder jeg direktøren, som jeg meget ærbødigt hilser God dag, men denne hilsen blev dog ikke gengældt, i stedet blev jeg overfuset med ordene: " Hvorfor kommer De først nu, det var jo i fredags De skulle være kommet " ? Hvortil jeg i min nai- vitet og uden at vide, hvilken stor personlighed, jeg stod overfor, spagfærdigt svarede : " Det må direktøren da vist have

misforstået, for aftalen var da, at jeg skulle komme idag, mandag ", hvortil han replicerede : " Tror De jeg misforstår " ? " Det er en skidt begyndelse, De gør her ", og så gik han.

To af bankens unge assistenter, overværede denne lidt usædvanlige velkomst til en ny medarbejder.

Disse to assistenter, blev senere nogle af mine bedste venner, og vi har af og til opfrisket min entre i vor fælles bank.

Jeg skal dog indrømme, at hvis jeg havde kendt bankdirektørens fremfærd overfor sine medmennesker, specielt overfor sine underordnede i banken, havde jeg nok indrømmet, at det var mig og min far, der havde misforstået aftalen om min tiltrædelse. Det ville da være utroligt, at både min far, Rasm. C. og jeg selv kunne have taget så meget fejl, så derfor svarede jeg som rigtigt var, jeg var sikker på, at jeg havde ret, hvorfor skulle jeg så fravige dette, selvom det ikke passede hr. bankdirektøren. Jeg svarede ham efter de normer, jeg kendte fra mit barndomshjem og de mennesker, jeg var vant til at færdes iblandt, uden at iblande diplomatiske,urbane vendinger deri. Jeg kendte endnu ikke " Den knyttede næves hårde politik", og at her, var der som regel kun een, der havde ret, men det fik jeg tidsnok bragt i erfaring.

Da jeg ikke havde noget værelse i byen, havde Rasm. C. aftalt med "Alte", at jeg godt kunne benytte et lille tagkammer i bankens øverste etage. Møbler, et bord og to stole samt en seng med madras, var Rasm. C. så venlig at låne mig, og disse ting blev af hans medhjælper, Martin, kørt op til mig med vognen forspændt af den flotte frederiksborghest " Røde Lars". Dette arrangement var jeg selvfølgelig taknemmelig for, og da jeg efter lukketid kom op på mit "luksuriøse" værelse, for at pladsere mine få ejendele, der heller ikke bar præg af luksus, forsøgte jeg at pynte lidt op i "pulterkammeret", der faktisk kun var et uhumsk lokale med skråvægge og tagvindue men ingen kakkellovn. Jeg havde medbragt nogle få billeder, som skulle hænges op, og i den anledning havde jeg lånt en hammer af bankens værktøjskasse, denne havde jeg lagt på mit bord, medens jeg var hos Rasm. C. og frue, for at spise middag sammen med dem, og i det tidsrum, jeg var fraværende, havde "Alte" så været i værelset for at se hvordan jeg havde indrettet mig.--- Hvad ser han så liggende på bordet ? Såmænd bankens hammer, som jeg skulle bruge, når jeg kom tilbage fra middagsbesøget.

Næste morgen fik jeg en ny overfusning af "Alte", fordi

jeg ikke havde lagt hammeren på plads igen efter afbenyttelsen.

Jeg begyndte allerede den første arbejdsdag at mærke, hvorledes det følte, når man blev forfulgt til den mindste detalje. Intet kunne jeg gøre tilfredsstillende til den strenge chef.--- Havde jeg ikke været så standhaftig og stærk, ja næsten stadig i karakter, havde jeg sikkert hurtigt været bukket under for dette nervepres, som jeg var kommet under, men takket være min stædighed, ville jeg da ikke give op lige med det samme, jeg var jo vant til, at når man blev sat til et arbejde, skulle det bare udføres, selvom det ofte kunne være meget besværligt. Jeg ville da heller ikke være bekendt at løbe fra en plads, som mine forældre havde sat mig i. De ville jo det bedste for mig, og jeg ville da så nødtigt skuffe dem, derfor blev jeg, og afventede, hvad der senere ville ske. Jeg skal dog gerne indrømme, at jeg tit tænkte på, at jeg vist alligevel hellere skulle være gået min vej med det samme, så kunne jeg fremover have været sparet for mange ydmygelser og sorger.

En stor trøst for mig var dog, at bankens bogholder F.V.B. var en diametral modsætning til "Alte" .

Til F.V.B. kunne man komme med eventuelle problemer, som af og til forekom, han var altid venlig og menneskelig i hele sin optræden, også overfor en underordnet. Han var altid parat til at støtte en og give opmuntring, når jeg til tider syntes, alt så sort og trist ud.

☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒

" Et billede af banken " .

Forretningsgang og dispositioner af dette eller hint skal jeg undlade at nævne, hverken for hovedkontoret eller de enkelte filialers vedkommende, det må selvsagt være fuldstændig " tabu ", men de implicerede personer fra direktør til yngstemand vil jeg gerne have lov at fortælle lidt om, såvidt min hukommelse slår til.

Bankens samlede personale var ved min ansættelse kun en 10 - 12 mand, nemlig : Direktør, bogholder, kasserer, to fuldmægtige, fem assistenter og to elever, hvoraf jeg var den sidst ankomne . ("Mange høvdinge, men for få indianere").

Banken var kun fem år og var rejst på ruinerne af en i 1913

fallerede bank.

Ved besættelsen af den nyoprettede banks direktørstilling havde man valgt den ca. 30 årige bogholder fra en af de østjydske førende banker. Han medbragte et ikke ubetydeligt beløb, (efter datidens målestok) til nytegning af aktier i den nyoprettede bank. Og med hans gåpåmod og arbejdsindsats parret med stor dygtighed og med tilbørlig frækhed og vovemod og så lidt hensynstagen såm muligt til den enkelte.

I første omgang var det jo selvfølgelig aktiekapital og indlånsmidler, man sigtede til, og dernæst hvilke udlånsmuligheder, der kunne være.--- Her kom både rige og fattige kunder i betragtning. Det varede da heller ikke længe, før banken begyndte at vokse godt, og allerede det første år, kunne man, efter forholdene, fremvise et beskedent overskud.

Inden jeg går videre, må jeg måske give en karakteristik af direktøren, som jeg opfattede ham ?

" Alte " var en mand, der i allerhøjeste grad var blottet for alt, hvad der hed " humor ".

Overfor sine medarbejdere var der kun et alternativ :

" Jeg alene vide " eller " Mit ord er lov ". Kunne man ikke underordne sig disse krav blev tiden , der fulgte ikke altid så behagelig for den pågældende. Men alt kan jo som bekendt blive en vane. Når man i forskellige tilfælde havde været ude for tildragelser af divergerende opfattelser , endte det som regel med, at " Alte " underkendte funktionærens synspunkter.

I en bank af den størrelse, som vi efterhånden var blevet , både med hensyn til bankens virkeområde og til antal af funktionærer , vil der vel altid være en vis procentdel af disse, som så sin personlige fordel ved at lystre det mindste vink fra vor høje chef, selvom de skulle gå på akkord med deres egen samvittighed. Betegnelsen for sådanne folk, kalder man almindeligvis for " Spøtslikkere ". Heldigvis havde vi dog kun nogle få stykker. De stod til enhver tid på chefens side, næsten ligegyldigt hvad det så gjalt. Disse "fnatmidder" generede sig endog ikke for, at udspionere deres kollegaer, både i deres arbejde, men også udenfor banken. --- Det var lige "vand på deres mølle", når de kunne berette til chefen, at den eller den havde foretaget sig dette eller hint, som måske ikke var efter "Altes" ønske.

En sådan "nyhedsformidling" blev skam altid belønnet ved passende lejligheder i form af særlige begunstigelser, ikke mindst ved for-

fremmelser til bedre stillinger.

Det gjalt for disse personer, altid at være i "kridthuset".

" Alte " skelnede i høj grad imellem :

- I. Egne familiemedlemmer, der jo selvfølgelig altid indtog en favørstilling.
- II. Trosfæller, i særdeleshed dem, som tilhørte en ganske bestemt mission. (" Thi ingen bedre findes på denne jord ".)
- III. De private venner, der selvsagt altid skulle favoriseres , undertiden på andres bekostning.
- IV. Bankens kunder, og her tilgodeså man først og fremmest, dem, der hørte til den besiddende klasse.
- V. Sluttelig bankens personale, som af den strenge chef, ikke altid blev behandlet på den mest flatterende måde. De indtog en særlig "Kaste" i systemet, og levede under et vist pres.

Dette bevirkede sikkert, at der blandt personalet, var et mægtigt godt sammenhold. --- Det var næsten som var det en fælles fare, man skulle tage sig iagt for. ---- Havde nogle af medarbejderne den frihed, at komme med personlige meninger eller ytringer, som ikke var samstemmende med chefens meninger, kunne man risikere, at få en overhaling på stående fod, man skulle "kanøfles" og blev ofte forfulgt på alle mulige måder lange tider fremover, ja, man kunne godt føle det som en "bandlysning".

Jeg skal senere i min beretning, give nogle eksempler på "Alte's måde, at optræde på. (Ihvert fald for mit eget vedkommende.)

Personalet, ung eller gammel, måtte skam ikke tiltale vor høje chef med " De ", nej bevar mig vel, man havde selvfølgelig den underdanige regel, altid at tiltale i tredie person, "Direktøren" eller når det skulle være særlig formfuldendt med "Bankdirektøren", idet man altid måtte indse, hvilken stor afstand, der var imellem chef og funktionær.

Forretnings - og arbejdsgangen i en bank af den størrelse, som vi var da jeg tiltrådte min stilling i 1918, er så himmelvid forskellig fra nutidens interne gøremål på alle felter, også på personalepolitikens område.

Når jeg i tankerne går tilbage til denne tid, så havde vi på det maskinelle område, kun en skrivemaskine og en regnemaskine. Alt arbejde foregik med pen og blæk, når det drejede sig om renteudregninger på de forskellige kunders konti, ligesom alle sammen-tællinger også foretoges i hovedet. Ve den, der ind imellem så

sit snit til at benytte den eneste regnemaskine, vi havde, Hvis "Alte" kom og så det, blev maskinen omgående frataget ham. Man havde værsgod at bruge sin hjerne. Det drejede sig om, at få så meget rutine i behandling af tal, som det overhovedet var muligt. (Lommeregneren var ikke opfundet på det tidspunkt.) Ønskede en kunde udskrift af sin konto (Kontokurant), blev denne selvfølgelig også udfærdiget med pen og blæk, og det til trods for, at det tit drejede sig om adskillige sider, ja det drejede sig tit om mange timers arbejde, men det var jo dengang så naturligt. Det gjaldt for alle bankens forskellige afdelinger, lige fra indlån, kasse-kredit, folio over udlån til veksler m. m. I det hele taget blev der udført så meget manuelt arbejde, som det var muligt. Jeg havde indtrykket af, at man skulle spare så meget som muligt på den "ensomme" skrivemaskine. Alle inkasso-afregninger blev håndskrevet på blanketter med så lidt tekst som muligt.

Forud for den tid, hvor jeg med værktøjet: " pen og blæk ", fik lov at deltage i det sådan mere"ophøjede arbejde", skulle jeg igennem yngstemandens plagsomme arbejde, og det var bestemt ikke nogen hvileplads. Fra tidlig morgen d.v.s. ca. klokken 8, begyndte dagens arbejde med at se hvordan kakkelovnene havde det, og måske skulle der også fejes ude på fortovet, (på det tidspunkt havde vi ikke noget bankbud) . Dernæst skulle penne og blækhus på chefens skrivebord efterses, om de var i orden. Forinden havde jeg sammen med den anden elev, båret alle de forskellige bøger op fra arkivet , herimellem var alle indlåns store og "lispundstunge" protokoller, foruden et hav af mapper og formularer af enhver art. Sluttelig var det også elevernes arbejde, at hente de forskellige pengeskuffer og kasser og anbringe dem på de respektive pladser. Klokken 9 skulle alt være klart til bankens åbning.

Forud for alle disse gøremål , skulle al bankens post være afhentet på postkontoret og anbragt på chefens plads, hvorfra den så blev distribueret til de forskellige afdelinger, efter at den var blevet gennemgået af ham.

En meget stor del af den indgåede post kom hovedsagelig fra de tre københavnske hovedbanker : Privatbanken, Handelsbanken og Landmandsbanken. Privatbanken var vores hovedforbindelse.

Når posten så var fordelt til de forskellige afdelinger, var det, der havde yngstemandens interesse, at indføre alle fremsendte inkassoanvisninger og veksler i de dertil beregnede protokoller, endvidere skulle der skrives advis til alle disse fremsendte

ter til de pågældende kunder. Derefter skulde alle disse advis bringes rundt i byen til kunderne. Nogle vekslers og anvisninger blev betalte ved præsentation, andre først ved fristens udløb. For vekslers vedkommende 2 dage efter forfald, og for anvisninger 10 dages henliggefrist, for såvidt ikke anden frist var angivet. Efter endt bytur, var det jo spændende om de indbetalte penge nu også kom til at stemme med det rigtige beløb, som skulle afleveres til kassen, men det måtte man jo passe på, at man ikke "fumlede" alt for meget i det.

Foruden at jeg fik lært, hvem der var gode eller dårlige betalere, lærte jeg også byen og dens forretningsdrivende at kende. Intet kvarter i byen var mig fremmed, hvilket selvfølgelig havde en mægtig fordel for mig. Jeg kan i den forbindelse nævne, , at fra den daværende kaserne på Helligkorsvej og ud til Sønderlund ingen bebyggelse var, her var udelukkende kolonihaver. Det samme gjorde sig gældende for alle de andre yderdistrikter i byen . Den store bebyggelse kom først nogle år senere i et mægtigt tempo og som skabte byen sit nuværende udseende.

(Tilbage til banken igen:)

Alle inkassoafregninger blev også for størstedelen "skrevet i hånden", jeg havde indtrykket af, at man skulle spare så meget som muligt på den skrivmaskine, vi havde. Forinden al korrespondancen i færdig tilstand igen forlod banken, blev den underskrevet af direktør og bogholder, eller deres befuldmægtige. I Chefens fraværelse blev " posten " almindeligvis underskrevet af bestyrelsens formand, eller en af de andre bestyrelsesmedlemmer. Disse skulle ofte hentes, enten i bankens vogn eller i taxa. Så kom det øjeblik, hvor posten i de fleste tilfælde skulle passere en antikveret kopipresse med fugtig svamp . (Det med at anvende karbonpapir med gennemslag, kendte man selvfølgelig ikke den gang. Ingen spekulerede på, hvad man kunne have sparet både i tid og arbejde.)

Omsider kunne postbesørgelsen så tage fat. Alle kuverter blev skrevet i hånden, kuverterne slikket til såvel som frimærkerne også blev "tungeslikket". (Føj, hvor det dog var modbydeligt.) (Man var "frimærkeslikker" i ordets bogstaveligste forstand.) Det blev dog hurtigt ændret til benyttelse af en fugtig svamp.

Tidsbesparende momenter kendte man øjensynligt ikke på dette tidspunkt. Jeg kan også betro, min forhåbentlig interesserede læser, at bankens lønninger til personalet heller ikke var af det

helt store omfang.

I lønningsspørgsmålet var "Alte" fuldstændig suveræn, han alene fastsatte personalets lønninger, ville man ikke gå for hans tilbud, kunne man jo bare søge et andet sted hen .

I mange perioder havde vi meget overarbejde i banken, og der blev fra personalets side ydet et meget stort arbejde uden at få nogen kompensation for det, men en skønne dag kom der pludselig et meget "favorabelt" tilbud fra "Alte". Nu skulle vi have overarbejdsbetaling : Fuldmægtige skulle have kr. 1,50 i timen, assistenter kr. 1,25 og elever kr. 1,00 .

Efter at man forsøgsvis havde kørt efter dette system i ca. godt et års tid, blev det pludseligt inddraget igen. Fra direktionens side havde man opdaget, at det i grunden blev et alt for stort beløb, personalet skulde have. Bankens overskud blev jo derved formindsket, og det var jo da også sæsonarbejde, det hørte skam med til vort arbejde, det kunne banken da ikke betale noget for. Jeg vil tro, at alt det overarbejde, personalet ydede, var en forfejlet personalepolitik , men der skulle presses så meget arbejde ud af personalet som det overhovedet var muligt. Ja jeg har været med til at arbejde så godt som hver aften i banken fra sidst-i maj måned til først i august md. , og det siger da sig selv , at et sådan arbejdspress selvfølgelig er meget opslidende. En af de sommeraftener vi fik lov at holde fri, var forøvrigt en af de årlige festaftener, tappenstregen til minde om slaget ved Fredericia den 6 juli 1849, hvor den danske general Bülow sprængte den slesvig - holstenske belejring af Fredericia. Ovenpå en sådan tappenstreg sluttede vi almindeligvis aftenen i " Trægården ".

Det var i de år, hvor Roskilde var garnisonsby med militær-orkester. Hele ceremonien på sådanne aftener, startede fra kaserne, og drog i gennem byens gader med regimentmusikken i spidsen for en deling soldater . Mange hundrede af byens borgere sluttede sig til optøget, og hele ceremonien ophørte igen på Rådhuspladsen, hvor orkesteret spillede nogle numre til bedste, inden den enlige trompeter sluttede aftenen med at blæse " Retræten " fra rådhusets trappe. Sålange byen havde garnison med orkester , var det den daglige begivenhed, at ^{trompeteren} hver aften (jeg tror det var kl. 21,00) på sit signalhorn blæste "Retræten", signalet til at gå til ro.

Hver morgen blæstes der på kasernen " Reveillen ", signalet til at stå op.

Vi havde en mærkelig ekspeditionstid i banken. Den var fra kl. 9,00 til kl. 14,00, derefter var der middagspause indtil kl. 16,00, hvorefter der så var åbent til kl. 18,00.

Når ekspeditionstiden var slut, kunne vi yngste af personalet begynde at slæbe alle bøger og diverse andre ting, til henholdsvis boxhvelving eller arkiv, og inden vi kunne holde fyraften blev kl. 19,00 eller derover, og så var der ikke meget tilbage af den dag til at pleje andre aktiviteter.

Ja, sådan gik dag efter dag i mine første år i banken, Efterhånden havde jeg så været omkring i de forskellige afdelinger og set og lært hvordan man skulle behandle de forskellige sager.

Ind imellem havde jeg gået på handelsskole og taget handelsmædhjælpereksamen. Jeg havde også været på session, men trak frinummer, og som sådan kom jeg ikke ind til soldatertjeneste, dette bevirkede så, at jeg stadig blev i banken og fortsatte min uddannelse.

I de første år af min banktid boede jeg, som tidligere omtalt i et "hummer" i bankens loftetage og spiste hos daværende kasserer O.S., som var en bror til direktøren.

Der gik vel så et par år, så købte omtalte kasserer en villa på Helgesvej, hvortil jeg også flyttede og fik et værelse på første sal, med udsigt til domkirken. Samtidig flyttede bogholder Frits Chr. ind i et naboværelse.

Vi spiste begge hos familien.--- Fruen var meget flink og lavede god mad.

Medens jeg boede her, havde jeg en morsom oplevelse. På den tid var der i Roskilde et forårs - og efterårsmarked i byen, og her var der, som man brugte det dengang, en masse gøgl bl. a. var den landskendte gøgler, "professor Labri" også til stede med sit gøglertelt, hvor der også var nogle abekatte.

En af disse havde bankkassereren købt af Labri, som dagen derpå stillede på Helgesvej med dyret. Ved denne lejlighed hilste vi på "professoren". Aben blev afleveret med megen gestus og forplumrede ord. Den blev installeret i et kælderrum, som den inden længe fik omdannet til et forfærdeligt svinerum. Den havde fået mavepine, hvilket kunne ses på alle ting i rummet. Det varede da heller ikke længe, inden den blev afhændet til en af byens dyrehandlere.

Efter at have boet på Helgesvej i godt et års tid, flyttede jeg tilbage til bankens bygning, hvor jeg fik et bedre værelse, som vendte ud til gaden og min pension (madsted)blev derefter i

K.F.U.M.'s bygning i Bredgade, den nuværende Politistation.

I dette pensionat spiste vi en 30 - 40 unge mennesker. Det var ikke altid der var rigeligt med fødevarer, så de, der kom først til bords fik de bedste bidder. Det blev efterhånden uudholdeligt at sætte sig til bords i denne forsamling. Her var det bestemt en meget stor fordel, at have lange arme (pensionatsarme), og ens medfødte beskedenhed skulle man helst ikke have med, når man satte sig til bords, for så kunne man risikere at gå sulten derfra. Pensionsprisen var kr. 100,- pr. måned, en efter datiden temmelig god betaling. Den stående lørdagsret, kaldte vi " Dummeperter ", den bestod af alle ugens levninger af varme retter fyldt i samme gryde , såsom Grønkål, Sødsuppe, Kærnemælkssuppe, Glovælling og hvad ved jeg. En ret, som de fleste af os helst gik uden om.

To af mine kollegaer spiste i Frk. Andersens pensionat i Kornerupsvænge, hvortil jeg også flyttede. Her var både maden og betjeningen fin, ligesom det var lutter pæne mennesker, som spiste der. Her spiste jeg, indtil jeg i 1925 blev gift og selv satte bo.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Den fornemme togrejse ".

Allerede godt 13 måneder efter hovedkontorets etablering, begyndte man at udvide bankens funktionsradius til omegnen, idet den første filial blev oprettet i Hvalsø 1914 og i Viby 1915 samt Hedehusene 1916. Så går der et tidsrum af ca. 9 år indtil de næste filialer bliver oprettet. Således fortsætter bankens ekspansion med oprettelse af filialer indtil man mener, at behovet er dækket til betjeningen af bankens meget store kundekreds, som vi efterhånden havde fået.

Lad mig gå tilbage til de tre første filialers vedkommende. Her gjalt der en særlig bestemmelse med hensyn til befordring af de funktionærer, som betjente disse, idet man fra bankens ledelses side bestemte, at når rejsen foregik med tog, skulle det være på II klasse, idet man regnede med, at risiko for eventuelt overfald ville være mindre her.

Nu må vi jo huske, at togene almindeligvis var sammensat af udelukkende kupevogne og at forbindelse mellem de enkelte vognes kupeer kun kunne opnas ved det på vognene værende berømte trind-

brædt, hvor kun togpersonalet havde adgang.

Tog-stammernes sammensætning bestod som regel af kupevogne inddelt i I - II - III klasse, ikke som nu i vore dage med en fællesklasse og en I klasse.

Jeg husker tydeligt en dag, hvor vi var to assistenter, som skulle rejse til Hedehusene for at passe filialen dér, efter påbud rejste på II klasse, hvorimod bankens direktør, rejste på tredje klasse til København. Efter denne togrejse varede det heller ikke lang tid inden den sikkerhedsmæssige rejse på II klasse til de tre filialer blev ændret, fremtidig at skulle foregå på fællesklasse.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Krystalapparatet " .

I nittenhundredeg tyverne oplevede vi, at høre de første aflytninger fra Lyngby Radio. Det var igennem de såkaldte krystal apparater, den simpleste form for radiomodtagere .

Det var et så primitivt apparat, som man selv ved lidt fingerfærdighed kunne flikke sammen, blot man var i besiddelse af en krystalkugle. Krystalapparatet består af en enkelt svingningskreds, der indeholder en selvinduktion og en variabel kondensator. Radiosignalet fra senderstationen opfanges af en antenne og føres til svingningskredsen. Ved indstilling af en drejekondensator afstemmes svingningskredsen til senderstationens frekvens. Signalspændingen, der herved bliver så stor som mulig, oplader gennem en ensretter en anden kondensator i de positive halvperioder. Ind imellem disse halvperioder aflades kondensatoren igen gennem hovedtelefoner. Spændingerne omdannes via telefonens membraner til lydsvingninger, der svarer til de udsendte svingninger.

Krystalapparatet kræver ingen ydre strømkilde såsom lysnet eller batteri.

Det er interessant at tænke tilbage på denne periode, hvor vi jo kun havde denne form for radioaflytning. Hvor vi dog ofte havde mas med at få de til apparatet hørende spoler af forskellige størrelser afstemt med hinanden. Om de nu skulle have stor eller lille afstand. Under tiden fik man ved forkert indstilling frembragt nogle rædselsvækkende hyl, som kunne høres langt bort.

Mange mennesker kunne ikke med sin bedste vilje forstå disse vidundere.

" Dukatsmeden " .
 =====

Fra mine allertidligste Roskildedage, kan jeg huske, at der meget ofte, og da i særdeleshed i terminsmånederne juni og december, udenfor Roskilde Sparekasse, gik en meget dårlig klædt mand på ca. 60 - 65 år, som ud i egen indbildning og forstand optrådte som en slags "flelsende engel".

Det skete jo af og til, at der fra sparekassens dør kom mennesker, som så lidt bedrøvede ud. De havde ikke kunnet klare terminens tyngende byrde . Hvad skulle de dog nu gøre ? Til deres store glæde, henvender den ovenfor omtalte mand sig til dem, og tilbyder, at han da gerne vil hjælpe dem over deres nød. Han vil omgående låne dem, det beløb de mangler, de kan da bare fortælle ham hvormeget, de skal bruge for at klare begreberne. Nu ma man jo huske på, at denne mand kun er ude på at at udnytte sine medmennesker i en nødssituation, så derfor indgår de på hans betingelser for lånets ydelse. En kurs omkring 70 % hvorimod renten er flere procent højere end den almindelige sparekasse og bankrente.

Næsten inden lånet er udbetalt, får låneren fornømmelsen af, at det smager lidt af åger, men låner alligevel, for så er da denne termin klaret.

Udlåneren er en gammel håndværker fra omegnen, som her har fundet sig en glimrende forretning, ja, en i høj grad meget givtig indtægtskilde. Han er tillige en meget stor gnier, der dårlig nænner at spise sig mæt.

Man fortæller bl. a., at da hans kone døde, syntes han, det var så meningsløst, hendes efterladte og godt slidte plyskåbe, som hun i en menneskealder havde brugt, og som sådan ikke var af allersidste design, enten skulle kasseres eller foræres bort, - var da brugelig endnu i mange år, så hvorfor ikke selv anvende den. Derved kom han til at fremture i et endnu mere ejendommeligt udseende, men det rørte ham ikke. Det var jo et led i hans "sparedille" .

En af byens, på det tidspunkt udøvende og kendt malerinde, frk. Sofie Holten, som boede hos de katolske søstre på Frederiksborgvej, mødte ofte denne mand, som hun i sin fantasi, syntes kunne blive modellen til alle tiders maleri, så hun henvendte sig til ham, og fik lov at male et portræt af ham i hele hans elendige udseende. Maleriet gav hun titlen "Dukatsmeden"

" Almindelige betragtninger " .

I afsnittet " Min Mor " fortalte jeg en del om " Den spanske syge " som hergedede landet i årene 1918 - 1919, og som havde gjort sin "høst" i næsten alle hjem . For mit eget hjem vedkommende , berøvede sygdommen os for min ældste søster, som døde efter kun fem dages sygdom. .

Efter at jeg selv havde overstået sygdommen, vendte jeg tilbage til min arbejdsplads igen. Jeg husker, hvor der ofte, ja næsten dagligt, gennem byens hovedgade blev ført bårer med afsjælede soldaters døde legemer fra kasernen til banegården. Disse transporter var et sørgeligt " memento mori " , der kun kunne vække triste minder for en, som lige havde været ude for at miste en kær slægtning.

Et efterslet fra første verdenskrig 1914 - 1918, med dens materielle mangler og sorger i anledning af faldne unge danske mænd, der var blevet krigens ofre.--- Det var selvfølgelig især vore sønderjydske landsmænd, det var gået mest ud over, men hele det danske kongerige var i høj grad " standet i våde " .

Hele samfundet havde i den grad taget skade, ikke alene lidt materiel skade, men mange mennesker var også blevet ilde berørt. Mange virksomheder havde svært ved at finde sin gamle rytme igen. Arbejdsløsheden satte også ind, der var kort sagt krisetid over alt. Konkurser og fallitter hørte til dagens orden, og da ikke mindst indenfor bankverdenen. Man kunne i denne periode haft brug for en fast rubrik i dagbladene, hvor der havde stået : " Dagens bankkrak " . Det var utallige banker landet over, både store og små, der gik ned og hjem.

Flere af vore store hovedbanker gik heller ikke "ram forbi" , men måtte rekonstrueres på forskellig måde for at komme til at virke igen på normal facon.

Mange foretagender måtte gennemleve en i høj grad generende, pinlig krisetilstand , før de igen kunne virke efter deres kunders ønske.

Det var ikke alene hele samfundet, som var kriseram, dertil kom også regeringskrise , hvilket selvfølgelig ikke gjorde tilstandene lettere for nogle i det ganske land. . .

Mange børskrak fandt også vej i det danske samfund. Store formuer kunne på en enkelt dag skifte ejere. Nogle måtte dø en økonomisk død, medens andre soled sig med de store gevinster de havde erhvervet sig på børsen og andre steder i landet.

Utrolig mange spekulanter florerede på deres øjeblikkelige gevinster, men måtte da se i øjnene, at hvad de den ene dag havde tjent, satte de til den næste.

Under selve krigen og den følgende efterkrigsperiode, havde mange, ellers fornuftige danskere, indladt sig på spekulation med tyske mark. Utrolig mange mennesker havde gennem banker og vekselerere opkøbt tyske mark, idet de levede i det lysegrønne håb, at når "Guldkalven" efter det store ragnarok en dag skulle slagtes, - ventede der dem en mægtig gevinst.

Virkeligheden fik dog en hel anden udgang. --- Alt medens krigen og nærmeste periode derefter stod på, havde Tyskerne sat "seddelpressen" i ekstra svingninger, hvilket bevirkede, at jo flere værdiløse mark, der blev fremstillet og sat i omløb, desto mindre værdi fik de for til slut at kulminere i statsbankerot.

I banken havde vi bl. a. en ung assistent, G. K-M., der gennem veksellererfirmaet Friis Wenck og Co., havde opkøbt et meget stort beløb i tyske mark. Hans månedlige opkøb var efterhånden blevet så stort at han hver den første, kunne sende hele sin gage til ovennævnte veksellererfirma. Samme assistent var dog så heldig, at han kunne opretholde en nogenlunde tilværelse, havde fået job hos en af byens store snedkermestre som bogholder.

Som det var gået ham, gik det mange andre, der ikke i tide havde "slået bak" og sørget for at realisere. Vor ven satte alle sine penge til, det eneste, han havde tilbage var en dårlig erfaring og en tom tegnebog.

De tyske marks værdi blev efterhånden så lidt værd, at hvis man skulle på indkøb, måtte man formelig have en hel sæk penge med, men overfor dette problem fandt tyskerne også på råd. Medens man tidligere havde 10 - 50,- 100,- og 500,- marks sedler, fremstillede man dem nu i million og milliardstørrelser, " så fyldte de ikke så meget ".

Det berettes bl. a. om en sønderjysk enkefrue, der solgte sin gård til store milliardbeløb, næste dag dårligt kunne købe et bundt gulerødder for beløbet.

Desværre en skæbne, hun måtte dele med uendelig^{mange} andre mennesker i den sønderjydske landsdel.

" Forlad os vor skyld " .

Såvidt jeg erindrer, var det i sommeren 1919, at banken stod for en stor udvidelse af ekspeditionslokalet. Man havde fået byggeautoriteternes tilladelse til at overbygge det meste af gårdspladsen, som hørte til ejendommen.

Det blev et meget langt og smalt lokale med en skranke, der var så lang som et ondt år. Den lange væg mod øst, var forsynet med mange store vinduer, hvorimod den vestvendte væg, der dannede skellet mod naboejendommen, og var forsynet med halvt fremstående joniske søjler. ----- For nu at gøre den langstrakte væg og dermed selve lokalet mere harmonisk, havde daværende præstⁱSct. Jørgensbjerg, C. Toft, fået til opgave, at male store freskomalerier i hele væggen^s længde, dog var der ind imellem store landskabsbilleder af lokale motiver, og foruden disse. billeder, havde man også anbragt bibelske skriftsteder. Man vil måske nok sige, at det var ejendommeligt, at bede en præst om at udføre en sådan opgave, men samme præst, havde tidligere været missionær, og i denne periode havde han også beskæftiget sig med bl. a. freskomaleri og andre dermed lignende malemetoder, dertil kom også, at han havde uddannet sig til lægmandspræst .

Da bankens kunder, efter endt lokaleudvidelse, kom for at betragte dets nye udseende, var der ingen ende på deres beundring og anerkendelse heraf, dog var der en enkelt kunde, som havde et temmeligt stort engagement i banken, hans økonomi var også meget anstrengt.

Overfor "Alte" udtrykte han også sin anerkendelse af den skete forandring af lokalet, , men udtrykte dog, " at han gerne hevde set, at der iblandt de malede skriftsteder på væggen, også havde stået : " Forlad os vor Skyld " .

Da det var almindelig kendt, at "Alte" ikke var i besiddelse af særlig meget "humor", faldt denne bemærkning ikke i "ret god jord".

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Primitiv møntoptælling ".

Når jeg idag kommer ind i min gamle bank, og ser hvor let det er, når de forskellige kunder, der kommer med deres småpenge, med anmodning om at få dem optalt, går det lynhurtigt med optællingen, i løbet af et øjeblik har man resultatet i kroner og ører. Man fylder bare mønterne i en dertil indrettet mønttællemaskine, så ordner den det hele. Den både sorterer og tæller de mønter, man fylder i den, ja sågalt frasorterer de beskadigede mønter. Ved at betragte en sådan maskines "færdighed", går mine tanker uvægerligt tilbage til min første elevtid i banken, når vi skulle indsende optalt småmønt til Nationalbanken.

Det gik nemlig for sig på en mere primitiv måde, nemlig: Når kassereren havde en tilpas stor møntbeholdning, tilsagde han alle elever og de yngste assistenter til møntoptælling den pågældende aften.

Så godt som hele bankens møntbeholdning blev hentet op fra boxen, bredt ud på den ca. 10 m. lange skranke, og sorteringen kunne begynde, når dette så var gjort, kunne selve optællingen begynde. -- En talte op, en anden talte efter (for at sikre, at der var talt rigtigt.) Det meste af aftenen gik, inden vi havde arbejdet os igennem disse store "møntbjerger." De forskellige møntsorter vi havde på denne tid var :

2 kroner - 1 kroner - $\frac{1}{2}$ kroner (eller 50 ører) 25 ører - 10 ører - 5 ører 2 ører og 1 ører, hvorimod vi idag kun har : 10 kroner - 5 kroner - 1 kroner - 25 ører - 10 ører - og -5 ører.

Når vi omsider var nået at blive færdige med dette ubehagelige arbejde, forestod der os et mægtigt rensesarbejde med at få alt skidt skrubbet af fingrene, for de var blevet totalt sorte, og dog var det intet imod, som når yngstemanden blev sat til at optælle mønter, som var afleveret af børn fra et meget snusket arbejderhjem i Bredgade. Mønterne herfra var opbevaret i gamle snustobaksdåser, som ikke var blevet rensede, før mønterne var fyldt i. Føj for den lede, hvor var det et modbydeligt arbejde at tælle disse mønter op, de var så snavsede og klæbrige, at de dårligt lod sig skille ad. Efter en sådan møntoptælling var en ekstra rensesproces nødvendig.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Isbådssejlads på Roskilde Fjord ".

I den meget strænge fimbulvinter først i tyverne, var Roskilde fjord tillagt med is på ca. $\frac{1}{4}$ meters tykkelse, og mange mennesker, da især dele Roskilledensere, men også mange Københavnerne - ja så galt fra hele nordsjælland kom sportsfolk for at tage del i de sjældne fornøjelser, denne vinter gav os.

Således kom selveste Hans Majestæt Kong Christian den X. for at sejle med sin store isbåd. Turen gjalt for kongens vedkommende, at sejle tværs over Roskilde fjord til Gershøj kro, hvor de stegte ål og stuede kartofler ventede på det kongelige selskab. Chr. X. var selv skipper på den store isbåd, som med lynets fart for afsted over isen. Den farefulde sejlads forløb strålende, både frem og tilbage. Roskilde havn var ved disse sejlads et summende virvar af mennesker, som også gerne tog del i isbådssportens sjældne aktiviteter.

Mange roskildefiskere fik hurtigt rigget isbåde sejlklare og sejlede små ture for publikum mod en mindre betaling. Man kunne vælge mellem ture til Vigen eller til Galgebakken, jeg valgte en tur til galgebakken. Med lynets fart for vi afsted, ja det gav formeligt et helt sug i maven, men morsomt var det nu.

En kendt købmand fra byen med en lille åben 2 personers sportsvogn, kunne ikke stå for fristelsen, med en tur over isen, men i mangel af isbåd, foregik dette i sportsvognen.

For at gøre turen, både mere festlig og interessant, men også mere iøjenfaldende, var samme købmand så generøs, at han inviterede den da så kendte og meget dygtige og tillige meget feterede kgl. skuespillerinde Bodil Ibsen med på turen, hun var nemlig også til stede ved kongens sejlads, der havde gået godt i begge retninger, så hvorfor ikke tage imod dette flotte tilbud?

Bilturen startede under mange hurraråb og klapsalver fra den tusindtallige tilskuerskare. Alt gik lynhurtigt, her var jo ingen fartsbegrænsning. Købmanden var en kendt og meget rutineret billist på landjorden, men fjordens islandske indeholdte farer, som han ikke havde gransket forud, for pludselig fandtes der efterladenskaber fra fiskernes ålestangninger. Våger, som ganske vist var frosset til igen, men hvor denne kun var meget tynd isskorpe, der til forveksling, lignede det ellers meget tykke islag på $\frac{1}{4}$ m.

Pludselig kunne isen ikke bære bilens tunge vægt, den gik gennem isen, og begge paasagerer måtte ud at træde vande. Til alt held var det jo som nævnt en åben bil, så derfor reddede de begge livet, mens køretøjet "stod flot" på fjorden^s bund og måtte forblive der, indtil den af Falcks redningskorps blev bjerget i land.

Hele denne "iskøretur", blev den tilstødende sommer, genfortalt på en meget fornøjelig måde i det da eksisterende Roskilde sommerteater i " Trægården ".

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Til folkemøde på banegårdspladsen ".

Umiddelbart før den store, spændende afstemningsdag i året 1920, om Sønderjyllands fremtidige tilhørsforhold til gamle Danmark, skulle afholdes, indtraf der sig en meget national betonet tildragelse foran Roskilde banegård.

Den på det tidspunkt så meget omtalte og heroisk kæmpende sønderjydske bannerfører for den danske befolkning i hele landsdelen, politikeren, journalisten og redaktøren af bladet " Heimdal "

Hans Peter Hanssen, senere kaldet H.P.Hanssen - Nørremølle ,

der blev danskhedens store forkæmper og organisator for Nordslesvigerne.

H. P. H. stiftede vælgerforeninger for Nordslesvig, dannede danske skoleforeninger, samt grundlagde kredittkasser og oprettede forsamlingshuse. Var tillige medlem af Den preussiske Landdag i Kiel, og af Den tyske Rigsdag i Berlin, hvor han begge steder talte sønderjydernes sag. Efter afstemningen blev han medlem af Den danske Regering, idet han var minister for sønderjydske anliggender i ministeriet Zahle. Medlem af Folketinget for venstre 1924 - 1926.

På en af H. P. H.' mange togrejser, indtraf det tilfælde, hvor han ved togskifte i Roskilde, skulle gøre et kort ophold. Det var da forud, med aftale med ham, bestemt, at han i dette ophold, skulle holde en tale til den store forsamling, som forud ved de forskellige blades bekendtgørelser var blevet adviseret. Ved dette korte møde, talte han selvfølgelig om den spændende

afstemning, som stundede til med raske skridt.

Mange af byens kendte (og ukendte) borgere fik et hjerteligt håndtryk af den sønderjydske fører, (Også jeg fik et.) inden han forlod banegårdspladsen.

Ingen vil betvivle, at H.P.Hanssen var en værdig fører for det sønderjydske folk, en mand med sine meningers mod i behold, hvad enten han talte i Den preussiske Landdag , Den tyske Rigsdag eller ved de mange danske forsamlinger rundt om i hele det Danske Kongerige.

✖ ✖ ✖ ✖ ✖ ✖ ✖

" Flyveren Charles Lindberg ".

Den første soloflyvning over atlanten blev foretaget af flyveren Charles Lindberg, der var af svensk afstamning. Han var oprindelig trafikflyver, men ved sin dristige flyvning i dagene 20 - 21 maj 1927 med sin specialbygget 1-motors Ryan monoplan " Spirit of St. Louis " vandt han Orteigpræmien på 25.000 dollars for første non-stop flyvning New - York - Paris.

En flyvning på 33½ time, og efter forlydende kun iført sommertøj og stråhat. Det blev forløber til de senere transatlantiske passagerflyvninger over Atlanten.

Fløj derefter til London, hvor han blev stærkt hyldet.

Blev ved sin hjemkomst udnævnt til oberst og fejret af hele nationen som dens nationalhelt.

Som brigadegeneral blev han i 1941 afskediget fra luftvåbenet, fordi han var modstander af U.S.A.'s støtte til England, men foretog alligevel 50 kampflyvninger under 2 verdenskrig.

Jeg erindrer, at min kone og jeg netop var på besøg i mit barndomshjem i Jyderup denne Weekend, og vi sad formeligt med ørerne helt inde i radioen for at følge denne dristige mands eventyrlige bedrift.

✖ ✖ ✖ ✖ ✖ ✖ ✖

" En fornem protestbeskrivelse."

I en periode af min uddannelse i bankfaget, var jeg selvfølgelig også ansat i bankens vekselafdeling, og i dette tidsrum så og hørte jeg meget om vekslens uhyre brogede omgang som betalingsmiddel.

Som regel blev vekslen benyttet som betaling i indgåede handelsaftaler, med eller uden kontraktlige overenskomster.

Imidlertid er vekslen en god betalingsmåde, både i store og små forretninger. Mange en gros forretninger benytter almindeligvis vekslen som betaling for deres leverancer af varer til deres kunder. Dagligt blev der indleveret et betydeligt antal veksler til diskontering fra bankens kunder.

I nogle tilfælde var det måske en eller anden privat mand, der pludselig stod og manglede kontante penge, og så havde han formået en andenperson til at kautionere for sig, og det skete meget ofte på en veksel. --- Ja, jeg kan huske, at der engang var nogle "soldebrødre", som en hel formiddag havde siddet i Wolfhechels restaurant og taget godt for sig af de "våde varer", de var nået dertil, at både deres tegnebog og portemonnæ var blevet tomme. Nu manglede de lige penge til den sidste omgang på den bekendte "Bæverding", og så fulgtes de ad over gaden til den kendte bank, for at få et mindre veksellån.

Som bekendt er vekslen en meget benyttet og god betalingsform, man skal bare sørge for at passe den promte, enten ved betaling eller prolongation ved forfaldsdagen, eller senest to hverdage efter denne, hvis man ikke vil risikere at få vekslen protesteret (de non solutione), d.v.s. i mangel af betaling.

Ja, men hvad vil det sige, at få en veksel protesteret? spørger folk, som ikke er vant til at anvende vekslen som betalingsform. Jo, vedkommende vekselejer, almindeligvis en bank, indleverer vekslen til det stedlige dommerkontor, senest 2 dage efter forfald, med anmodning om optagelse af protest. Herved opnås fuld regresret overfor alle vekslens partnere, hvad enten det er acceptant, trassent eller endossent.

Domfældning er herefter unødigt, det står vekselejeren frit at vælge, hvilken person af de implicerede, han ønsker at søge dækning hos. Iøvrigt sikrer det også vekselejeren hurtig retsforfølgning. Vekselprotesten foretages på et dommerkontor af notarius publicus, og når dette er foretaget, tilbageleveres den til vekselejeren ledsaget af en protestbeskrivelse, der

ser således ud :

UDSKRIFT

af

Notarialprotokollen

for

Retskreds Nr. 4, Roskilde Købstad m. v.

Aar 19   dagen den   fremlagdes til Proto-
kollen en af A/S Roskilde   med Begæring om Op-
tagelse af Protest indleveret uindfriet Vexel.

I Henhold hertil blev Vexlen strax for Overlevereren,
Bank   , der erklærede sig bemyndiget.....

Til forskel for den udskrift, der blev brugt i mine elevår i banken.
Her så hovedet således ud :

Udskrift af Notarialprotokollen.

Underskrevne

fhv. Overretsassessor, Civildommer for Roskilde Retskreds nr.4,
Roskilde Købstad m. v. ,R. af Dbg. p. p.

PETER NICOLAJ VALENTIN BUCH

gør herved vitterligt:

at der aar 19   dagen den   fremlagdes til Protokollen
en af A/S. Roskilde .....

.....   O.S.V.   O.S.V.   O.S.V.

"En enestående papirkurv".

Den for mange år siden så kendte købmand, etatsråd Emil Mathiesen, Roskilde, holdt en eller anden stor mærkedag, om det var rund fødselsdag eller jubilæum, husker jeg ikke, men der var i dagens anledning reception i hjemmet og mange gratulanter havde indfundet sig, deriblandt den lige så kendte musikdirektør Sørensen, idb.

Under receptionen fortæller etatsråden til sin gode ven, her skal du se en vidunderlig papirkurv, som min kone har foræret mig og som jeg er meget glad for. Den har i mange år stået på en herregård hos en eller anden kammerherre, og var i slægtens eje gennem mange år. Nu var min kone så eventyrlig heldig at se den udstillet i antikvitethandler Mellerups vindue, og da hun syntes den var så smuk, kunne hun ikke stå for den, men købte den. Hr. Mellerup (også kaldet "Tummelumsen") garanterede min kone, at jeg sikkert ville blive glad for den.

Hr. Sørensen tager kunststykket nøjere i øjesyn, og udbryder i et mægtigt brøl, "Nej nu har jeg fan'ne nok af det", det er jo en af mine gamle tubaer, som den laban har forsynet med tre ben og ledsaget med en ret usandsynlig historie om hvor den har stået. Samme tuba, som jeg for mange år siden kasserede som instrument, forærede jeg engang Mellerup, som så med dygtighed og ikke så lidt snille, skabte dette kuriosum. Den beskuede originalitet stod vist ikke rigtig i forhold til den af etatsrådindens betalte pris.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Tysklandsturen i 1921 ".

Indenfor bankvæsenet ser man ofte i deres årsregnskaber en post, der kaldes " Dubiøse debitorer " d.v.s. tabte penge, som er uerholdelige. Nu var jeg selv kommet i en sådan situation, hvor jeg måtte afskrive en kassedifference på min egen slunkne bankkonto, som derved lignede et stort "Nul", men hvad kunne det nytte at lade sig gå på overfor dette. Jeg stod på det tidspunkt overfor en planlagt rejse til Tyskland. Jeg havde intet at miste,

Gennem et mindre lån hos min bror Niels, blev jeg i stand til at gennemføre den påtænkte rejse. Hvorfor netop nu, kan man spørge? Jo, jeg havde jo ligesom så mange andre danskere også (i det små) opkøbt tyske mark, og nu følte jeg, at hvis jeg skulle redde situationen for at undgå tab for disse opkøb, måtte jeg sørge for, at omsætte de købte mark i naturalier i selve Tyskland, inden saneringen af det tyske kapitalmarked blev en realitet.

Spændingen for en sådan rejse var selvsagt stor for mig, jeg havde aldrig før været på en sådan rejse. Mine eneste udenlandsrejser havde kun strakt sig til besøg i Malmø og Kullaberg.

Jeg "indskibede" mig ombord i "Berlinerekspressen", som gik fra København tidligt om formiddagen. Fra Gedser var det en meget hård sejltur med mægtig søgang og mange søsyge. (Jeg fejlede heldigvis ikke noget.)

Ved ankomsten til Warnemünde fortsatte ekspresen over Lüneburger Heide til Berlin. ---- Det var ganske nemt at holde rede på mit rejseselskab, eftersom jeg rejste solo.

Ved ankomsten til Berlin, opsøgte jeg hurtigt mit logi, som var K.F.U.M. i Friedrichsstrasse. Her fik jeg et ganske dejligt værelse, der med morgenmad kun kostede ca. 4 - 5 kroner i danske penge, pr. nat.

Næste formiddag var jeg på rundfart i Berlin med turistbus. På denne rundfart blev vi præsenteret for de mest kendte steder, såsom "Det kejserlige slot" endvidere "Rigsdagsbygningen", der lå skråt overfor "Brandenburger Thor", hvorigennem vi fortsatte for ad "Unter den Linden" og "Siegesallé" at køre til Potsdam for at besøge Frederik d. Stores lystslot, "Sans Soudi", et meget smukt og fascinerende bygningsværk, der indeholdt mange kostbare og uoverderlige samlinger af kunst.

Mine "store måltider" indtog jeg almindeligvis i den bekendte restaurant "Kimpinski" .--- En aften gik jeg i "Deutsche Stadtsteatern" for at se og høre forestillingen "Per Gynt" og havde ved dette besøg en meget fornem plads idet jeg sad i "Fremdenloge". Såvel her, som alle andre steder, kostede det jo ingen penge i dansk valuta.

Efter et par dages ophold i Berlin, rejste jeg en tur til "Sakschisk Schweitz." ---- Her ankom vi til "Bad Schandau", hvor der lå mange skønne turisthoteller langs floden Elbens bred. Her opholdt jeg mig også et par dage og foretog lange ture, til fods, ud i bjergene. Vi passerede et lille udtørret vandfald, "Liechtenheimer Wasserfall". Da der intet vand kunne komme af naturlig vej, havde man erstattet det med en højtstående træbeholder med vand i, og ved at trække i et håndtag fremkom så et vandfald "en miniature".

Efter besøg i "Sakschisk Schweitz" fortsatte jeg til Dresden en meget smuk by. Her havde jeg gennem en bekendt i Roskilde, fået adressen på et godt logi til en meget favorabel pris. Det var hos en "Krigsenke", der som ekstrarfortjeneste havde et par værelser af sin store lejlighed, som hun lejede ud til turister. Jeg tror ikke, jeg gav mere end ca. 3 - 4 kroner i danske penge, for værelse med morgenmad. Da jeg rejste derfra forærede jeg hende et $\frac{1}{4}$ kg. dansk smør og $\frac{1}{4}$ kg. hugget melis. Det var varer, hun ikke havde været i besiddelse af siden krigens ophør. I Dresden besøgte jeg bl.a. de flotte kunstsamlinger "Das grünes Gewölbe" og om aftenen aflagde jeg besøg i den kendte restaurant "Belvedere". Næste dag gik rejsen til "Wittenberg" hvor jeg besøgte Martin Luthers mindestuer, og så slotskirken på hvis dør han havde opslået de berømte 95 teser imod den katolske kirkes afladshandel.

Atter gik rejsen tilbage til Berlin, dette foregik i en fjerde classes vogn, hvor der langs siderne var anbragte simple hårde træbænke. I vognens midte kunne man så anbringe sin bagage i en stor bunke. (Det var bestemt ikke nogen luksuskupé.) I Berlin fik jeg igen i K.F.U.M. mit gamle værelse. Nu var der kun en dag tilbage af ferien, og denne benyttede jeg til at gøre et meget fordelagtigt indkøb, nemlig en meget fin og klædelig vinterfrakke, som jeg kun gav ca. 50 kroner for i dansk valuta. Det var kun en sjetedel af, hvad jeg skulle give for den herhjemme. Ved hjem-rejsen regnede jeg ud, at rejse, ophold og

diverse indkøb ikke havde kostet mig noget, hvis jeg sammenlignede det med at jeg skulle have rejst, boet og indkøbt tilsvarende varer herhjemme i Danmark.

Glad var jeg over at jeg havde fået omsat min tyske markbeholdning i rette tid og med et godt udbytte, og oven i købet mange dejlige feriedage med spændende oplevelser.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Mit egentlige Roskildehjem ".

Hvad laver i grunden en ung mand på 18 år, når han er flyttet til en helt fremmed by ?

Ja, det var et godt spørgsmål. Jeg skal forsøge at besvare det så fyldestgørende som muligt, og henviser til side 4, hvor jeg bl. a. har beskrevet indretningen af min ikke helt almindelige " luksuslejlighed ", (et hummer, der nærmest rangerer med pulterkamre), og efter denne klassificering, kan vel enhver forstå, at hygge var der ikke meget af. Rummet kunne kun bruges til at sove i.

Imidlertid var jeg så heldig, at fars gode og nære ven, Rasmus Chr. og fru Anna, fra min tilflytning til Roskilde, åbnede deres dejlige hjem for mig. Her var der både husrum og meget stort hjerterum. Her følte jeg mig ligeså godt tilpas, som havde det været mit eget hjem. I huset var to sønner, Max og Poul, de var begge nogenlunde jævnaldrende med mig, og vi kom meget godt ud af det, så det varede ikke længe inden nært venskab blev knyttet med hele familien. Jeg blev faktisk betragtet som " Søn " af huset. Men måtte selvfølgelig passe på ikke at overrende dem. Tit og mange gange blev jeg inviteret til at tilbringe hele søndagen i hjemmet, hvor jeg også deltog i et meget lækkert aftensmåltid. Fru Anna havde tidligere været gift med en proprietær på egnen, men ved hans død kom hun i hjemmet hos Rasm. C., der på det tidspunkt var enkemand. Senere blev de gift med hinanden og levede et meget lykkeligt liv, indtil Rasm. C. døde. Fru Anna havde i perioden som proprietærfrue altid haft unge piger i hjemmet som husholdningselever, så intet på det kulinariske område var hende fremmed. Når jeg ved mine næsten utallige besøg i hjemmet havde nydt eftermiddagskaffen (med hjemmebak) blev

vi alle opfordret til at gå en "appetittur" inden vi skulle spise til aften, Denne spadseretur gik som regel ud omkring Ladegårds-
husene, og efter hjemkomsten var vi parate til at gå til bords i fru Anna's herlige retter. Fru Anna og jeg lagde meget ofte en meget indviklet kabale med to spil kort , så tiden formeligt fløj afsted. Alle mine besøg hos den kære familie var jeg selv-
sagt meget taknemlig for, og efter at jeg selv havde stiftet familie og hjem , prøvede jeg på, at tilbagebetale al den gæst-
frihed og gode behandling, jeg havde fået i hjemmet hos Rasm C. og fru Anna.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Forskellige fritidsaktiviteter "

Efterhånden fik jeg da en del personlige venner, de fleste på min egen alder og nogenlunde samme " status " som jeg selv.

Vi tilbragte mange søndage med at spadsere lange ture, ofte til Boserup skov hvor vi i den daværende pavillon nød eftermiddags-
kaffen, men vi måtte jo altid sørge for at være hjemme til spise-
tid, gagen var jo ikke så stor for nogle af os, så vi drømte ikke om at spise på restaurant. Men efter at vi havde spist i vore respektive pensioner, mødtes vi ofte til et spil kort og en kaffe-
tår, som vi selv lavede i vore nødtørftige køkkenregioner.

Ofte nød en af mine gode lollegaer Ove T.og jeg aftenkaffen på det daværende jernbanehotel. Her var koncert hver aften af en duo bestående af violin og flygel. En kop kaffe med en enkelt kage kostede(såvidt jeg husker kr. 1,50), og det var jo en billig omgang og så havde vi den aften besat på en behagelig måde.

En aften spillede musikerne " Schumanns Treuimerei ", men da vi var i tvivl om hvad vi lige havde hørt, bad vi ungtjeneren om at forhøre, hvad det var for et musikstykke, kom han tilbage med den besked, at det var " Skomagerens tante Marie ".

Ved vore senere besøg i restauranten undgik vi altid at spørge om hvad musikstykke, vi havde hørt.

Mange lørdage aftener rejste jeg til mit barndomshjem i Syd-
sjælland for at tilbringe søndagen i hjemlig hygge.

Weekend kunne man ikke kalde det, vi havde jo åbent indtil

klokken 12,00, så inden vi blev færdige med opgørelser m.v., kunne det godt blive langt henad eftermiddagen.

Som regel rejste jeg fra Roskilde ved 18-tiden, så var der god tid til at nå toget i Køge. Her var der togskifte til " Den øst-sjællandske Jernbane ". Ofte var vi forsinket, vi skulle tit have godsvogne med fra forskellige stationer på vejen. Ved ankomsten til Fakse station, holdt enten min far eller min bror Niels med hestekøretøj for at befordre mig resten af vejen til min fødeby, Jyderup.

Efter at have tilbragt lørdag aften og søndagen i mit hjem, startede tilbagerejsen tidlig mandag morgen, så kunne jeg lige nå at være på min arbejdsplads til sædvanlig mødetid.

I sommertiden foretog jeg mine ture hjem til Jyderup på cykle. Til trods for vejlængden, ca. 67 km. , nåede jeg hjem til ved 10-10½ tiden, så kunne der blive lidt tid til et stk. mad og en sludder inden vi skulle til køjs. Tilbageturen til Roskilde mandag morgen, startede jeg ved ca. 4½ tiden. Jeg beregnede altid en ekstra times tid til eventuel punktering, eller måske andre forhindringer. Jeg havde efterhånden trænet mig op til at cykle en km. på lidt under to minutter, så der var ikke nogen, der ønskede at følges med mig.

Jeg kan godt fortælle, at når vi nåede mandag aften , var jeg parat til at gå i seng, når jeg havde spist min aftensmad.

Mens vi er ved sommerens aktiviteter, husker jeg da også, at jeg ofte cyklede til København for at besøge et par gamle skolekammerater, som nu boede dér . Vi fulgtes ofte ad i Tivoli og så boede jeg hos dem om natten og spurtede mod Roskilde igen mandag morgen. I øvrigt var mine aktiviteter på forlystelsens område ofte et besøg i det daværende etablissement " Trægården ", hvor der var musik hver aften sommeren igennem. En del af sommeren var der også " Sommerrevy " i "Trægården" , som var godt besøgt, her fik man på en "hyggelig" måde genfortalt de forskellige Roskildeborgeres mere eller mindre aktiviteter gennem det forløbne år.

Æ Æ Æ Æ Æ

Et møde med en af verdens " Store Sønner " .

Forleden (d.v.s. i året 1983.) læste jeg i dagspressen følgende:

Roskilde Domkirke.

" Orglet i Roskilde Domkirke skal istandsættes for mellem 2,5 og 3 mill. kroner.

Foreløbig har menighedsrådet bevilget 25.000,- kroner til undersøgelse af, hvad der skal gøres ved orglet, der oprindeligt blev bygget i 1555. Senest er orglet blevet restaureret i 1957. Også i 1924 blev orglet istandsat, dengang af organisten, lægemissionæren og filosofen

A L B E R T S C H W E I T Z E R ."

Der gives mennesker, hvis liv er en foræring. Ikke til dem selv, men til os andre - menneskeheden - .

En sådan foræring er mennesket "Albert Schweitzer" , der levede fra 1875 - 1965, tysk - fransk teolog, læge, musiker (orgelspiller) og kulturfilosof.

1913 - 1917 og fra 1924 læge for vestafrikanske negre på eget hospital ved Lambaréné - i Gabon.

Et stort forfatterskab over religiøse og filosofiske værker, placerede ham som en meget betydelig teolog af liberal klasse. " Ærefrygt for livet " var ledemotivet i senere værker om kultur, etik, verdensreligion samt skrifter mod atom- oprustningen .

Det er ikke for intet, at Albert Schweitzer regnes for vor tids største universalgeni siden Goethe - eller kaldes for vor tids mest geniale og største profetiske tænder.

Og alligevel træder hans indsats på alle disse områder i skyggen for, hvad manden er som etisk personlighed.

Det er mennesket Albert Schweitzer, der så ubetinget rager højst.

Modtog Nobels fredspris i 1952 og Sonningprisen i 1959. Var endvidere en fremragende organist. På dansk er udkommet flere af hans værker om orgelkunst og orgelbygning, og i relation hertil, besøgte han i året 1924 Roskilde Domkirke .

Hans nære bekendtskab og gode venskab med daværende domorganist og kantor ved Roskilde Domkirke, professor Emilius Bangert, gjorde sit til, at han meget ofte besøgte Roskilde.

Som ovenfor nævnt, var der i 1924 dog en særlig anledning til at besøge Roskilde, da skulle Domkirkens orgel, der var nyrestaureret med Albert Schweitzer som kyndig konsulent , atter indvies ved en særlig festgudstjeneste.

Jeg erindrer ganske tydeligt, hvorledes uendelige mange roskildedensere og selvfølgelig også borgere fra omegnen, styrede mod domkirken, der var fyldt til bristepunktet, og i gudstjenestens forløb, hørte vi både tale og spil af selveste Albert Schweitzer. Det var meget betagende, og særlig betagende blev det, da "mesteren" selv sluttede højtideligheden med sit spil på orglet med Johan Sebastian Bachs " Toccato i D mol - I afd."

" Et betagende syn, en oplevelse, jeg aldrig glemmer ".

Da jeg en dag i sommeren 1926 var på en af mine daglige rejser fra min filial til hovedkontoret i Roskilde for at aflægge tjenstligt besøg i min bank, mødte der mig et meget betagende syn.

Jeg gik der hvor nu Kino ligger, da jeg pludseligt fik øje på en skare ejendommelig klædte mænd, ja, jeg følte mig pludselig i en slags drømmetilstand, idet jeg mente at, et lille stykke af " Det gamle testamente " og med nogle af dets patriarker kom mig imøde.--- Det var den bare virkelighed . De mænd, der kom spadserende på fortovet (en 6 - 7 stk. ialt), var klædt i lange kjortler af højst forskellige farver . Den, jeg lagde særligt mærke til, bar en fodlang lilla kjortel. På hovedet havde han en hvid turban, og på sine bare fødder gule sandaler. I øvrigt havde han skulderlangt hvidt hår og et meget fyldigt hvidt fuldskæg. Denne " patriark " havde sammen med de øvrige i selskabet, besøgt Roskilde Domkirke, og var nu på vej til toget for at returnere til København. Deres besøg i Danmark skyldtes deltagelse i en kongres på Helsingørs internationale højskole, for alverdens videnskabsmænd, digtere og filosoffer.

Den " patriark ", hvis fremtoning i så høj grad havde fascineret mig, var den indiske digter og filosof Rabindranath Tagore, som i 1913 fik nobelprisen i litteratur. En masse af hans literære værker er oversat til dansk, deriblandt " Flakkende Fugle ", hvori han bl. a. skriver :

" Jeg er klattret op til tinden og fundet,
at der intet ly var på ryets bare kolde højde.
Led mig min fører, forinden lyset falmer,
ind i den fredens'dal, hvor livets høst modnes
til gylden høst ".

☘ ☘ ☘ ☘ ☘ ☘

" Flytning med forhindringer " .

=====

Et eksempel på, hvordan man fra chefens side, tilsidesætter eller annullerer et tidligere givet løfte over for en af mine gode kollegaer, der var bestyrer af en af vore filialer, og som beboede den til stillingen hørende lille lejlighed.

"Alte" havde givet ham tilladelse til, at fraflytte denne for at overtage en større lejlighed i Roskilde i en af hans svigerfaders nylig opførte ejendom i et af Roskildes villakvarterer.

Flyttedagen indtraf, man havde haft travlt med at pakke de forskellige bogenstande, og flyttelæset var allerede på vej mod Roskilde, men da det var nået halvvejs gennem Ledreborg allé, møder man en stafet, udsendt af "Alte", med ordre om, at flyttelæset omgående skulle returnere til afdelingen. Der kunne ikke blive noget ud af flytningen.

Men her kom "Alte" heldigvis til at ombestemme sig lidt pludselig. Min kollega havde selvfølgelig omgående underrettet sin svigerfader om det passerede. Nu var samme svigerfader en af bankens gode kunder, og som tilmed havde en betydelig kapital stående på bankbog. Han henvender sig omgående i banken og forlanger, at tale med "Alte", over for hvem han stiller det ultimatum, at hvis hans svigersøn ikke omgående kan flytte, i henhold til tidligere givet løfte derom, ser han sig nødsaget til at bryde enhver forbindelse med banken, hæve sine konti i banken og ophøre med at være kunde.

Stående overfor denne kendsgerning, blev flytningen omgående bevilget.

" Man kan da ikke andet, end glæde sig over en så forstående chef ". "Nej, vel?"

☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒

" Fru Thit Jensen i oppudset harnisk ".

I den tidligere omtalte " Trægård ", holdt forfatterinden Thit Jensen, (en søster til forfatteren Johs. V. Jensen.) omkring først i nittenhundrede og tyverne et foredrag, hvor hun rigtig skulle tale donner til mændene. Hun havde lige været på rejse til U.S.A., og havde her studeret mændenes adfærd overfor kvinden. Ved hendes hjemkomst herfra, lovpriste hun iøvrigt mændene for deres hensyntagen til de amerikanske kvinder. Mændene derovre, var ikke så stupide og dominerende overfor kvinden som man stadig fandt dem herhjemme.

Forud for dette foredrag, der var annonceret i alle de lokale blade, havde visse mandsschauvinister bl. a. vor daværende kasserer, følt sig tvunget til at imødegå denne frække kvindesagsforkæmper, og anmodede en fire - fem af os elever i banken, til at følge ham til dette foredrag. --- Hun skulle da ikke uimodsagt rakke ned på mændene.

Vi indfandt os til dette foredrag, og anbragte os på første række i salen, der var stuvende fyldt til sidste plads. Nu skulle vi ordentlig lave ballade.

Med stor opmærksomhed overværede vi foredraget, og hørte, hvor fru Thit var fuld af lovord overfor de moderne ægtemænd, og udtalte : " Lad være, at tidligere tiders mere chevaleriske ægtemænd, var flinkere til at åbne en dør - helst for en anden kvinde end hende, han var gift med ". Sin skarpeste kritik rettede hun derfor mod samfundet og den kludedukke, der hedder staten.

Hvor tør en stat, sagde fru Thit., opfordre til yderligere formering, når den med sig selv ved, at den er insolvent ? Begrænset formering er fornuften og barmhjertigheden hånd i hånd, en barmhjertigheds-gerning mod de stakkels kvinder.

Jeg holder mig til kulturen, der er barmhjertig, og ikke naturen, der er ubarmhjertig. Vi har vanrøgtet menneskestoffet gennem generationer. Det er det, vi soner nu. Thi før et menneske er frivillig båren, kan vi ikke tale om et fribåret menneske.

Efter denne svada, takkede de mange kvinder fru Thit med varmt bifald og blomster, medens mændene følte sig mere skyldbe-tyngende end nogen sinde. Ikke engang en pibe tobak måtte de trøste sig med. Bort med tobakken, havde fru Thit råbt inde i sit foredrag. For det første er jeg forkølet, og for det andet vil jeg ikke have det.

At takke fru Thit, turde den mandlige tilhører slet ikke. Så kunne han bare risikere, at det ville gå ham som en af de officielle personer, hun omtalte i foredraget.

Han var et ualmindeligt fæhoved, men jeg vil ikke sige hans navn. Vi er tilsyneladende venner.

Efter dette meget interessante og tankevækkende foredrag, var vi efterhånden kølnet så meget i vor antiparti for fru Thit, at vor demonstration klogeligt udeblev fuldstændigt.

Vi vandrede allesammen slukøret hjemad igen, belært med en masse ting, vi ikke før havde spekuleret på.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Indflytningskontrol ".

Da Anna og jeg i sin tid flyttede ind i bankbygningen i Hedehusene, var aftalen med "Alte" at vi kulle have lejligheden på første sal samt værelset på anden sal, altså ialt 4 værelser. Desværre var der ikke nogen kontrakt, kun mundtligt løfte. Vi glædede os selvsagt til at få flytningen overstået. Umiddelbart før vi skulle flytte ind, fik vi fra "Alte" besked om, at vi kun kunne disponere over de tre værelser på første sal. Det var i høj grad et brud på hvad vor tidligere aftale var, men vi måtte selvfølgelig rette os efter de givne ordre fra "Alte". Et par dage efter flytningen fik vi besøg af en af "Alte's udsendte "spyttslikkere", han kom nok så uskyldig på revisionsbesøg i banken, men benyttede samtidig lejligheden til at se, om vi nu havde taget det omstridte værelse i brug som soveværelse. Under samtalen i vort private hjem, siger han pludselig til min kone: " Og hvad har de så derinde, må jeg se " ? Åh, sagde min kone så: "Det er ikke så godt, jeg har endnu ikke nået at rede sengene". " Jamen det gør skam ikke noget, siger den udsendte, " Bare jeg lige må kikke gennem dørsprækken " . Det fik han lov til, så kunne han da meddele "Alte", at jeg havde pareret ordre. (Føj for den lede, sikke noget hykleri, sagde jeg til mig selv).

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" De lange konditure "

I de første fire - fem år af min Roskildeperiode var vi nogle stykker af os unge mennesker, der hverken var forlovede eller gifte, som foretog nogle lange gåture, ofte på en 30 til 40 km. længde. Disse ture udgik som regel fra Hvalsø, hvor jeg havde en af mine bedste venner og kollegaer boende, og i hvis hjem jeg ofte var gæst. Almindeligvis tog jeg så med vennen, Poul, hjem lørdag aften, for at være klar til afmarch tidligt søndag morgen.

En søndag gik turen fra Hvalsø til Sorø, hvor Poul havde en bror, som var farmasceut på Sorø apotek. Efter at have fået frokost på det kendte traktørsted " Parnas ", hvortil vi også var spadseret , gik turen atter hjemad mod Hvalsø, stadig på "gåben". Dog benyttede jeg senere toget herfra til Roskilde.

En anden gang var vi på fodtur fra Hvalsø over Lellinge til Køge. På denne tur havde vi en yngre elev Theodor E. med, han var ikke vant til vore konditure, så han begyndte hurtigt at puste lidt af det. Bortset fra ovennævnte tur til Sorø, havde vi altid selv proviant med. Da vi fra Hvalsø var nået Lammestrup, gik vi ind på en bondegård, og bad om at få lov at koge nogle æg, **Gårdejeren &** hans kone stod netop for at skulle spise deres frokost. Konen udbryder: "Nej ved I hvad, unge mennesker, jeg synes ikke vi skal spille tiden , sæt jer hellere ned og deltag i vort frokostbord " Vor medfødte beskedenhed **forbød os næsten**, men også kun næsten, til at modtage et så generøst tilbud , dog var vi alle tre enige om, at det var et godt tilbud , så vi takkede hjerteligt og satte os til "skiven". Efter en dejlig frokost og efter middagskaffe takkede vi af og startede igen mod Køge over Lellinge. Men vi var ikke kommet ret langt, inden vor unge kollega måtte give op, han havde slidt huller på sine hæle , så vi måtte lægge turen om og i stedet tage direkte til Køge, og derfra med toget til Roskilde.

Jeg tror, at disse lange konditure har været med til at skaffe mig et godt helbred fremover, og det kan jeg jo da kun være taknemmelig for.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Teaterturen, der endte med karneval " .

Det skete af og til, at banken var generøs overfor sit personale og inviterede dem en søndag til eftermiddagsforestilling i Det kgl. Teater. Man havde bestilt en af byens vognmænd til at stille en rutebil til rådighed for den smukke sag, og efter at vi var blevet pladseret i bussen, dampede vi afsted mod København. " Ingen stop før Kongens Nytorv ". Turen forløb udmærket, vi glædede os selvfølgelig til eftermiddagens forestilling, jeg tror nok, det var "Inden for Murene", vi skulle se. Efter forestillingen var der bestilt teanretning hos Wivex , hvor vi tilbragte en god times tid, før turen igen gik hjemad til Roskilde. (Fra denne dag husker jeg bl. a., at min gode kollega og ven, Poul, ønskede at blive sat af på Rådhuspladsen, og derfra gå til Wivex, han syntes det så alt for " bondsk ud", at rutebilen kørte op foran dette flotte etablissement, og "væltede" hele forsamlingen af på fortovet.)

Hjemkomsten fra dagens oplevelser var allerede kl. ca. 20,-, og da det selvfølgelig var for tidligt at gå i seng , var vi nogle stykker, der var medlemmer af "Unge konservatives Forening", der netop denne aften havde karneval på hotel "Prindsen", så hvorfor ikke gå til karneval og få en morsom aften ?

Imidlertid var der en af personalet, som følte sig lidt forargelig over at sligt kunne finde sted efter en så dejlig dag, og da han jo almindeligvis var en af "Altes" "gode rygtebringere", skulle denne viden da heller ikke mangle i hans nyhedsformidling, hvilket resulterede i, at da vi næste morgen mødte på vor arbejdsplads blev vi af "Alte" forespurgt ,

" Om vi troede, der var karneval i Himmelen " ?

Men ingen kunne dog besvare dette spørgsmål .

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" En ufrivillig " dukkert " med cigar i munden " .

En af byens kendte borgere, der adskillige gange havde deltaget i tunfiskefangst i Øresund, havde en dag inviteret "Alte". sammen med nogle flere af sine gode bekendte, bl. a. en af bankens underdirektører, til at deltage i tunfiskefangst i ovennævnte farvand.

Begyndelsen var ekstra god, man startede med en sublim frokost ombord (medbragt madkurv), og efter dennes indtagelse, var humøret højt og kampmodet stort, så den store jagt kunne omgående begynde på en af havets særlige eftertragtede fiske, nemlig tunfisken (Thunus thynnus), der i de danske farvande ofte "optræder" om sommeren.

Om det var tilfældigt, at man ingen fangst fik, måske fordi man ikke mønstrede denne særegne fangstmetode (med harpun), eller det var fordi der ingen tun var i det valgte farvand, skal jeg lade være usagt, men man nåede da velbeholdent tilbage til Helsingør havn, hvorfra ekspeditionen tidligere på dagen var startet. Man gør klar til at "lægge til" ved havnemolen, Alle mand går fra borde, men for "Alte"s vedkommende kan dette ikke ske hurtigt nok, så da båden, som endnu ikke er nået helt ind til bolværket, endsige er blevet forstøjet, kan han ikke styre sin utålmodighed længere. ---- Han når lige at få den ene fod pladseret på bolværket, i den tro, at båden følger efter, trækker denne i stedet for udad igen, mellemrummet fra båd til bolværk bliver for stort, længere end "Alte"s skridt kan række, og plump, pludselig forsvinder han ned i det oprørte forplumrede havnebassin med hat på og med cigar i munden.

Det varer dog ikke længe inden han dukker op over vandoverfladen, stadig med hat på hovedet, men dog uden cigar i munden. Det var en næsten ukendelig person, der dukkede op, indsmurt i havnebassinets alskens uhumskedting. Når han stadig beholdte hatten på, får det mig til at tro, at han pludselig erindrede de skilte, som vi forlængst havde hængende i banklokalet, for at kunderne ikke skulle forbytte deres hatte. På skiltene stod der: " Bedes beholde hatten på " .

I hurtig og hast, fik man "Alte" hivet op på det tørre, og iklædt det mest komiske kostume, bestående af gammelt tøj, som blev skrabet sammen af skibets beholdning af ikke så rent og flatterende tøj, så da "Alte" endelig nåede hjem, havde husets frue vanskeligt ved at genkende sin mand .

" En uhyggelig køretur " .

I mine tidligste ungdomsår kom jeg med på en køretur, jeg aldrig glemmer. Jeg var på feriebesøg i en af de jyske store byer. Min ferievært var nabo til en af byens bedemænd, som en dag spørger mig, om jeg ikke ville køre med ham til Haderslev, i rustvogn, for at hente en død mand, som skulle føres hjem til den nordjyske by for at blive begravet på kirkegården dér .

Bedemanden var ked af at køre alene den lange vej, tilmed skulle meget af vejen køres om natten . Uden egentlig at spekulere over, hvad en sådan køretur indebar, lovede jeg ham at køre med på den nævnte ekspedition.

Vi startede tidlig på formiddagen med Haderslev som mål, og godt ankommet til kirken hvorfra den afdøde forud var blevet bisat, læssede vi kisten ombord i rustvognen , for at køre den til en af Ålborgs kirkegårde, hvor begravelsen skulle finde sted allerede ved 12 tiden i familiegravstedet dér den følgende dag.

Efter at vi havde fået vor " passager " samt mange kranse og blomster anbragt i vognen, starter vi for nordgående.

Vi var ikke nået så forfærdeligt langt, før mørket begyndte at falde på, og efter et par timers kørsel, besluttede vi os til at gøre ophold ved en kro på vejen, for at få et par stykker smørrebrød og en kop kaffe.

Vi kørte rustvognen om bag kroen på en afsidesliggende parkeringsplads. Det så jo ikke så godt ud, at holde foran kroen med en rustvogn på den tid af døgnet.

Imidlertid har en af " landevejens riddere " observeret vognen, og ud fra dens nummerplade, regnet ud, at her var der en vogn, som skulle køre nordpå. (På den tid, kunne man ud fra nummerpladens bogstav se hvilket amt, den tilhørte.)

Han kravler ind i vognen og lægger sig godt til rette under det store lag af blomster og kranse, som omgærdet kisten. Her har han fundet sig et godt leje, nu venter han blot på, at rejsen kan tage sin begyndelse.

Denne forløber da også godt og udmærket, indtil vi er nået et godt stykke vej syd for Kolding. " Landevejsridderens " rejsemål var netop Taulum lidt syd for Kolding. Her rejser han sig fra sit gode leje og banker på ruden ud til os på førersædet, idet han med kraftig stemme råber : " Kan I standse ved Taulum , A ska' a der " ?

Det var en forfærdelig forskrækkelse for os, vi følte faktisk

hårene rejse sig på vore hoveder , men bedemanden får dog med med megen sjæls og viljestyrke standset køretøjet, så vi undgår at ende i grøften. Med måbende blikke, studerer vi nøjere vognens indhold, for ud af denne kommer den blinde passagerer til syne og med en selvfølgelig tilfreds mine, takker han for den "behagelige køretur".

I det øjeblik,"landevejsridderen bankede på ruden ud til os, følte vi begge en uhygge, som nær havde bevirket, at vi havde endt i grøften. Vi blev faktisk så skrækslagne. En mærkelig fornemmelse sænkede sig over os. Vi kunne jo ikke rigtig forstå, at vor døde passager var kommet ud af sin kiste og var kommet hen til forruden for at banke ud til os.

Glade var vi begge, da vi nåede kirkegården, hvor aflæsningen fandt sted, og hvor begravelsesfølget allerede havde indfundet sig.

Denne køretur blev en tildragelse, vi ofte og længe talte om.

✖ ✖ ✖ ✖ ✖ ✖ ✖

Medens vi er ved mærkelige tildragelser, så denne.

En ejendommelig "orgelkoncert" .

Min hjemmelsmand, der i mange år havde boet i nærheden af et sindsygehospital, havde også tid efter anden, studeret nogle af patienternes mærkværdige adfærd.

Således fortæller han, at man en dag hørte kraftig orgelmusik fra det lille kapel, der lå på hospitalets kirkegård. Et par hospitalsportører blev tilkaldt, for at undersøge sagen. Da de nåede det omtalte kapel, hvis dør ved en forglemmelse ikke var blevet låst.-- Finder de to af hospitalets patienter, hvoraf den ene skal forestille, at spille et større "orgelværk" for sin medpatient. Et musikstykke kaldte han det, men det var i det hele taget noget forfærdelig "krimskrams, der ikke havde det ringeste med orgelmusik at gøre. Manden kunne overhovedet slet ikke spille. I kapellets nærhed, fandtes et særligt rum, hvor man opbevarede afdøde patienter, medens de venter på begravelsesdagen. Og netop denne dag, ligger, i åben kiste, deres igår afdøde ven, " Alfred" , i denne venteposition. De tager ham op af kisten, og stiv som han er, har de det største

mas med at anbringe ham på kapellets første bæk, men er dog begge enige om at " det er synd for " Alfred ", at han ikke skal høre denne " fine orgelmusik ".

De to pågældende patienter, var meget utilfredse med, at den "smukke" koncert, som de holdt for deres afdøde ven, "Alfred", så pludselig blev afbrudt.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" De modbydelige luftalarmer".

Når jeg tænker tilbage på de skæbnesvangre fem års besættelse af tyskerne, med alle de ubehagelige oplevelser, det havde til følge, kommer de modbydelige luftalarmsvarslinger også ind i min hukommelse, som noget meget generende. Man kunne aldrig vide, hvad der nu kunne ske. Det var om at komme i nogenlunde dækning til afværgelse af død og elendighed. Angriberne var jo de allieredes jagere eller store bombefly, der var på jagt efter at tilintetgøre eller uskadeliggøre mål, som besættelsesmagten ellers kunne gøre brug af. Det var en modbydelig fornemmelse, når luftciren skrås over for vor bolig, begyndte at hyle. Vort beskyttelsesrum i banken, var såmænd vores viktualiekælder, som befandt sig under vort boxanlæg. De gange, vi søgte dækning her, var det altid med bange anelser for hvad, der ville ske os, i tilfælde af eventuelle bombenedslag. Til rummets sikkerhed var der intet foretaget, vi havde sågar vindue i det, men heldigvis skete der intet nedslag, hverken i vores bygning eller i dens nærhed.

Det skete nogle gange, når vi filialmænd skulle rejse hjem fra Roskilde, at der umiddelbart før vore toges afgang, blev varslet luftalarm. I sådanne tilfælde, blev alle rejsende beordret ned i stationsbygningens skrøbelige kælder, der fungerede som beskyttelsesrum. Jeg gad nok se, hvad der ville være sket, hvis stationsbygningen, der var bygget omkring 1840 var blevet ramt af en fuldtræffer? Det ville sikkert haft følgen, at vi alle var blevet mere eller mindre begravet i ruinerne, men heldigvis gik det ikke så galt, de gange vi kom ud for at skulle søge dækning under luftalarmer.

" Den ufejlbarlige " .

Der findes mennesker, som er så selvbevidste og selvglade for, hvad de dels kan og har udført. Mange, både kvinder og mænd i ledende stillinger, bilder sig ind, at kun de kan udføre dette eller hint arbejde.

Det arbejde, de andre udfører, bliver bagatelliseret, fra vedkommendes side som et arbejde, enhver med lethed kan præstere.

Således kendte jeg engang en chef for et stort foretagende med mange medarbejdere ansat. Det arbejde disse lavede, var der da ingen særlige problemer med, men alligevel kunne der da indløbe fejl. Det måtte selvfølgelig være, fordi vedkommende ikke magtede det. De havde ikke den fornødne indsigt i arbejdet, til trods for, at de i åremål havde været vant til at lave dette. Med andre ord, postulat fra chefens side. Han regnede ikke deres arbejde for noget særligt, middelmådigt, men dog tåleligt.

Nu traf det sig engang, hvor samme chef, der havde sommerbolig ved en bestemt strand, og hvor hans firma, et godt stykke vej derfra havde en filial, som til daglig blev passet af en fra hovedkontoret udsendt assistent, sammen med en lokalkendt ansat medhjælper, en pensioneret lærer.

Under et tilfældigt besøg af chefen, i denne afdeling, udtalte han, at han da godt kunne assistere ved den daglige kontordag, ind imellem, så behøvede man da ikke, at sende noget mandskab fra hovedkontoret. Det blev en aftale. --- Og ved første kontordag mødte chefen med et mægtigt arbejdsmod. En sådan bagatel, skulle han da med lethed klare.---

I fællesskab kastede chefen og læreren sig ud i dagens arbejde, den ene mere klog end den anden, men da de omsider skal gøre kassen op, stemmer den ikke.

Der var en difference på flere hundrede kroner.---- Man talte og talte, så fandt man noget, men ikke nok, der var stadig difference. Så besluttede d'herrer sig til at fortsætte efterforskningen til næste kontordag. Man trøstede sig med, at fejlen hurtig ville vise sig, men det lykkedes imidlertid ikke at finde hele fejlen, et mindre beløb måtte afskrives på fejltællingskontoen.

Efter denne episode, udbredte chefen sig i mange anerkendende ord, om hvormeget arbejde, der i grunden var i en sådan filial. Han kunne da godt forstå, at det sommetider kunne have sine vanskeligheder med at få kassebeholdningen til at stemme, når ved-

kommende funktionær samtidig havde så mange andre ting at varetage.

Det var unægtelig en mærkelig fornemmelse for alle andre filialfolk, der til daglig havde et arbejde at udføre analogt med ovennævnte, og som oftest i meget større omfang.

En selvbevist og ufejlbarlig chef, havde fået bevis for, at også han kunne fejle, og det var i grunden ikke så galt .

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Den skæbnesvangre kragejagt " .

I mine første år som "udlært" assistent i banken, blev jeg af og til sendt på afløsning til vore andre filialer i oplandet. Således blev jeg en gang sendt ud til vor ældste afdeling, som ellers blev bestyret af min gode kollega og ven, Poul.

I denne afdeling var som "tilsynsførende en tidligere gårdejer Anders C., som i høj grad var af den "gamle skole", både i sine ideer og i hele sin optræden .

Da han en dag havde en diskussion med en af kunderne, blev de uenige om en bagatel, hvilket resulterede i, at kunden pludselig slynger en gammel historie i hovedet på A.C. idet han siger :
" Åh, du behøver sgu'ette at være så højrøvet, kan du huske, da du var på kragejagt " ?

Det var en tildragelse, som var sket for mange år siden, og som efterhånden var glemt. Sagen var nemlig, at når A.C. var i marken at pløje, havde han altid sit jagtgevær med for at skyde krager, som han var så plaget af. Den skæbnesvangre dag, hvor han pløjer, synes han, at kragerne er særlig nærgående, han stand sine dejlige brune heste ved at råbe "pro'o'o. Hestene står stille og A.C. tager muskedonneren frem, lægger an, sigter og skyder efter de modbydelige fugle. I samme øjeblik, vender den "nærmer" hovedet for med sine troskyldige øjne, at betragte sceneriet, hvilket havde til følge, at den blev ramt lige midt i panden, og styrter, død om, som en "sild" .

Nu var A.C. dog så heldig at have en hesteforsikring, som han søgte erstatning hos, men det kedelige for ham var, at da han selv havde skudt sin hest, kunne han ingen erstatning få. Belært af denne kragejagt, var A.C. ikke mere bevæbnet, når han foretog sine pløjninger.

" Da "Alte" dekretede hele bankens personale tyskundervisning " .

I året 1934 var " tapetsereren " Adolf Hitler ved præsident Hindenburgs død, udnævnt til führer og rigskansler for det tyske rige. Flere millioner tyskere havde længe været uden arbejde , men ved hans overtagelse af magten, blev der skaffet arbejde til alle disse arbejdsløse. Der blev anlagt et kolossalt autobahn . vejnet på kryds og tværs af hele riget , og de arbejdere, der ikke blev beskæftiget ved dette arbejde, blev inddraget i de uendelige store industrivirksomheder, hvoraf størstedelen var i våbenindustrien.

Der blev også foranstaltet store byggearbejder, man skulle jo have " husrum " og lagerplads for alt, hvad der fremstilledes. Som ved et trylleslag blev hele Tysklands sociale nød afhjulpet ved Hitlers oprustning og dermed industrialisering af offentlige arbejder, de ovennævnte autobaner.

Han blev i disse år afgjort meget populær i hele Tyskland, i vide kredse endog forgudet. Hitler havde en næsten hypnotisk magt, såvel over sine nære medarbejdere som over folkemasserne, og det gjorde intet skår i hans popularitet, at han var den drivende kraft bag en systematisk udryddelsespolitik overfor jøderne i Europa, i første omgang i Tyskland.

Netop i dette tidsrum aflagde vor høje chef besøg i Tyskland, hvor han efter nogle dages ophold, atter vendte tilbage til lille Danmark, ladet med en mængde storslåede indtryk. Han udbredte sig med stor beundring og "næsegrus"tilbedelse over alt, hvad denne mægtige mand havde udrettet på så kort tid. Denne Adolf H. havde virkelig skabt det ideelle samfund.

Men hvad var baggrunden for al denne aktivitet ? Var det ikke forberedelsen til en påtænkt storkrig mod hele kontinentet ? Det tyske " Herrenfolk " var af den forgudede führer ligefrem hypnotiseret til i tykt og tyndt at følge ham i hans krigsliderlige planer og tankegang. Meget af det, der var sket, var "bluf". De store vejanlæg (Autobahn), var ren og skær en ny hærvej, så den tyske værnemagt bedre og hurtigere kunne manøvrere alt det efterhånden fremstillede krigsmateriel. De store lagerbygninger, som også var et led i hele opbygningen, skulle senere vise sig at være de frygtede gaskamre, hvor millioner af ulykkelige mennesker fra hele kontinentet led den ubarmhjertige gasdød . Altsammen ting, som "Alte" jo sikkert ikke havde tænkt

sig ville ske, men hvorfra mon "Alte" fik den ide, at han ved sin hjemkomst, omgående dikterede tvungen tyskundervisning for hele bankens personale, oven i købet med ham selv i spidsen ?

En af Latinskolens dygtige og kendte tysklærere, lektor W., blev engageret til at undervise os. (Jeg tror nok det var 2 gange 2 timer om ugen.) Ved disse manudoktioner havde "Alte" den ide, at han absolut var bedre bevandret i det tyske sprog, end nogle af hans underordnede personale, men efter at han i de forløbne timer, af lektor W. var blevet rettet i adskillige gramatiske fejl, (lektoren tog selvfølgelig ingen hensyn til, om det var chefen eller hans yngstemand, der dummede sig, det var "stoffet" som sådan, det drejede sig om at lære korrekt), blev han pludselig optaget ved en masse møder og lignende, han måtte desværre afbryde sin deltagelse i det af ham selv beordrede tyskkursus. Derefter gik der kun få måneder før det ophørte, ganske af sig selv, og uden protest fra "Alte"s side.

Men hvad var mon hans egentlige tanke med at dekretere dette tvungne sprogkursus ? Jeg kunne fristes til at drage den indskrift frem, som er indridset i den engelske Hosebåndsorden, " Honny soit qui mal y pense ". ("Skam få den, som tænker ondt derved".)

✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕

" Algang , Alsang og Kongemærket " .

Algangen, hvori mange danskere deltog, udgik fra de fleste større bysamfund, den var en maskeret protestmarch i begyndelsen af 1940-erne, som en slags symbol på national enighed mod Hitlertyskland. Den var et paralelfænomen til alsangen, der også i de første besættelsesår, samlede store skarer til deres stævner, og som også var en demonstration mod besættelsesmagten. Ved disse stævner sang man fortrinsvis nationale sange.

Kongemærket, et mærke, der var fremstillet i guld og sølv og med kong Christian d. X. monogram omgivet af rød emalie. Langt de fleste mennesker bar dette mærke i deres jakkerevers, og det blev også anset som en manifestation i protesten mod besættelsesmagten.

✕ ✕ ✕ ✕ ✕ ✕

" V E R O N I K A " .

Da jeg i året 1960 havde overtaget stillingen som bankens hovedkasserer, og en formiddag er stærkt optaget af at sortere pengesedler, kommer der pludselig en midaldrende kvinde, som jeg på forhånd kendte meget lidt til, farende ind i banken, råbende :

" Hva' fa'en, er der nogle døde siden I allesammen ser så triste ud, eller hva' er der sket " ? Alle mine kollegaer smiler af hendes bemærkning. ---- Da hun så nær hen til kassen, hvor jeg står, siger hun henvendt direkte til mig : " Hva' hvem er du ? _ Dig kender jeg ikke. I min forbavselse oplyser jeg hende omgående, at jeg er den nye hovedkasserer, hvortil hun svarer :

" Nå, er du de'd - der var måske ingen af de andre, der havde "hoved" til det, siden du skulle herind " ?

Hun fortsætter sin gang hen til bogholderen for at tale om bankforretninger. I en fart spørger jeg en af de nærstående kollegaer, hvem hun egentlig er, siden hun kom farende på den usædvanlige måde. --- Kender du ikke Veronika fra Jyllinge ? Hun har i mange år stået og solgt fisk og friskslagtede kyllinger på torvet hver onsdag og lørdag, men nu er hun blevet forbudt at sælge friskslagtede kyllinger, sundhedsmyndighederne havde fundet ud af, at det var sundhedsfarligt at handle med fødevarer under åben himmel. Det varede dog ikke længe, inden jeg lærte Veronika at kende. Hun var bl. a. kendt for sin rapkæftede mund, sine karske og ramsaltede svar til alle og enhver. For hende gjaldt der ingen personsanseelse . Alle fik hurtige og rammende svar på deres spørgsmål.

En dag under 2 verdenskrig, hvor Veronika også står på torvet med sine fisk og og masser af æg. Henvender en tysker sig til hende om at købe en kurv æg. Veronika ønsker den sag hurtig afgjort, hun skubber til bordet, som vælter, og alle æggene falder på gulvet og smadres, og idet hun nedladende ser på den forbavsende tysker , udbryder hun: " Du ska' fa'enme ikke have mine gode danske æg, så må de sgu' heller' end' deres dav' i det møj og skidt der ligger her på torvet .

Der fortælles uendelige mange episoder om Veronika .

I mange år fik hun så godt som dagligt en forsyning gamle aviser fra Roskilde Tidende, som den gang havde til huse på Stændertorvet. --- En torvedag under krigen stod hun pludselig og

manglede aviser til indpakning, og da Roskilde's daværende borgmester, som var hende ubekendt, kom ud fra rådhuset og gik hen over torvet, råbte Veronika til ham : " Hov du ", jeg har ikke flere gamle aviser, og jeg ka' sgu'ette gå herfra lige nu.

Kan du ikke lige smutte op på Tidende og få for 50 øre ?

Om det nu var af ren og skær menneskelighed eller årsagen var en indgroet respekt for den mundrappe Veronika, melder historien ikke noget om, men borgmesteren gik lydigt op på "bladet" og hentede en stak gamle aviser, som han pligtskyldigt bragte Veronika .

At der ikke går skår af en borgmester fordi han er hjælpsom er helt afgjort, men man må tænke på, at episoden fandt sted for ca. 40 år siden, da en borgmester hørte til den " pinger ", som satte alt ind på værdigheden, og for at bevare den kunne man normalt ikke tillade sig at inklade sig på den slags "folkelige udskejelser".

Æ Æ Æ Æ

En ældre og noget kritisk mandlig kunde stod en dag og pirrede med sin stok i en af Veronika's kasser med torsk.

" La' vær' med at stå der og prik i mine to'sk", sagde hun.

Som svar sagde manden lidt gnavent at de så lidt kedelige ud.

"Hvordan tror du at du så ud, hvis du lå såd'n i en kasse med is på maven" ? replicerede Veronika.

Trods svaret og torskenes "kedelige" udseende, besluttede han alligevel at købe en. "Så ka' du sgu få den du har stået og prikket i", sagde Veronika - og så var det intermezzo udsplillet.

Æ Æ Æ Æ

En pelsklædt dame stod og så ned i en kasse med ål "De er vel ikke til at betale", sagde hun. Omgående tog Veronika en sprællevende halvpundsål, smed den i en vandpyt på brolægningen og sagde: "Hvis du ka' fange den må du få den gratis". Fristelsen var åbenbart for stor for damen, for hun bøjede sig ned og tog kampen op med den lange slimede fisk, som vred og vendte sig og til sidst snoede sig op omkring hendes håndled og pelsærme. Da både fingre, håndled og ærme var godt slimet til, opgav hun jagten . Veronika havde stået og "set på" med et smøret grin på ansigtet, så sagde hun: " Der ka' du selv se hvor svært det er. Du ka' ikke engang fange en ål i en vandpyt, og sa vil du ha' at fiskerne ska' fange dem ude i den store fjord uden at få ret meget for'et".

" Den skinbarlige kirkegang " .

=====

For en del år siden, verserede der en meget pudsigt historie om en af byens meget kendte og indflydelsesrige direktører. Han var tillige en meget flittig kirkegænger, som han også var kendt for. Ingen kirkegang blev foretaget, uden at han samtidig deltog i altergangen. Dette måske for at søge om tilgivelse for, hvad han i den forløbne uge havde udsat sine medmennesker for af ikke særlige gode gerninger, men som dog passede ind i vedkommendes " livsmønster " .

Kirkegang er selvfølgelig en god ting, hvis man mener det alvorligt, og ellers lever i overensstemmelse med kirkens bud.

Dog kan man ikke måle ens kristendom efter deres kirkegang. Gud forlade mig, om jeg ofte i mine tanker, somme tider tror, at der kan være hykleri med i spillet. Nej, u'ha da.

At søge Guds hus hver søndag, kræver en vis selvdisciplin, men man kunne vel engang imellem tillade sig at svinge sine idealer ?

Det skete også for ovennævnte borger.

En solrig søndag formiddag, med mange skønne kvinder på den stedlige tennisbane, som man just skulle passere på vej til gudstjenesten, udkæmpedes store dystre af det "svage" køn, det ville da være skønt, om man kunne nyde alle disse yndige skabninger. Man kunne jo da bare for en gangs skyld svinge sine gode forsætter. Og tænkt så gjort.

Men hvordan skulle man dog bære sig ad, for at alt folket ikke fattede mistanke om denne skinmanøvre ?

Jo, vedkommende direktør fandt hurtigt på råd, i sine foldede hænder, bar han sit hellige klenodie (salmebogen) på ryggen, så alt folket let kunne se den gudfrygtede mand var på vej til kirken. Da han passerede tennisbanen, blev fristelsen ham for stor, han gik derind og tilbragte formiddagen med at beundre de skønne tennisspillere, ikke så meget for spillet skyld, men for pigernes. Ved kirkegangens sædvanlige ophør, vandrede han, stadig med salmebogen på ryggen mod hjemmet.

Ikke engang hans egen kone havde opdaget, at han i stedet for "sjælens trøst, havde søgt kødets lyst".

En interessant tildragelse, som morede borgerskabet meget.

" Kender du Olfert " ?

Da jeg fornylig traf en god gammel ven og kollega, som er nogenlunde jævnaldrende med mig, drøftede vi " Gamle dage."

Han blev ansat i sin bank ca. 2 år senere, end jeg blev det i min. Vore erindringer, som vi drøftede meget indgående, var nogenlunde samstemmende med vore daværende arbejdsmetoder, de var i høj grad diametrale modsætninger til den arbejdsgang, der idag foregår i danske banker, stor eller lille.

I samtalens forløb fortalte han mig nogle ganske overordentlige tildragelser fra sin bank.

Han indledte med at spørge :

" Kender du Olfert " ?

Og fortsætter: Det er i år nogle og treds år siden jeg blev ansat i min bank og stiftede bekendtskab med direktørens søn Olfert, der på det tidspunkt var en ganske lille purk, som jeg observerede på et højst mærkeligt sted, nemlig oppe på kundepultene, imellem blækhuse og penneskafter. Det var da ikke uden risiko både for dreng og blækhuse, at falde på gulvet.

Men fra den stolte faders side, skulde der da selvfølgelig ikke gøres indsigelse. Han var jo stolt over, at drengen havde fantasi til at gøre ophold på dette ejendommelige sted.

Den lille purk fik her, såvel som alle andre steder, sin vilje, hvilket i høj grad kom til at præge lille Olfert, mange år frem i tiden.

I hele drengens opvækstperiode fik vi gang på gang information om hvilken dygtig søn vor chef havde.

Samme Olfert kom i lære i en københavnsk bank (mærkværdigvis nok), og efter udstået læretid, var han selvfølgelig klar til at indtræde i sin fars bank, foreløbig som assistent, men det tog dog ikke så lang tid, før den store "dygtighed" blev udnævnt til sekretær med et godt gagepålæg.

I samme åndedræt udnævnte direktøren fire af de ældre assistenter (de fleste med mere end 25 års tjenestetid) , til en temmelig nyopfundet titel, overassistent. (En slags evighedsassistenter, men uden lønpålæg). Det var imidlertid ikke så nemt for de nye overassistenter at forstå , at den nye sekretær alene fik en lønforhøjelse af kr. 125,-pr. md. --- Kr. 125,- var efter datiden et temmelig stort beløb . I stedet for fortalte direktøren de nye overassistenter, " At æren er det fagreste træ i Skoven",

Det havde bare den fejl, at det ikke fyldte meget i lønningsposen. Men sådan var der jo så meget .

Min ven fortæller videre :

Jeg erindrer en samtale, jeg engang overværede mellem direktøren og en af byens kendte læger, hvori han udtalte :

" Min søns bane er nøje afstukket." Når bogholderen inden så længe bliver udnævnt til underdirektør, bliver min søn bogholder og senere udnævnt til underdirektør, eventuelt meddirektør, og når jeg trækker mig tilbage, indtræder han i mit sted " .

Men skæbnen ville dog "trods alt" noget andet.

Man må i høj grad sande Storm P's ord. "At det er vanskeligt at spå om fremtiden " .

Jeg udtalte til min ven, min forbavselse over den unge Olferts eventyrlige, hurtige karriere, og sagde :

" Ja, der kan man se, når man har en vis person til far (eller oldemor) kan det jo gå med lynets fart med at avancere.

Ja, men nu skal du bare høre videre, fortsatte min ven.

Du ved, at i banken havde vi et bud, som færdedes meget i byen, dels på "gåben" dels på cykle.---- En dag anmoder han om at få nogle nye sko. (Det var sædvane, at banken holdt ham med arbejds-sko.) Olfert spørger interesseret budet om, hvilket nummer han bruger i sko. -- Jeg bruger nr. det og det, svarer han. Det er lige netop mit nummer, sagde Olfert, så kan De da få nogle af mine sko, som endnu ikke er helt opslidte. --- Nogle dage efter, får budet flere par gamle sko af den "godgørende" Olfert, men endnu nogle dage efter bliver budet sendt til skohandleren med en check i lukket kuvert. Det var betaling for sko til budet, men han måtte ikke se beløbets størrelse. --- Det ejendommelige var bare, at denne aldrig så nogle nye sko, der efter checkens størrelse må hav været nogle meget flotte sko .

Banken holdt selvfølgelig også budet med arbejds-cykle, og en dag var den gamle cykle slidt op og han skal have en ny. Han fik også en anden cykle, men det ^{var} chefens gamle cykle, der var blevet istandsat. ---- Den nye cykle, budet skulle have haft, fik han aldrig. Den havde øjensynligt fået en anden adresse ?

Da nu Olfert var blevet meddirektør, fik han selvfølgelig eget kontor, og for at gøre dette så fuldentd som muligt, var hans ønske ganske naturligt, et nyt tæppe på gulvet. Banken indkøber også et nyt flot tæppe, men det mærkelige var bare, at der til kontoret blev leveret et brugt tæppe, som man mente

kunne være godt nok hertil.

Sluttelig fortæller min ven, om en skabnesvanger handling , der blev begået i hans bank og som fik til følge, at der overfor den unge direktør Olfert skete det, at han med dags varsel blev afskediget fra sin gode stilling.

Man havde, desværre for ham, opdaget, at han ved skranken, og i bankens navn, havde opkøbt pantebreve af en kunde til en bestemt kurs, men samme pantebreve var blevet bogført til en endnu højere kurs i bankens bøger, den derved opnåede gevinst var mærkværdigvis havnet et forkert sted.

En sådan begivenhed, som det var, at afskedige en af byens bankdirektører "på gråt papir" og med dags varsel fratræde sin stilling, kunne selvfølgelig ikke undgå at virke chokerende for by og land, og da i særdeleshed for bankens store kundekreds, selv om Olferts far forsøgte at bagatellisere det sketø . Det var mærkeligt for bankens personale, at se deres ellers hårde og ikke særlig forstående og medmenneskelige chefs tårevædet ansigt. --- Nu var det øjeblik indtruffet, hvor han havde medynk behov.-- Hans tidligere prognose om sønnens evntyrlige karriere var bristet.

Det gode og venskabelige forhold mellem direktør og bestyrelse blev for en kort periode opløst, men da bankens ledelse jo ikke kunne fungere uden samarbejde disse to parter imellem , måtte disse hurtigt finde ud af igen at få et godt og gnidningsløst teamwork etableret til bankens bedste.

Den gamle direktør, gjorde sine største anstrengelser for at finde ud af, hvad det var for en " judas " eller stikker blandt personalet, som havde givet de skabnesvangre oplysninger om hele miséren, men det lykkedes aldrig for ham.

Efter alle disse tildragelser, som min kollega havde informeret mig med, tog vi en hjertelig afsked med håbet om snarlig gensyn.

✕ ✕ ✕ ✕ ✕

" Bliver fagforeningsmedlemmer " .

Som tidligere nævnt, blev der fra personalets side ydet et meget stort arbejde ud over den egentlige kontortid , det man almindeligvis kalder overarbejde, som endog ikke blev honoreret med en eneste øre, ej heller compensation af nogen art.

Forud for terminsmånederne juni og december, havde vi haft meget overarbejde i banken hver eneste aften, ofte til langt hen på de små timer, for at få dette mægtige arbejde på plads.

Når jeg nævner terminsmånederne, er det fordi der i disse altid er noget særligt arbejde, der skal udføres. ---- Nej, ellers var det minsandten hvert kvartal vi havde meget arbejde med renteberegninger og udsendelse af rente -og saldonotaer til kunderne. (Kasse-Kredit og Folio kunder).

Ja, undskyld jeg nævnte ovenfor, at vi ingen compensation fik for overarbejde, men der husker jeg alligevel forkert.

Hver den 30 juni fik vi ved halvårsopgørelsen serveret en portion jordbær med fløde, og så var det honorar betalt for ydet overarbejde i det første halvår.

Ved årsafslutningen ultimo december, hvor der selvsagt var meget mere arbejde, som skulle presses igennem, både før og efter denne dag, også som overarbejde, var betalingen dog også større. Vi fik frokost på bankens regning på en af Roskildes restauranter, men efter indtagelsen af denne og en kort hvile-pause, vinkede arbejdet igen forude.

Landsforeningen for Danske Bankfunktionærer havde vi godt hørt noget om, men kun nogle ganske få af personalet var medlemmer af foreningen, men efter at vi i en årrække havde fundet os i , at vort overarbejde blev honoreret med så "favorable" compensationer som tilfældet var, fik vi efterhånden øjnene op for, at der var kun et at gøre, nemlig at melde sig ind i den pågældende forening, og dette skete med 100 % tilslutning af personalet.

En sådan manifestation fra det samlede personale, kunne da selvfølgelig ikke finde sted, uden at "Alte" blev informeret af en af sine sædvanlige referenter, og derfor blev der også på hans foranledning indkaldt til orienterende møde af det samlede personale. Dette møde blev holdt hos en af personalets medlemmer, som havde en temmelig stor lejlighed hvor vi kunne være, , men efter "Alte's påbud , skulle han så viderebringe til ham , alt hvad der var blevet forhandlet om på mødet.

(Jeg ved ikke rigtig, hvad man kalder en sådan foranstaltning, men mon ikke ordet "Spionage" er det mest dækkende ?)

Før mødet blev indledt, anmodede "værten" personalets tillidsmand om at byde forsamlingen "Et hjerteligt velkommen". Jo, tro mig, alt var snedigt tilrettelagt efter et ofte brugt "skinmanøvre mønster".

Efter dette personalemøde, varede det ikke så længe inden der blev fastsat et møde mellem "Alte" og landssekretæren, Charles Olsen sammen med en anden repræsentant fra "Bankfunktionærernes landsforening".

Nu skulle man til at forhandle om personalets aflønninger, og det var for "Alte" en ganske ejendommelig situation. Han plejede jo selv at bestemme, hvad de forskellige mennesker i banken skulle aflønnes med. Det var noget helt fremmed for ham, at der var noget, der hed lønningstariffer, men heldigvis blev han ved dette møde belært om, at nu måtte han rette sig efter foreningens lønkrav.

Begge d'herrer fra landsforeningen blev af personalets tillidsmand afhentet på jernbanestationen, og blev på vej til banken orienteret om det før omtalte personalemøde og dets forhandlingsforløb.

Spændingen lå faktsik lodret i luften. Hvad ville der ske, når "Alte" og landssekretæren mødte hinanden til denne vigtige forhandling? Personalets tillidsmand var meget spændt på, om han fik lov at overvære konfrontationen. (Men det fik han ikke.)

Hvad ville der ske med vore lønningers fastsættelse fremover ?

"Alte" var allerede forud for det berammede møde, begyndt at lægge den grimasse, som kunne passe.--- Hvad bildte en sådan person sig i grunden ind, at komme her og forstyrre "det gode forhold", der var direktør og personale imellem ?

Han skulle nok vise ham hvor "skabet skulle stå".

Imellem personalet var man ved at sætte væddemål i gang om udfaldet. "Alte"s forud indtaget standpunkt kendte vi alle 100 %, han var selvsagt fnysende arrig.

Såvidt jeg husker, blev der ved senere forhandlinger parterne imellem opnået "enighed", men dog ikke uden " Sværds slag " . Havde "Alte" ikke bøjet sig for landsforeningens lønkrav, som gjorde vore lønninger betydelig bedre fremover, var det vel ikke utænkeligt, at en konflikt var blevet varslet med strejke til følge. ---- Gad vist, hvordan "Alte" ville have reageret i en for ham så speciel situation? Nu havde han klogeligt måtte erklære

" Min Hedehus-periode ".

Efter udstået elevtid (ca. tre år), hvor jeg havde erhvervet fornøden kendskab, både i kundebetjening og sagsbehandling af det tilflydende materiale, syntes jeg, at jeg gerne ville se lidt forandring i mit daglige arbejde. Jeg udtalte derfor overfor bankens bogholder, ønsket om at gøre forandring i min arbejdsgang, eventuelt i en af de i Roskildes omegn etablerede filialer.

I slutningen af min elevtid havde jeg ofte været substitut for nogle af de assistenter, som betjente filialerne, så mit kendskab til disse var helt i orden.

I Hedehusene havde vi to ugentlige kontordage á 2 timer, og disse foregik i skænkestuen på Hedehusene afholdshotel.

Alle bankforretninger blev udført på enden af et stort bord. På samme bords anden ende, sad hotellets gæster og nød deres genstande. Det siger sig selv, at det var en stor gêne både for bankens få kunder og for betjeningen, så man ledte med stor energi efter et egnet lokale til de ugentlige bankforretninger. En skønne dag fik vi også et lokale på hovedgaden og med egen indgang. Det varede derfor ikke længe, før vi begyndte at have åbent hver dag hele ugen.

Da de to andre filialer, som banken havde på det tidspunkt allerede var besat, blev det således Hedehusene afdeling hvori jeg fik mit virke, som forevrigt varede fra 1921 til 1960 ialt 39 år.

Så vidt jeg husker, købte banken en efter forholdene stor ejendom på hovedgaden i Hedehusene, samme ejendom var bebygget med forhus (hvori var tre forretningslokaler), mellemlus og baghus (beboelser og værksted) Alle disse bygninger lå på en stor grund hvorfra der blev udstykket en grund på ca. 1.000 kvadrat alen, som banken senere agtede at bygge en ny filial på.

Hele komplekset blev senere solgt til en cyklehandler for det samme, som banken havde købt det for, men man havde som fortjeneste fået den udstykkede grund. Ved samme handel havde man dog overset, at der på den anden side gaden lå en ejendom, som hørte med i handelen. Det vidste hverken sælgeren, banken eller cyklehandleren, som vi solgte til. Da det imidlertid tydeligt var angivet i skødet, var der jo ikke noget at være i tvivl om. Cyklehandleren solgte nogle få dage efter ovennævnte handel den omtalte ejendom, en lang stråtækt ejendom med tre lejepartier, til en bekendt for kr. 6.000,-, så det var han jo godt tilfreds med.

Umiddelbart efter disse handel anmodede banken arkitekt

Carl M. om at udfærdige tegninger til en ny bankbygning, som man agtede at opføre på den erhvervede grund.

I løbet af knapt et år, stod denne bygning færdig til indflytning. I stuen banklokale og forskellige facilliteter og på første sal en tre værelses lejlighed beregnet for den til enhver tid fungerende bestyrer.

Dog blev samme lejlighed de første otte år beboet af den ved banken tilsynsførende (d.v.s. den lokalkendte tillidsmand og medhjælper), På bygningens anden sal var et stort værelse, som jeg beboede, ved min fraflytning fra Roskilde i 1923 til jeg i 1925 blev gift, og derfor beboede sammen med min kone , en anden lejlighed i byen.

Jeg kan jo ikke nægte, at det var med stor tilfredshed, at vi flyttede ind i egen bygning, men det skortede lidt på det inventar, der blev sat ind i de nye lokaler.

Det bestod af en høj ståpult, som forud havde tjent sine ungdomsår i hovedkontoret. Til denne pult hørte to høje stole, kun beregnet til at sidde på i ledige stunder. Ved arbejdet stod man op. En skråpult på den ene væg og et udrangeret bord fra hovedkontoret foran et vindue i lokalet.

Udenfor skranken, en træbænk og to umagelige stole, var alt hvad der stod til kundernes behagelige ventetid.

Ved siden af banklokalet var også et samlaleværelse med omstilling til bankens telefon. Dette værelse var også møbleret med en umagelig træsofa samt to ligeså umagelige stole. Endvidere blev der indsat et meget historisk skrivebord, hvis fjerde ben hængte og dinglede. Det kunne kun stå alene når det havde væggen at støtte sig til. Ved dette skrivebord havde den fallerede banks direktør (kaldet "Bankpetersen") sandsynligvis siddet og udtænt sine fejlslagne dispositioner. Efter denne beskrivelse kan min læser se, at der ikke var ødslet ved indsætning af inventar til det nye banklokale. Da vi var eneste pengeinstitut i byen, varede det skam ikke længe inden vi havde de fleste af byens store fabriksvirksomheder som kunder og dertil kom også byens og omegnenens befolkning, og med de muligheder for bankforretninger arbejdede vi os hurtigt op til at blve den største af de oprettede filialer.

Hvis jeg må bruge det gamle mundheld, så følte jeg faktisk, at jeg nu blev betragtet som " En konge i en lorteby i stedet for at være en lort i en kongeby ". Dette skal dog ikke tages for

bogstaveligt, men jeg følte mig lettet for det nervepres, altid at være under "Alte's" observation, det var dog ikke mig alene, men det meste af personalet, der blev mønstret af hans ikke særlig behagelige "falkeblik", og hans diktatoriske væremåde.

Efterhånden blev der oprettet en 10 - 11 filialer omkring Roskilde. For alle os filialfolk gjaldt det, at vi skulle til hovedkontoret i Roskilde for at aflægge beretning om dagens forskellige bankforretninger og her var det særligt ved forevisning af de i filialen diskonterede vekslere at "Alte" kunne komme med kritik. Vi havde et bestemt "maksimumsbeløb", som vi kunne regne med, men derfra til ikke at få kritik af de foretagne dispositioner var ganske uberegnelige. Efterhånden som jeg lærte de forskellige kunders soliditet at kende, henviste jeg altid til min bedre viden.

Nu havde jeg den fordel, at jeg set udefra, kunne iagttage "Alte"s forskellige gøremål.

Efterhånden blev "Alte", indenfor bankverdenen en kendt og anset bankmand, der dog tillige blev betegnet som en "hård stræber" der intet middel skyede for at kunne dominere sine omgivelser, og for at nå det mål, han nu havde sat sig. Han var ikke populær, men ikke så lidt fræk i sine måder at køre frem på. Hans eklatante fremfærd, gjorde sig også gældende indenfor foreningslivet, her gjaldt det selvfølgelig om at få så meget indflydelse som vel muligt, det kunne jo i høj grad bestyrke denne magtsyge mand. Al den aktivitet kom selvfølgelig også banken til gode. En ting må jeg dog medgive ham.--- Han var en myreflittig person, han skånede ikke sig selv for at gøre et stykke arbejde, men af sine medarbejdere krævede han også meget arbejde og at dette blev udført på en måde, som alle kunne være tilfredse med. Kort sagt, vi lærte at bestille noget. Ingen kan med rette påstå, at det ikke var et godt lærested, men en hård uddannelsesplads, der også havde til følge, at mange bankfolk, som her havde fået deres uddannelse, senere sluttede deres karriere med topstillinger i adskillige af landets banker.

Min medarbejder i Hedehusene bank var en tidligere indflydelsesrig gårdejer fra nabobyen. Han havde bl. a. været formand for andelsmejeriet og for forskellige landboorganisationer, en mand, som man nærrede den største tillid til. Han og jeg fik et meget godt samarbejde og tillige et varigt venskab. Han vedblev sit virke i banken indtil han var fyldt 80 år.

Forretning kan man almindeligvis ikke drive, uden at der undertiden kan indtræffe fejl af en eller anden slags. Således skete det jo også for mig. Jeg havde desværre lavet en difference på kr. 100,- , som jeg uheldigvis manglede i kassen. Efter en minutiøs gennemgang af ekspeditionerne fra dagen, konstaterede jeg også hvorfra fejlen stammede. Jeg ringede til vedkommende kunde og foreholdt ham sagen, men han nægtede purre, at han havde fået udbetalt kr. 100,- for meget. Hvad gjorde jeg så ? Jo, jeg indberettede det selvfølgelig til min høje chef, da jeg kom til hovedkontoret. Jeg skal ærligt indrømme, at det var med bange anelse for udfaldet. Jeg havde jo tænkt mig, at et sådan beløb kunne blive debiteret på bankens kassedifference-konto, men her havde jeg skam forregnet mig. "Alte" nægtede at debitere beløbet på den nævnte konto. Da jeg var vidende om, at man ellers ofte havde foretaget sådanne dispositioner ved indtrufne situationer i hovedkassen. Om det var formildende situation, at kassereren i hovedkontoret var "Alte"s kødelige broder, skal jeg lade være usagt.

Køre videre med en kassedifference i Hedehusene hverken kunne eller ville jeg. Altså var der der kun en udvej. Du må selv betale for den indløbne fejl. Jeg hævede resolut de 100 kr. på min egen konto. Igennem et par måneders opsparing, havde jeg netop lige nået en saldo på samme beløb, hvilket jeg ellers havde beregnet som en slags reservekapital , så det var nærmest en katastrofe for mig. Min månedsgage som første års assistent var kr.75,

Fra denne dag følte jeg selvsagt, at jeg ikke fra "Alte"s side kunne vente noget godt arbejdsklima fremover, når han i den grad tilsidesatte de almindelige regler for fejltællinger.

Min kontubernal tog dagen efter med mig til hovedkontoret for at tale med "Alte" om hele miséren, idet han også kunne se det uretfærdige i den behandling, jeg havde fået. Men intet hjalp til at få en anden afgørelse af spørgsmålet . Det eneste, jeg fik ud af det, var en ny overfusning fra den mildest talt sataniske "Alte" . (Åh, undskyld, han var indremissionsk.)

Filialen, som jeg nu var bestyrer af, gik en glimrende fremtid i møde , men selvfølgelig faldt der aldrig nogen anerkendelse for det arbejde, jeg gjorde, både i kontortiden og udenfor denne, dertil kendte jeg altfor godt "Alte" . Det var lige så utænkeligt som for os andre "at krybe til månen". Den arbejdsglæde, som selvsagt burde være enhver mands eje, blev som regel altid kvalt af "Alte" på en særdeles raffineret måde .

Som tidligere nævnt, fik vi i 1923 en ny bygning med dejligt indrettet banklokale, men det indsatte inventar var noget gammelt ragelse, som tidligere var blevet kasseret i hovedkontoret. Det kunne da være godt nok til en filial, vi var jo ikke bedre vant, var ofte "Alte's slogan. Om det så var funktionsdygtigt, ja se det var jo så en ganske anden sag.

Panserdøren til det nye boxrum var leveret af en lokal maskinfabrikant i Roskilde, men var ikke forsynet med indstillelig kodelås, så hvis man bare havde boxnøglen kunne man uden besvær lukke døren op til boxrummet, og det var selvfølgelig ganske uholdbart. (Måske også et af "Alte's sparesystemer ?).

Sikkerhedssystemet med et sådan boxanlæg var bestemt ikke tilfredsstillende, ej heller holdbart eller tidssvarende, dog anvendte vi det alligevel en årrække indtil man fra hovedkontorets side indså, at en ny boxdør med kombinationslås blev indsat, hvilket blev foretaget af Dansk Panserboxfabrik i forbindelse med en lokal murermester. Da dette arbejde skulle udføres udenfor bankens almindelige kontortid, blev det foretaget som aften og natarbejde under overvågelse af filialens personale.

Som ovenfor nævnt, var der også i den nye bankbygning loftetage indrettet et stort værelse, som skulle være til bankens disposition, og i dette værelse fik jeg min ungarlebolig, ja, endda uden at betale noget i leje. (Et af "Alte's store generøse øjeblikke).

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Forlovelse og giftermål ".

I efteråret 1923, hvor jeg sammen med mine forældre, deltog i en stor konfirmationsfest på " Snedgård " , som lå i umiddelbar nærhed af mit barndomshjem i Sydsjælland. Beboerne på denne gård, hørte med til mine forældres vennekreds ,og i dagens anledning blev jeg også inviteret med til festen.

Tilfældigt blev en nydelig ung dame og jeg placeret ved siden af hinanden ved festbordet hvor vi på kammeratlig måde underholdt hinanden, hvilket også medførte en spadseretur i haven om aftenen. Under denne blev vi enige om at mødes i København den følgende Weekend.--- Og så gik det derudaf .---

I den derpå følgende weekend blev vi forlovet.

Min forlovede, Anna Frederiksen, var barnefødt i Nyborg, hvor hendes forældre boede, og hvor hendes far var faktor på "Schönemanns Trykkeri".

Anna selv var engelsk korrespondent i et engelsk firma "EXIDE", hvis direktør Frits Fenger var søn af den navnkundige provst Fenger ved Holmens kirke.

Anna boede i Jernbanegade i Vanløse, i samme gade som hendes søster og svoger, Lene og Axel Nielsen også boede. De havde restaurant "Jernbanecaféen", som var et meget besøgt sted. I deres hjem havde min forlovede også sit andet hjem, hvor hun spiste og hvor hun opholdt sig i sin fritid sammen med familien dér. I samme dejlige hjem blev jeg også hurtigt optaget og betragtet som hørende til familien.

Nu traf det sig så mærkværdigt, at der i hjemmet, foruden min svoger, der hed Axel, også var to af familiens nære venner, der også hed Axel. Tre "Axel'ler" kunne man til nød finde rede på, men da jeg også lød navnet "Axel", måtte jeg lade mig konvertere til navnet "Søren". Det kom mig meget godt tilpas, det var jo et af mine døbenavne, som jeg altid havde ønsket mig at blive kaldt, men som min morfar, der hed Søren Kristensen, ikke tillod at benævne mig så længe han levede.

Med mit "nye navn" og som nyforlovede, nød Anna og jeg tilværelsen på bedste måde de følgende to år. Jeg havde været heldig at få en lille to værelses lejlighed så nu tænkte vi på giftermål. Vi besluttede os til, at vort bryllup skulle være den 5 september 1925 i Vanløse kirke med efterfølgende middag i min svigerinde og svogers restaurant "Jernbanecaféen".

I deres hjem nød vi begge umådelig stor gæstfrihed, så længe de levede.

Da jeg nogen tid forud for det fastsatte tidspunkt for vort bryllup, meddelte min chef, om vor beslutning for at træde ind i den hellige ægtestand, fik jeg at vide, at det kunne skam ikke sådan uden videre lade sig gøre, det skulle vi da have tilladelse til fra banken. Imidlertid holdt vi bryllup, uden "Alte's videre protest. --- Hvad kom det i øvrigt ham ved, han gav mig jo ikke nogen gagetillæg i den anledning, men jeg fik dog at vide, at jeg på min bryllupsdag først kunne regne med at få fri kl. 12 middag. Efter denne viste "venlighed" fra "Alte's side, havde jeg uendelig travlt med opgørelse og afstemning og med at komme i

stadstøjet for at nå det første afgående tog mod København, jeg skulle jo videre til Vanløse .

Ved Vanløse kirke opholdt min familie sig sammen med Anna's familie og en hel del personlige venner på begge sider.

Bryllupsceremonien var fastsat til kl. 16,00 og jeg skulle da helst være til stede når Anna og hendes fader ankom til kirken. Hvad mon ellers konsekvensen havde blevet ?

Jeg nåede det heldigvis. Hurra - Hurra - Hurra.

(Atter fik jeg bekræftet "Alte's raffinerede måde at genere mig på). Føj - FØJ - Føj .-----

Fra nogle venner, der boede i Malmø (Han tysker hun dansker) fik vi et telegram hvori stod :

" Højt til loftet smælder korken,
lad os se, når kommer storken " ?

Godt og vel overstået et dejligt bryllup med mange dejlige gaver og mange gode ønsker om en lys og lykkelig fremtid, installerede vi os i den lille lejlighed ovenpå en af byens købmandshandeler. Min kone skulle hver morgen med toget til København, og jeg til mit arbejde i banken, byens eneste pengeinstitut. Efter en hjertelig afsked på jernbanestationen, mødtes vi igen først ved godt syvtiden for at tilbringe en velfortjent hjemmefaften efter dagens arbejde.

Efterhånden havde vi fået en hel del gode venner og bekendte, som vi dyrkede lidt selskabelighed med. Gagen var jo ikke stor så derfor måtte vi selvfølgelig være ret beskedne på dette område. Dog deltog vi ofte i forskellige arrangementer, som blev afholdt blandt byens bongere. Således blev der i vinteren 1925 - 1926 etableret en dilettantforestilling, hvori en del af byens yngre borgere deltog aktivt. Forestillingen blev afholdt på byens afholdshotel, og gik over scenens skrå brædder en 7 - 8 gange i løbet af ca. 14 dage, og i dette ensemble var min kone og jeg også indtrådt.

Generalprøven blev forevist for byens aldersrentenydere uden betaling. På premiereaftenen var der stor spænding, både i salen som var fyldt til sidste plads, og på scenen.

Vi havde indstuderet stykket igennem et par måneders tid. For de flestes vedkommende var det selvfølgelig noget ganske fremmed.--- Vi skulle jo da helst kunne vore roller udenad. Afholdshotellets scene var selvsagt ikke af de allerbedste. Omklædningsrummet, fælles for begge køn, forefandtes i hotellets

kælder under scenen og var selvsagt ikke af de bedst egnede, uden var det et i alle måder uhumsk rum.

Af og til hørtes forfærdelige rædselsudbrud af de kvindelige "skuespillere", når en skræmt rotte i angst passerede gulvet.

Alt sceneinventar var stillet til rådighed af byens borgere, dog var en del fabrikeret af fingernemme "skuespillere". Stykket, der skulle opføres, var det dengang så meget satiriske skuespil " Ebberød Bank ".

Læseprøverne var morsomme aftener, hvor man kunne lodde sine medspilleres færdighed i udenadlæring. Stykkets instruktør var byens hakkelsesfabrikant, som efter forholdene var en særdeles god leder af det særprægede ensemble. --- Til trods for, at det var et afholdshotel, vi optrådte på, havde vi ved hver forestilling altid en flaske portvin med, og denne gik fra mund til mund, for om muligt at dulme de nervøse sjæles nervesystem. Både min kone og jeg var ^{som nævnt} indlemmet i den store " skuespillertrup ", min kone som " krokone " og jeg som " bankinspektør ".

Forinden vi lader stykket gå over scenen, synes jeg det vil være opportunt at fortælle lidt om dets opståen.

" Ebberød Bank " er et satirisk stykke skrevet af Axel Bre-dahl og Axel Fritsche . Det blev opført første gang i 1923, med skuespilleren Frederik Jensen som bankdirektør Vipperup.

En meget festlig forestilling, som jeg selv overværede.

Udtrykket " Ebberød Bank ", er senere gået over til at betyde tåbelig pengeanbringelse , det rene galematias.

Forhistorien til dette skuespil stammer fra perioden i begyndelsen af tyverne, hvor der faktisk krakkede en eller flere banker hver dag. Se under " Dagens bankkrak ", var en rubrik i dagspressen. Mønsteret til skuespillet stammer ganske sikkert fra en af de dengang krakkede banker, der hed " Håndværkernes Kreditbank " . Det var en ganske lille københavnsk bank, som var startet af en lille skræddermester, der såvidt jeg husker, hed Hald, og det var fortrinsvis småhandlende og småhåndværkere, som havde indskudt penge i foretagendet. Bankdirektøren i skuespillet var nævnte skræddermester, kaldet Vipperup, havde selvsagt ikke megen finans-cieringserfaring , det havde han desværre heller ikke i den "rigtige bank", så derfor "gik det rent af pommern til" .

En af bankens store kunder, en københavnsk storentreprenør og tømmerhandler, fik en særlig favorabel betjening.

Når han fik udleveret checkhæfter i banken, blev de allesammen

noteret " in blanco ", d.v.s. , at banken sagde god for og påtog sig at indløse checkene ved præsentation, uanset hvilket beløb, det havde behaget den famøse tømmerhandler, at forsyne disse med. En i bankkredse højst usædvanlig facon at føre checkkonto på, hvilket selvfølgelig også kun kunne gå et kort tidsrum. Efter at de forskellige "noterede"checks blev debiteret udstede rens konto, viste denne et dundrende underskud , som var uerholdeligt, og dette bevirkede naturligvis, at bankens likviditet blev rystet i sin grundvold, og havde til følge , at den måtte træde i likvidation, den krakkede i løbet af ganske kort tid.

Aktionærer og sparere mistede alt, hvad de i deres godtroenhed og indfold havde indbetalt i banken.

Samme bank, med dens ejendommelige og ikke helt almindelige direktør, havde en ganske og meget usædvanlig forretningsgang. Man reklamerede med. " Penge modtages på almindelig bankbog til 8 % p.a.", men samtidig udlånte man pengene igen til kunderne til 4 % p.a., så man kunne jo selvsagt forstå, at en sådan forretningsgang ikke kunne holde ret længe, før det endte med et mægtigt krak.

Ihukommende farcen eller måske tragedien " Ebberød Bank " , fortalte en af Sveriges bankinspektører mig engang (ved en fest hos venner i Malmø). Han var på inspektionsrejse og kom til en meget lille by hvor der kun var en ganske lille bank. Han gik indenfor og så, at banklokalet var tomt. Så satte han sig ved kassen og regnede den efter. Da der stadig ikke viste sig nogen, reviderede han kassens bøger, hvorpå han gik hen og kiggede gennem nøglehullet til direktørens kontor. Der sad direktøren, kassereren og bogholderen og spillede kort med en fjerde-mand. Bankinspektøren satte bankens tyverialarm i funktion, hvilket resulterede i, at tjeneren fra beværtningen ved siden af kom springende med fire bajere.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Bryllupsrejse til Paris "

I sommeren 1926 foretog Anna og jeg vores bryllupsrejse til Paris og Sydfrankrig i fjorten dage. Spændingen forud var selvfølgelig stor. Vi havde jo aldrig før været så langt udenfor lille Danmarks grænser, så det var noget ganske ekceptionelt for os at begive os ud på denne eventyrrejse.

Må jeg lige indskyde, at samme sommer havde vores chef, "Alte" med frue, været på rejse til Paris, og da en af mine gode venner i banken også havde været på samme rejse, medførte det, at "Alte" brokkede sig over, at to af hans assistenter kunne tillade sig at foretage denne kostbare rejse. Hvad bildte vi os ind? Det var jo da kun for direktører og med ham ligestillede personer, der kunne tillade sig sligt. Det lignede ikke noget, at funktionærer i vores lønklasse kunne tillade sig en sådan luksus.

Da hverken min kollega eller jeg havde bedt om støtte eller lån for at "gøre" rejsen, kunne han selvfølgelig ikke nægte os at rejse selvom denne gjaldt Paris, men jeg er sikker på, at han havde den største lyst til at forpurre det.

Anna og jeg tog med pariserekspressen fra Københavns hovedbanegård en søndag formiddag kl. 10,00, og suste ned gennem Europa med Paris som mål, og her til kom vi næste dags eftermiddag ved 16,30 tiden i øsende regn.

Da vi ikke havde noget hotelværelse, måtte vi rundt på tre forskellige hoteller, inden det lykkedes at få logi.

Det lykkedes os endeligt på et lille familiehôtel beliggende meget centralt i en sidegade til Sct. Michel boulevarden, hvorfra vore daglige ture udgik.

Hotelværelse med morgenmad kostede kun nogle få kroner i dansk valuta. Vore frokost-måltider indtog vi på de små hyggelige fortovsrestauranter for ca. 4 - 5 francs pr. kuv., og da den franske valuta var meget lav i forhold til danske penge, var det uhyre billigt. Middag med tre retter og en halv flaske vin, kostede kun ca. 10 francs. Jeg erindrer, at vi en dag ville prøve et nyt spisested, og besøgte et fornemt etablissement, Café "Laffayette" på Avenue de Champs-Élysées, men det gjorde vi kun denne ene gang, det var nemlig 10 gange så dyrt, som vi var vant til.

På vore daglige ture omkring i denne skønne by, aflagde vi besøg på de forskellige steder, som den almindelige turist jo har

for vane.

En dag besøgte vi Invalidekirken med Napoleons grav. Hans sarkofag var af rødt marmor sat op på en katafalk omgivet af marmorstatuer af hans samtidige generaler . Her havde vi en særlig oplevelse : En af de mange turister havde i et ubevogtet øjeblik, spyttet på den smukke mindeplade foran selve sarkofagen med Napoleons jordiske rester . Da kustoden, der et øjeblik havde været uopmærksom, nu pludselig blev denne skændselsgerning var, skyndte han sig med sit lommetørklæde at tørre spytklatten bort, men det var ikke uden højtlydende eder og forbandelser. Selvfølgelig besøgte vi også Tour Eiffel med sin imponerende højde af ca. 300 m. opførtes i sin åbne jernkonstruktion til verdensudstillingen i Paris 1889 af ingeniør A. G. Eiffel. Det anvendes som udsigtstårn, ikke mindst for turister men tillige som T.V. sendemast. Vi var på de platforme, vi kunne få adgang til. Vi nød den fantastiske udsigt over den store smukke verdensby Paris. Et besøg på Montmartre hvor vi samtidig betragtede den smukke Sacre Cœur-kirke. Steder som kunstsamlingerne i Louvre, Notre Dame kirken og Pantheon undgik da heller ikke vor opmærksomhed. Alle steder var vi meget betaget og fascineret af, hvad vi så og oplevede.

Vore aftenbesøg var fordelt på "Operaen", hvor vi hørte " Drot og marsk " . I " Casino de Paris " overværede vi en forestilling med selveste Frankrigs største charmør, Maurice Chevalier. På teateret " Folies Bergères " overværede vi optræden af datidens største danserinde Mistinguett, om hvem det fortæltes, at hendes ben var forsikret for ikke mindre end 2 millioner francs. Etablissementet " Moulin Rouce " undgik da heller ikke vort besøg. Her var det revy, vi overværede.

En af de sidste dage, vi var i Paris, besøgte vi " Bois de Boulogne " i den tro, at vi skulle se den berømte zoologiske have med alle dens fremmedartede dyrestande. Men stor blev vor forbløffelse da vi kom derud. Vi fandt ingen dyr i haven, kun tomme bure. I nogle af disse, enkelte skeletdele. Men hvad vi så, var rotter, rotter og atter rotter. Stod vi stille, kunne vi betragte disse hæslige dyr. Lidt efter lidt kom de frem fra de tomme bure. Det var et imponerende skue, at se disse dyr, ryg ved ryg myldre frem fra deres skjul. Vi stod et øjeblik og betragtede dette ejendommelige skue, og i vor naivitet gjorde vi det, som sikkert kunne have fået skæbnesvangre følger for os. --- Vi klappede i

vore hænder, og tusinder af rotter for bort fra arenaen, heldigvis for os, tog de farten i den modsatte retning af hvor vi stod. Tænk dog, om hele denne sikkert sultne rottemasse havde angrebet os,--- ja, jeg tør næsten ikke tænke den tanke til ende. Vi var uden tvivl blevet angrebet og ædt levende af denne forsultne horde rotter. Da vi endelig var kommet ud af haven, var vi rystet over det ikke almindelige eventyr, vi havde indladt os på. Vi takkede vor Gud og skaber, fordi vi var blevet skånet, så vi atter kunne ånde frit med livet i behold.

Efter at vi havde forladt den mærkelige Zoo, passerede vi en indisk landsby (village), der indeholdt forskellige fasciliteter såsom familiens hjemlige ting og disses fungering. Vi så også en indisk skole, og her overværede vi en del af en undervisningstime, der selvfølgelig afvigede ikke så lidt fra vore hjemlige skolers funtioner. Selvom jeg her, i min erindring, tænker tilbage på hvordan vi blev undervist i "Den stråttækte", lå vi meget langt over det undervisningsniveau, som vi med megen interesse overværede i denne såkaldte landsbyskole.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Grenoble " .

Efter otte dages ophold i Paris, tog vi en tur til Sydfrankrig, nærmere betegnet over Lyon til Grenoble. På strækningen Paris - Lyon var vi udsat for et jernbaneuheld, men slap da heldigvis godt fra det. Imidlertid havde det kostet os nogle timers forsinkelse. Efter ankomsten til Grenoble banegård, hyrede vi en droske for at køre til vort hotel. Vi nævnte hotellets navn (nu husker jeg det ikke), men ingen kendte hvor det lå, endelig var der en droskekusk, der fandt på et fiffigt trick. Han bad os sætte os ind i drosken, og så kørte han os rundt i forskellige gader indtil han standsede ved det pågældende hotel, hvor vi skulle bo. Jeg betalte og takkede for køreturen. Han forlod os med en "skelm i øjet." Da vi dagen efter var på spadseretur i hotellets nærmeste omegn, opdagede vi at det lå næsten lige ved siden af banegården, og det var vel nok forklaringen på, at ingen af droskekuskene kendte hotellets adresse, de var jo ikke vant til at turisterne hyrede droske for at køre til et hotel, der lå lige i nærheden.

Vi var altså blevet til nar for vor egne penge.

Bortset fra dette lille intermezzo, havde vi fem vidunderlige dage i denne skønne by, Grenoble.

I turistbusser kørte vi hver dag ud i alle retninger fra Grenoble, hvis omegn var så fantastisk rig på en eventyrlig natur.

Skønne bjerge og plateauer. Bjerge med evig sne på toppen.

Vi besøgte et skønt hotel, som lå midt i dette område og her kan jeg huske, at vi bl. a. spiste ristede frølår, som forøvrigt smagte ganske dejligt. Vi forsømte da heller ikke en lille snekamp, til trods for, at det var midt i en meget varm sommerdag.

En anden dag var vi på tur til et landskab i foralperne nord for Grenoble, med chartreuseklosteret "La Grande Chartreuse" grundlagt 1084., her blev den berømte chartreuselikør oprindeligt fremstillet. På et hotel i klosterets nærhed, spiste vi middag og smagte selvfølgelig også på den kendte likør.

Efter i fem dage at have nydt opholdet i Grenoble by og en ikke mindre vidunderlige omegn, rejste vi tilbage til Paris, hvor vi fik vort gamle hotelværelse, og her blev vi så endnu et par dage inden vi påbegyndte hjemrejsen til lille Danmark, ladet med mange dejlige oplevelser og indtryk.

Nu vil man måske spørge, hvordan kunne dog en lille bankassistent tage sin kone med på sådan en tur, det må da have været en meget stor belastning for det ikke altfor store budget, som herskede i familien?

Hertil vil jeg svare, at vi næsten ikke havde råd til at lade være med at foretage en så dejlig og kreativ rejse.

Jeg tror ikke at hele rejsen for os begge med alt iberegnet kostede mere end ca. 1.200,- 1.300,- kroner. Vi skulle jo da også regne med udgifter til 14 dages ophold herhjemme.

Det var i hvertfald en rejse, vi levede højt på i mange år.

Godt og vel hjemkommet fra bryllupsrejsen, begyndte vort sædvanlige arbejde igen fra morgen til aften.

Der var ikke megen fritid, og selskabelighed havde vi heller ikke meget af udover familiebesøg og genvisit hos disse, men efterhånden fik vi da en del venner og bekendte, som vi i al beskedenhed plejede lidt omgang med. Således gik de første par år, og en skønne dag, flyttede vi fra købmandshjemmet til en treværelses lejlighed hos en ældre dame på Reerslevvej. Hun beboede selv førstesals lejligheden.

" Jens Oves fødsel og første barneår "

Den 7 september 1927 indtraf den glædelige begivenhed, at Anna nedkom med en dreng, som senere fik navnet " Jens Ove ". Det var hjemmefødsel hvor både jordemoder og læge assisterede, men der indtraf forskellige komplikationer, så mor og barn i huj og hast måtte indlægges på Sct. Maria hospital i Roskilde, et ophold, der varede godt en måneds tid.

Da fødselen omtrent var overstået, blev lægen pludselig kaldt til et ulykkestilfælde i nabobyen, men havde dog forinden kaldt ambulancen fra Roskilde . Da han kom tilbage fra ulykken... var ambulancen endnu ikke kørt. Skyndsomt beordrede lægen ambulancefolkene, at nu måtte de køre med udrykning så hurtig, de kunne, for det gjalt liv eller død. Jeg tog selv med på hospitalet. Det var den hurtigste køretur, jeg nogensinde har været på. Det var den gang man endnu havde mange træer langs landevejene, disse virkede på mig, som om der var stakit på begge vejens sider. Hele turen varede kun ca. 4 - 5 minutter for at nå hospitalet, og i de næste minutter var min kone anbragt på operationsbordet, så overlæge W. kunne foretage det nødvendige indgreb.

Da dette var heldigt overstået , kunne mor og barn forenes på sygestuen til glæde for os alle.

Hospitalsopholdet tog alligevel, som før nævnt, en god måneds tid, før min kone kom til kræfter så hun og drengen kunne komme hjem igen. Men det var alligevel for tidligt for Anna at begynde at arbejde, så vi måtte bede hendes søster, moster G. , om at komme os til undsætning den første måneds tid, og ved hendes gode hjælp, gik det hele temmelig hurtigt med at komme til kræfter.

I dette tidsrum holdt vi så barnedåb. Min svigerinde og svoger fra Vanløse skulle være faddere, og de indfandt sig den fastsatte dag i kirken, umiddelbart før barnedåben.

Festmiddagen var ikke særlig fornem, men ganske almindelig mad med postevand til. Jeg havde i ugen forud for festen måttet betale jordemoderen sit honorar, så kassen var temmelig anspændt. Der var ikke råd til at feste i den helt store stil, og i al den hurlumhej, det var for os, havde vi simpelt hen glemt at købe de få pilsnere, som eventuelt skulle bruges. Vore gæster, der selv havde restauration, kunne ikke rigtig nyde middagen. De var bestemt ikke vant til at få vand til deres måltider. Nå, de tilgav os dog hurtig denne lille forglemmelse.

Jens O. voksede hurtig godt til, og snart begyndte de første tænder

at vise sig. Alle, der er forældre, kender jo denne periode med søvnløse nætter både for barn og forældre.--- Det er noget, der gentager sig generation efter generation, så det var da ikke værre for os end for så mange andre. Vores værtinde var altid beredvillig til at være babysitter, hvis vi en aften skulle i byen.

Jeg skal ikke trætte mine læsere med at berette om Jens Oæs tidlige barndom, kun nogle enkelte episoder hen ad vejen.

Vore sommerferier holdt vi som regel enten hos mine svigerforældre i Nyborg, eller også i mit barndomshjem i Jyderup.

Jens O. var en rigtig "pilfinger" med sit legetøj.

Han skulle helst have det skilt ad for at se hvordan det fungerede. Sådan husker jeg, engang han havde splittet noget lejetøj ad, og hans bedstemor sagde til ham: "Du må ikke ødelægge det", hvortil Jens O. svarede: " Er ødelakket, Bedste ".

Da vi engang en sommer var på besøg hos hans farmor, står han og kikker op i et træ i haven og udbryder: " Monstro blommerne er modne " ? Det pågældende træ var et pæretræ.

Da han begyndte at komme med i biografen i Hedehusene, var han meget interesseret, da vi overværede en "Fy og Bi" film, han levede i den grad med i forestillingen, så da vi kom ud fra denne, som han stadig levede med i, udbrød han: " Nåh, jamen vi er jo næsten hjemme igen ".

Engang havde han alene været til en biografforestilling, hvor den lille Shirley Temple medvirkede, og da han kom hjem, blev han modtaget i gadedøren af sin mor, som spurgte meget interesseret hvordan han havde moret sig, stak han i og tudede, idet han udbrød: " Åh, det var så sørgeligt " .

En anden gang havde jeg foræret ham en lommelampe, som kunne lyse både rødt og grønt. Den benyttede han både i tide og utide. Da jeg en aften kom hjem med toget fra Roskilde, mødte han mig på stationen og havde sin lommelampe med. Nu skulle han lige vise mig hvordan den også kunne anvendes. Med den lysende røde løjte mødte han toget på en strækning hvor det endnu ikke skulle standse, men på grund af, at togføreren så en svingende rød lygte, standsede han toget. Han måtte selvfølgelig respektere det røde stopsignal, men da han opdagede, at det var en lille dreng, der havde forårsaget standsningen, skældte og smældte han det bedste han havde lært. Jens O. skyndte sig at komme væk i en fart, og jeg selv var heller ikke glad ved situationen. Jeg turde ikke give mig til kende, at jeg var drengens far, måske havde det bevirket erstat-

ningskrav fra togførerens side. Jeg var dog lykkelig over, at det ikke var grønt lys, der var vist for hvad havde så blevet konsekvensen ?

Ved en fødselsdag, vi engang holdt for Jens O., havde han fået lov at invitere sin klasse til chocolate. Alt forløb også meget godt, indtil drengene skulle til at rejse hjemad. De fleste af dem skulle med toget til Tåstrup. I fuld fart før hele flokken, til trods for mine advarende tilråb over første spor. (deres tog skulle afgå fra anden perron), her løb de i al deres kådhed og Jens O. falder uheldigvis over en tremmemåtte, som er anbragt foran bænkene på perronen og idet han snubler og får sin ene hånd mellem tremmerne med det resultat, at håndens tommelfinger bliver drejet ind midt i denne. Det gjorde selvfølgelig av, så han hylede som en stukken gris. Vi måtte i fuld fart til lægen, som ikke kunne gøre noget ved hånden, men var så flink, at han kørte for os til Sct. Maria hospitalets skadestue i Roskilde hvor drengen under narkose fik tommelfingeren sat på sin rette plads igen.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Madam Per Pou'len ".

En sommer aften i 1931 havde vor værtinde besøg af en af sine gode bekendte "madam Per' Pou'len", der var en meget snakkesalig kvinde, som uden omsvøb altid sagde sin mening helt og ligefrem. Vi var en tur i haven, både i frk. Jensens (værtinden) og vor lille urtehave. Jeg var så stolt af mine flotte gulerødder, som jeg viste frem. De var både store og frodige, så jeg pralede ikke så lidt med mit gode resultat, men jeg blev hurtigt pillet ned af pietestalen, idet "madam Per' Pou'len" gir sin meget hurtige kommentar : " Jamen Deres gulerødder er også ualmindelige, ualmindelige beskidte". Efter denne dukkert havde jeg ikke mere, jeg skulle have vist frem. Vi havde samme aften besøg af fru Anna C. fra Roskilde, og sammen med hende, kunne vi, da vi kom indendørs, ikke lade være at more os over dette lille intermezzo.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Henfølgningen " .

Grundet på, at min gode og mangeårige ven og tillige kontubernal (medarbejder) i banken, ca. en måned efter sin 80 års fødselsdag var afgået ved døden, stod vi for, at han hen under samme dags aften, skulde føres fra hjemmet til kirkens kapel. Ægteparret O.S. beboede lejligheden på bankens første sal, hvor dødsfaldet fandt sted natten forud. Trappen til lejligheden var snoet og smal, den egnede sig ikke til at føre en bære hverken op eller ned, derfor spurgte afdødes hustru, om man ikke, når bedemanden om eftermiddagen og efter at banken var lukket, måtte sætte kisten ind i bankens ekspeditionslokale, hvor kisteilægningen så kunne foregå. Selvfølgelig kunne jeg da ikke andet, end at give min tilladelse hertil.

Da jeg senere på eftermiddagen skal rejse tilbage til Hedehusene, bl. a. til henfølgningen, er " Alte" kommet på tanke om, at han da gerne vil deltage i denne, og tilbyder mig, at jeg kan køre med ham . Jeg takker venligst for tilbuddet.

Nu er det en meget varm sommerdag, det har ikke regnet i lange tider, så "Alte", der er iført lysegule sko, er lidt i tvivl om, om man i et sådan ærinde kan være bekendt, at optræde i disse sko, men da intet andet er ved hånden, undtagen hans sorte galocher , ifører han sig disse (selvom det så lidt mærkeligt ud.)

Imidlertid når vi bankfilialen og skal deltage i den ovennævnte ceremoni, bliver han forbavset over, at det skal foregå fra bankens ekspeditionslokale, det havde han jo ikke givet sin tilladelse til. Hvorfor var han ikke først blevet spurgt ? Hertil tillod jeg mig at replicere : At man da ikke kunne stå ude på åben gade og foretage iklædning og nedlægning i kiste af et dødt menneske . Selvom jeg havde spurgt, er jeg sikker på, at resultatet var blevet det samme , men selvfølgelig skulle jeg da have en "fortjent" reprimande.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Sommerhus ved Hundige strand ".

Under udstykningen af " Olsbækparken ", købte min kone og jeg, den 23 april 1933 en sommerhusgrund ved Hundige strand. Den var ikke ret stor, men dog 1.310 kv. alen til en pris af kr. 3,- pr. kvadratalen = kr. 3.930,- (forholdsvis meget for det bare sand. Herpå byggede vi et dejligt lille sommerhus til ca. kr. 4.000,- udført af Hellerup sommerhusbyggeri. Husets størrelse var på 80 kvadratalen. Grunden var den yderste grund imod Køge bugt, var således en fortræffelig grund med udsigt over vandet. Et herligt sted, som vi igennem lo somme nød i fulde drag. Vi havde ikke vandværksvand de første år vi var der, men pumpede vandet op af en lille brød i nærheden . Dette vand blev efterhånden så dårligt, at vi måtte lade indlægge vandværksvand fra det nyetablerede Greve strands vandværk. Havde vi ikke gjort det, måtte vi have kogt vandet for at anvende det til husholdningen.--- Ej heller havde vi elektricitet, men måtte klare os med petroleumslamper til at se ved. Til madlavningen anvendte vi primuapparater, men det gik alltsammen meget godt, indtil vi under tyskertiden (1940 - 1945) ikke mere kunne få petroleum til lamperne og ikke sprit til kogegrejet. Nu måtte man i stedet bruge en sparekoger, som bestod af en lille rund støbejernsbeholder med indfyrringsdør foran og med aftræk bagtil . Som brændsel brugtes i regelen småpinde, nærmest kvasbrænde. I nødsfald brugte vi også grankogler o. l.

Vi havde selvfølgelig da heller ikke W.C. , men lokum i gården, alt var primitivt, men det var jo en vis charme , som hører sommerlejligheder til, det skal ikke være som man plejer at have det i en veletableret lejlighed i byen.

Da vi en sommer rejste til Bornholm i fjorten dage, havde vi lejet sommerhuset ud til nogle københavnere, som ikke havde den fornødne forstand på at bo under primitive forhold , så da vi igen kom hjem, modtog vi huset i den mest svinede tilstand man kunne forestille sig. Sparekogeren havde slet og ret fået oset hele huset til. Møbler, gardiner og husets vægge var indhyllet i et røgslør, så der forestod et mægtigt rengøringsarbejde, før alt det tilsødede igen fik sit normale udseende.

De "flinke lejere " var rejst fra alt skidt, så vi lovede os selv, at vi ikke oftere skulle leje huset ud, så hellere lade det stå tomt.

I året 1943 syntes vi, at alt blev for besværligt med at holde sommerhuset, vi kunne efterhånden ikke få cykledæk til vore cykler jeg skulle hver dag cykle 52 km. henholdsvis til og fra min arbejdsplads, og Jens Ove var kommet i lære på Maglekilde Maskinfabrik i Roskilde. Vi kørte begge fra sommerhuset om morgenen, Jens O. ca. kl. 6½ og jeg kl. 7½, og for mit vedkommende var jeg først hjemme igen om aftenen ved 7 tiden. Under disse omstændigheder, var det da heller ikke så morsomt for min kone at være alene hjemme hele dagen og vente på vores sene hjemkomst.

Vi talte så frem og tilbage om det betimelige i at sælge huset, og det blev da så også resultatet. I foråret 1943 solgte vi det (med megen vemod) til den kendte danseskolelærerinde Ella Kofoed i Tåstrup, til en efter tiden forholdsvis god pris.

Forud for begyndelsen af ovennævnte sommerhusbyggeri, ville jeg helst have finansieringen i orden. Her var to muligheder: Enten bygge med forventet kreditforeningslån, eller også selvfinansiering, jeg valgte det sidste.

Fra min brors overtagelse af mit barndomshjem i sydsjælland, havde jeg fået et pantebrev i gården, og med dette gik jeg til vor daværende bogholder, med anmodning om at låne ca. halvdelen af pantebrevets pålydende. --- Jeg regnede selvfølgelig med, at jeg som funktionær i banken ikke ville få vanskeligheder med at få et sådan låneandragende bevilget, men nej. "Alte" skulle skam have opgivet reference, enten til den stedlige bank, eller en sagfører, som var bekendt med gårdens værdi, om der nu også var et rimeligt forhold mellem det omtalte pantebrev og mit låneandragende. ---- Jeg blev med andre ord ikke godttaget med de oplysninger og den fremstilling af sagen, som jeg kom med. Men hvad kunne jeg vel vente andet fra den side. Her var der jo en glimrende anledning til igen at genere mig og påny "spænde ben" for mine planer. Efter at jeg forgæves havde ventet på sagens ordning i ca. 14 dage, bad jeg bogholderen om at få mit pantebrev udleveret, hvilket jeg også fik, dog med spørgsmålet: Hvorfor ? Hvorfor ? Hvortil jeg svarede, at når mine oplysninger ikke var tilfredsstillende overfor banken, måtte jeg jo prøve andre muligheder.

Omgående gik jeg med mit pantebrev til den konkurrerende bank med samme låneansøgning.

Efter at bankens direktør R.H., havde læst pantebrevet igennem og havde vurderet det, fik jeg lånet bevilget på stående fod, og

med en favørrente i lighed med, hvad deres eget personale fik i lignende tilfælde . Lanet blev endda ydet mig uden provision. Der gik vel så en fjorten.dages tid, så spørger bogholderen mig, hvordan det i grunden gik med mit pantebrev og lånet på dette. Jo, tak, sagde jeg, det er skam i den fineste orden, jeg har fået det ordnet i vor konkurrerende bank, hvis direktør hurtig læste pantebrevet igennem og vurderede dets værdi, og på stående fod blev jeg tilbudt et lån på den ønskede størrelse, og enda til favørrente. (Jeg vidste godt, at når "Alte" fik denne meddelelse, blev han rasende, men jeg havde ikke noget at skjule.) Resultatet udeblev da heller ikke fra "Alte"s side, han generede mig så meget som muligt det første halve år.

☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

" Et dejligt skattely i storbyens nærhed ".

I en lille kommune i Roskildes nærhed, jeg tror den hed Eng - og Flængmarkens kommune, der ikke rummede ret mange indbyggere. Et lille "bondesamfund", i hvis kommune der hverken fandtes skolevæsen eller andre væsener, som ellers hører til en kommune , men her havde man kontraktlig en ordning med nabokommuner, som havde de for den lille kommune manglende "væsener".

Man havde her på et tidspunkt, det var vistnok i tyverne, en af kommunens indbyggere, der havde en særdeles givtig forretning, ja, han var faktisk det lille samfunds " Matador " . Samme person var i sin egenskab af sognerådsformand, også en slags skatteopkræver. Skatterne var selvsagt på dette tidspunkt ikke særlig store og tyngende, (Ikke som i vore dage.) men det kostede jo da både tid og ulejlighed at "kradse" skatterne ind.

Det berettes, at han selv betalte alle kommunens skatter, for at være fri for at rende rundt til folk, for at få "de par ører". Han syntes, hans tid var for kostbar til at ulejlige både skatteyderne, og ikke mindst sig selv, for en sådan "bagatel" , så han betalte selv alle skatterne.

Ak ja, tænk, om man i vore dage havde så storsindede folk til at administrere vort skattevæsen .

" Den vanskelige kasseopgørelse " .

Der var under den tyske besættelse af vort lille land mange store gener over alt, også i vort lille samfund, byen Hedehusene, var vi da heller ikke forskånet for disse.

Således indtraf der ofte " hold up " på offentlige kontorer, hvilket også ramte Hedehusene, som før omtalt i Bondestands spakasse og på Hedhusene postkontor. Dette afstedkom selvfølgelig, at vi hos os i banken var meget forsigtige med at have altfor store kontantbeholdninger udenfor boxområdet. Man opbevarede dem ofte i skuffer og skabe i banklokalet, så det undertiden var en hel opdagelsesrejse omkring i lokalet, for at få samlet alle pengene ved den daglige opgørelse.

Jeg husker også, at når postkontoret (almindeligvis postmesteren) kom med den daglige indbetaling til såkaldte " Intradekonto ", som førtes hos os, og som ved månedens slutning blev indbetalt til Danmarks Nationalbank .

Når postmesteren kom med denne indbetaling, havde han anbragt den i sit tøjs forskellige lommer, så det tog sin tid at finde dem frem. Man turde faktisk ikke gå med ret mange kontanter på sig med fare for overfald af en eller anden art. Kort sagt, det var modbydeligt.

I denne periode, blev de temmelig store kontantbeløb til den ugentlige udbetaling til de forskellige kunder i vor bank, sendt i pengebrev fra Roskilde, og to mand fra postkontoret, bragdem så dagen derpå til os.

Vi blev da heldigvis forskånet for overfald af nogen art, men jeg skal ikke nægte, at det ikke var nogen rar periode af besættelsestiden.

Her kommer jeg til at tænke på, at der i en af afdelingerne på den anden side Roskilde, en dag stillede tre gestappomænd fra værnemagten med krav om at få adgang til en bestemt kundes bankbox. --- Det kunne man selvfølgelig ikke efterkomme, men med maskingeværer pegende på den ansvarshavende bestyrer, måtte han på deres forlangende, bede den stedlige mekaniker komme til stede, for at bore boxen op, som omgående blev tømt af de "modbydelige bæster" . Først da tyskerne var forsvundet, blev der nogenlunde normale tilstande i banklokalet. Men hvilken ubehagelig oplevelse for de stedlige bankfolk. Den pågældende boxindehaver var på dette tidspunkt interneret i en af tyskernes fangeleje. Til alt held, fandt gestappofolkene ikke noget compromitterende materiale, som kunne skade ham.

" Med revolveren i baglommen " .

=====

Som bestyrer af Hedehusene Bank havde jeg altid bankens boxnøgle hos mig, gemt i min baglomme, men det var jo ikke altid særligt betryggende, for i tilfælde af overfald, var nøglen ikke svær at vriste fra mig, og da man på dette tidspunkt endnu ikke havde boxdør med kombinationslås, kunne enhver, som var i besiddelse af den omtalte nøgle hurtigt få adgang til bankens boxrum. Jeg spekulerede ofte på, om jeg ikke skulle ansøge politimesteren i Københavns søndre Birk, hvorunder Hedehusene juridisk hørte, om tilladelse til indkøb af revolver og ligeledes tilladelse til at bære den. Min begrundelse herfor var, at jeg altid gik med boxnøglen i min baglomme.

Her kom tilfældet mig til hjælp, idet der nemlig en dag kom en af omegnens proprietærsønner i banken. Han stod for i løbet af få dage at ^{skulle} rejse til Amerika, og i samtalens løb spurgte mig, om jeg ikke var køber til en revolver. Denne var en 6 mm. tysk mauser pistol med magasin til 6 skud. Han tilbød mig den for en pris af kr. 10,- kontant, som jeg betalte ham omgående.

Så gik der et stykke tid, hvor jeg var revolverbærende uden politiets tilladelse, men jeg besluttede mig da hurtigt til at søge om denne. Efter en god måneds tid, fik jeg den ønskede tilladelse, både til indkøb, og til at bære den, når jeg var i bankens tjeneste.

For nu at få lidt øvelse af dette våbens brug, foranstaltede jeg en sommeraften, ^{skydeøvelse} hvortil jeg indbød to af mine kollegaer, hvorefter den ene ulovligt var i besiddelse af en lignende skyder, så nu skulle det rigtigt gå løs. Øvelsespladsen var ikke udenørs, men foregik derimod på den lange gang oppe på bankens tredje sal. På en gammel dør stående op af en endevæg anbragte vi skydeskiven, og skydningen kunne begynde.

Vi fyrede løs mod skiven, og ved små pauser aflæste vi resultatet. --- I et sådan indelukket rum forekom der jo nogle mægtige detonationer, som vi ikke rigtig havde taget højde for, så vi var nervøse for, at folk havde samlet sig nede på gaden i den tro, at der foregik et mægtigt attentat på banken.

Heldigvis var vor skydeøvelse foregået uden at vække opsigt, og glade var vi tre Skytter.

Min revolver bar jeg stadig i min baglomme, indtil den dag i 1940, da Tyskerne beordrede enhver våbenbesidder, at aflevere

våbnet til det stedlige politi imod behørig kvittering.

Da tyskerne så i 1945 havde kapituleret, anmodede jeg politiet om at få min revolver igen, men den var på en eller anden måde forsvundet " ud i den blå luft ", så jeg så den aldrig mere.

Datoen for aflevering af kvittering, havde jeg desværre overset, så jeg var endog afskåret fra at få erstatning.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" I modstandsbevægelsen ".

Min søn, Jens Ove, der var medlem af Det danske Spejderkorps, blev også under den tyske besættelse engageret i Danskernes modstandsarbejde. Tit deltog han i udbringningen af illegale blade.

Han var en aften kørt til Roskilde for at være med i dette ikke helt ufarlige arbejde. Hans mor og jeg vågnede op kl. 4 om morgenen og fandt hans seng tom. Vi vidste, at han deltog i det illegale arbejde, men vore tanker blev sat i særlige svingninger denne morgen. Hvorfor var han ikke kommet hjem endnu ? Var han blevet taget af tyskerne, eller hvad var der sket med ham ? Vi kunne jo ingen steder ringe efter ham på den tid af døgnet. Der var ikke andet for os at gøre, end at vi på cykle måtte begive os på vej mod Roskilde, for om muligt at finde ud af, hvad der var sket ham. --- Til alt held mødte vi ham, da vi var nået Roskilde Hvile. Han var i højt humør og var stolt over det arbejde, han i nattens løb havde været med til at udføre. (Trykning og udbringning af illegale blade.) Det blev ikke sidste gang under besættelsen, at hans seng stod tom om natten. Det var jo spændende arbejde, men også meget risikofyldt. For en ung mand i 17 - 18 års alderen var det såre naturligt at deltage i arbejde, der var fyldt med mange nervepirrende oplevelser. Således deltog han i vagttjeneste på Roskilde Ting-og Arresthus de første dage efter tyskernes kapitulation. Hertil blev adskillige tyskervenlige danskere indbragt til nærmere undersøgelse om deres forbindelser med den tyske værnemagt . Pludselig blev en tidlig morgen tre af byens kendte borgere indbragt, Det var "Alte" (Fmd. for menighedsrådet), næstformand for samme , H.F.H.og domprovst E.E., En af dem ankom i slåbrok, der havde ikke været tid til påklædning. " Alte"så arrig , at han spyttede af galskab. Efter et kort ophold, fik de dog lov at tage hjem igen. Hele micéren skyldtes vistnok, at "rådet" ikke var særlig stemt for , at anbringe de gamle soldater-og kriger

" Ubehøvlethed - Ingen hensyntagen " .

Når jeg tænker tilbage på den tid, hvor jeg efter min første kones død i 1952, gik alene sammen med min søn, Jens Ove, som på det tidspunkt frekventerede Københavns Teknikum, for at afslutte sine studier til teknikumingeniør, erindrer jeg, hvordan tilværelsen som såkaldt bankbestyrer formede sig.

Bestyrer af hovedkontorets største filial med ansvar for hvad der skete. --- Rengøringsassistent og kakkellovnspasser samt gadefejler, og om vinteren tillige snekaster, husker jeg en ganske bestemt lørdag, hvor man fra hovedkontorets side havde bestemt, at nu skulle hele bankens samlede personale på udflugt til samtlige filialer i oplandet (ialt 13 filialer). Man havde også besøg af den mindste filial, Herringløse afdeling, inden Hedehusene bank skulle besøges.

Jeg havde fået besked om, at man ville indfinde sig kl. 14,30 i Hedehusene, hvor jeg så selvfølgelig skulle have alt i orden til besøget.

Nu skal vi huske på, at vi på den tid havde ekspeditionstid til kl. 12,- om lørdagen, så jeg havde vældig travlt med at få regnskabet og kasseopgørelsen færdig, jeg skulle også på posthuset med opgørelsen til hovedkontoret.

Netop i denne periode havde jeg ikke kunnet få nogen hjælp til rengøring, hverken i banken eller privat, så jeg måtte selv ordne disse ting , derfor masede jeg som en lille hest for at blive færdig med alle mine gøremål, inden den fastsatte tid , jeg skulle have gjort rent i banklokalet, så det kunne se nogenlunde tilforladeligt ud. jeg skulle også have spist frokost og klædt mig om.---

Da klokken var 13,30, (altså en time før den adviserede tid) ringede det på min private dørklokke, og da jeg lukker op, står "Alte" sammen med sin søn, begge iført en meget stram grimasse, der efter deres opfattelse måtte passe til den salut, de nu af-fyrede. Den lød som følger :

" Kan De så snart se at få lukket op " .

Man sagde selvfølgelig ikke " God dag ", det var ikke passende til en sådan lejlighed, man undskyldte da selvfølgelig heller ikke, at udflugten til Herringløse var sløffet, så derfor kom man en time tidligere til Hedehusene.

Resultatet for mit vedkommende var, at resten af dagen var

ødelagt, efter den behandling, jeg havde været ude for.

Udflugten til filialerne sluttede med middag i Herthadalen, og jeg havde lovet, at jeg skulle sige et par ord og samtidig takke for den generøse gestus, der fra bankens side var vist os. Min feststemning var på nulpunktet, så derfor skulle jeg ingen tale have holdt. Min gode ven og kollega, Poul, påtog sig denne opgave.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Pengeombytningen i Juni 1945 "

Som et lyn fra en klar himmel, kom dekretet til alle danske banker og dermed ligestillede institutioner om pengeombytningen, ja den kom som en overraskelse for alle.

Det var under den eminente professor Thorkild Kristensens finansministerperiode, efter en af ham og Danmarks Nationalbank udarbejdet " superplan ". En plan, der helst skulle kunne virke fyldestgørende, så den ikke var nem at komme uden om.

Pengeombytningen betød, at alle cirkulerende pengesedler på en bestemt dag, skulle ombyttes med nye sedler. De gamle sedler blev fra denne dag erklæret som ugyldigt betalingsmiddel. Pengeombytningen blev ligeledes suppleret med en kontrolforanstaltning af alle arter værdipapirer m. m. , den skulle være en kontrol mod, at skjulte formuer unddragedes beskatning. Alle værdipapirer blev kontrolleret og afstemplet af de kommunale myndigheders befuldmægtigede personer på bestemte dage. Til disse kunne man så henvende sig med sine obligationer og aktier, kort sagt alle kategorier af værdipapirer.

Efter den fastsatte skæringsdag for formueopgørelse og pengeombytning, kunne ingen sådanne effekter omsættes på pengemarkedet, dersom de ikke var forsynet med kontrollens godkendende stempel.

Den pågældende dag, blev der fra Danmarks Nationalbank sendt telegrammer til alle landets banker, med nærmere direktiver om, hvordan pengeombytningen skulle effektueres. Såvidt jeg husker, var det sådan, at alle kontantbeholdninger på over kr. 500,- skulle registreres. Alle bank og sparekassebøgers indestående skulle registreres.

Man så det særsyn, at mange mennesker, der nu var kommet i klemme med deres formues unddragelse overfor skattevæsenet,

travlt med at få, enten tilintegjort kontante penge, eller forære dem bort til højre og venstre.

Der var folk, som nu kom i knibe med mange kontanter liggende i deres bankboxe.---- I københavnske sporvogne var der mange tilfælde, hvor folk reklamerede med , at man for kr. 200,- i nye sedler kunne erhverve en gammel 500 kr. seddel.

En landmand af mit bekendtskab, forærede flere tusinde kroner bort, han ville hellere selv gøre godt med dem, i stedet for at skattevæsenet skulle konfiskere dem, og oven i købet måske give ham en stor bøde for skattesvig.

Således havde vi i min afdeling en kendt forretningsmand, der altid havde mange kontanter i sin tegnebog og i sin bankbox. Han henvender sig til mig en dag, og beder mig være ham behjælpelig med at redde sig ud af denne pinible sag.

Jeg havde kun et svar : " Ved De hvad, hr. N.N., De var selv så dygtig til at finde ud af, hvordan De kunne snyde skattevæsenet, ved ikke at opgive Deres skattepligtige fortjeneste, nu må De selvfølgelig også selv kunne finde ud af, hvordan De kan klare Deres Affære med samme væsen, ---- Jeg skal under ingen omstændigheder have medvirket til noget ulovligt ".

Vedkommende kunde fik både konfiskation og en skattebøde på flere hundrede tusinde kroner for skattesvig.

En god bekendt af mig, med stor forretning i København, havde også forsømt at opgive skattepligtig indkomst til skattevæsenet, ligesom han også havde unddraget at opgive en stor obligationsbeholdning, var nu også kommet i knibe.

Han ringede til mig en dag, og tilbyder mig et stort parti kreditforeningsobligationer, der lå i kurs omkring pari. Jeg skulle før gammelt bekendtskabs skyld, få dem til kurs 50, eller måske lidt under, bare vi kunne lave en hurtig handel.

Jeg takkede naturligvis venligst, men beklagede, at jeg ikke ønskede at reflektere på hans favorable tilbud.

Også han, fik en stor skattebøde i forbindelse med konfiskation.

Desværre var der bankfolk og vekselerere, som " bed på krogen men følgen blev også i de fleste tilfælde, at de måtte " ind og ruske i tremmer ".

Der var uhyre stor travlhed i alle danske pengeinstitutter, ja, vi arbejdede tit til langt ud på natten for at udrede mange finansielle opgaver, men til vor store og glædelige overraskelse,

skulle vi, mod sædvane, have betaling for overarbejde i anledning af pengeombytningen, både for selve dagen og de følgende dage. Betalingen var fastsat af Danmarks Nationalbank til kr. 5,- pr. overarbejdstime. Det var dejlige, velkomne penge. Vi var jo ikke forventede med overarbejdsbetaling i vort firma, men i dette tilfælde måtte "Alte" betale.-- Der var ingen vej uden om.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" De dejlige Nytårsaftener ".

Når jeg tænker tilbage i tiden, mindes jeg bl. a. vore nytårsaftener med gru. Efter at man en meget travl dag, formeligt har "stået på hovedet", for at blive færdig med filialens arbejde og opgørelse, for at rejse til hovedkontoret med alle sagerne, som skulde indlemmes i det samlede materiale. Alt fra det gamle år skulle jo medtages, så det rette "billede" af kundernes forskellige konti kunde udvise det reelle beløb pr. ultimo. (31. 12.- kl- 12.)

Arbejdet blev ofte forsinket, fordi nogle af filialerne ikke havde så god togforbindelse. Hvor ingen tog eller busforbindelse fandtes, måtte man afhente materialet i bankens vogn, så det var tit vanskeligt at begynde den endelige opgørelse.

De forskellige medarbejdere måtte skiftes til at holde en kort spisepause og i en fart nedsvælge de medbragte "klemmer". Det hyggelige nytårsmåltid i hjemmet i selskab med familien, kunne der selvfølgelig ikke blive tale om. (Her gjaldt det arbejdet først.)

Efter at vi havde arbejdet med de forskellige opgørelser, afstemninger og hvad ved jeg, indtil kl. 23,30, blev der holdt en pause. "Alte" og de af personalet, som ønskede at deltage i midnatsgudstjenesten i Domkirken, masede derover, men klokken 0,45, begyndte arbejdet igen, og fortsatte til omkring klokken 2 - 3 om natten . Så kunde man først tage hjem og få den mest nødtørftige søvn, for klokken 9,00 nytårsmorgen, begyndte arbejdet igen, og varede ved til langt ud på eftermiddagen, dog afbrudt af en spisepause på restauration for bankens regning.

Efter at "Alte" i domkirken , havde "indtaget den åndelige ballast", gik han selvfølgelig hjem til en hyggelig nytårsaften i familiens skød, medens vi almindelige "arbejdskuler", som ovenfor nævnt, fortsatte med arbejdet.

Overarbejdsbetalingen tyngede jo ikke firmaets budget, vi fik nemlig ingen ting.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Holmens navnkundige provst Fenger ".

En lille oplevelse, fortalt mig af hans egen søn, der var direktør for det engelske firma " E X I D E " ' afdeling i København, hvor min hustru, Anna, var ansat som engelsk korrespondent.

Begivenheden foregår på kajen i orlogs-havnen i København, i anledningen af, at provsten en dag skal ombord i en af de danske krydsere, som lå forankret på Reden.

Provst Fenger var orlogsskibenes mandskabs sjælesørger. Nu skulde et af disse skibe på langfart, men forud skulle der afholdes gudstjeneste ombord, og denne var ved selve provsten.

En chalup fra det pågældende orlogsskib, blev sendt ind til toldbodens kaj, for at hente den fornemme gejstlige provst, men da den er kommet et godt stykke fra kajen, strejker motoren og båden kan ikke komme ud af stedet, hvilket bevirkede, at en " havnesjover", som netop sad på havnekajen og overværede hele færden, sætter hænderne op foran sin mund, og råber af sine lungers fulde kraft: " Spring ud på bølgen Fenger ". men denne forblev dog stadig i chaluppen. Hans tro var alligevel ikke stærk nok til at vove eksperimentet.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Jens Oves konfirmation , foråret 1941 " .

I anledningen af min søn, Jens Oves konfirmation, havde vi inviteret gode venner og familie til festmiddag, som skulle holdes hos min svoger og svigerinde i Vanløse .(De havde på det tidspunkt testauration dér) Blandt vore gæster, havde vi også min kontubernal i banken og hans hustru. Et særsyn af to af gæsterne var, at de begge manglede deres højre arme. Den ene, min gode ven og kollega, Poul, havde som 11 årig dreng været ude for en ulykke , hvorved han i et remtræk i sin fars værksted , var blevet berøvet sin højre arm, næsten helt oppe ved skulderen. Nu havde han protege med arm og hånd. Den anden gæst , var min gode ven , teglværksinspektør Otto F. , som også havde været ude for en ulykke på et af de teglværker, hvor han tidligere havde været ansat.

Da disse to herrer ved deres ankomst, hilser på gæsterne med venstre hånd, synes en af mine nevøer, at det så mærkeligt ud. Han spørger mig da om de pågældende herrer er medlemmer af en eller anden forening eller måske loge, hvor man anvender en sådan hilsemåde. Jeg forklarer ham så hvorfor.

At vi havde inviteret min kontubernal og hans hustru til festen , skyldtes det jo , at vi dagligt havde samarbejde i banken, og dertil kom også, at Jens Ove havde et særligt kammeratligt image overfor ham, men da han, sikkert uforskyldt, var kødelig broder til min chef, "Alte", har han måske fortalt denne om festens forløb med 26 gæster , hvilket resulterede i, at der dagen efter kom uanmeldt kasseeftersyn i min afdeling.

Atter en manifestation af "Alte"s forfølgelsesaktion imod mig, men efter godt tyve års ansættelse i firmaet, havde jeg jo lært hans nedrige og særlige raffinerede måde at optræde på.

Jeg skulle nok passe på, aldrig at have "sedler" liggende i kassen til senere afregning. Jeg kendte ham særdeles godt.

"At man selv havde det, er jo en ganske anden sag."

☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

" Sommerfest med høje silkehatte ".

I min Hedehusperiode var jeg blevet valgt ind i forskellige foreninger bl. a. Hedehusene Kommunaforening og blev efter flere års medlemskab også indvalgt i dens bestyrelse som næstformand.

Hvert år holdt vi almindeligvis en sommerfest, hvor byens borgere havde lejlighed til at "boltre sig" i kroens have og sal. Festen begyndte et år med, at bestyrelsen, in pleno, kørte op foran kroen i en flot char à banc. Der var det interessante ved, at bestyrelsen alle var iklædt forskelligt spraglet tøj, men et havde de dog fælles, de var iklædt høje silkehatte.

Et af daværende formand, Holger Nissens equi-voque indfald . Han havde et par dage forud for festdagen været i København, hvor han i en udlejningsforretning, havde lejet lige så mange høje hatte som vi var medlemmer i bestyrelsen, men da hattene var af vidt forskellige størrelser, og bestyrelsens hovededer også var .. det, havde vi det største mas med at få dem tilpasset de forskellige personer. Jeg for mit vedkommende, måtte formindske hattens volumen ved at spække en hel avis ind i svederemmen, så det så vist ikke særlig flot ud.

Den lånte char à banc, havde byens skraldemand stillet til rådighed med ham selv som kusk, iført hvide handsker. Jo, det var i sandhed en meget flot ekvipage, som alle festdeltagerne morede sig meget over.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Vinterfest med promenadeorkester ".

Samme forening indbød deres medlemmer til vinterfest med medbragt madkurv. Her blev man underholdt af Elo Magnüssens promenadeorkester, som senere spillede op til dans.

Forud for denne aften var der stor aktivitet fra bestyrelsens side. Hotellets sal var smukt pyntet, og der var i aftenens anledning opbygget en flot tribune, hvor orkesteret (8 mand) tog plads. Orkesteret var på forhånd kendt for dets underholdning i Tivoli _ i København, men det var ikke almindeligt, byens foreninger engagerede et så stort ensemble til deres fester.

Det blev en mægtig "aften", stemningen var høj. Orkesteret _ gjorde sit til, at det blev den helt store fest, hvori ca. 100 mennesker deltog. Danselysten var stor, mændene havde denne aften fået "skruet træbene" rigtigt på , så ingen dame blev efterladt som "bænkevarmere".

" Jubilæumsdagen ".
 =====

Den 16 september 1943 havde jeg mit 25 års jubilæum i banken, og var i den anledning indkaldt til en lille højtidelighed i bankens repræsentantskabslokale om morgenen kl. 8,30 , hvor bestyrelsen^s formand og bankens direktør, samt det samlede personale var mødt op for at overbringe mig gaver og festlige hilsener. Først tale af formanden, daværende overlæg H. Gr., dernæst af "Alte" i forbindelse med overrækkelse af et " mægtigt " gratiale på kr. 225,- (Ikke engang kr.10 for hvert år, jeg havde ydet arbejde for banken) Sluttelig tale af bogholderen, F.V.B. , der i anerkendende ord, tolkede sin tak for godt udført arbejde i de forløbne 25 år, og samtidig overrakte mig personalets gave, en lille rejsekuffert med ordene :
 Kære Andersen, jeg ved, at De har alles sympati, men var ikke sikker på, at de havde noget at have den i, så derfor vil jeg gerne overrække Dem denne lille kuffert til at have den i .

Jeg takkede rørt for begge dele og for de smukke ord. Sympatien fyldte godt op i kufferten, men der var alligevel rigelig plads til det "store gratiale ".

En af vore skrivedamer, der havde et særlig godt forhold til "Alte", udtalte senere overfor ham, sin forundring over, at det da ikke var meget, at give som gratiale til en af sine højt betroede medarbejdere efter 25 års arbejdsindsats, hvortil "Alte" replicerede med ordene: " Åh, sådan nogle er jo ikke bedrevant ".

Samme dag havde min kone og jeg inviteret gæster til frokost i vores hjem. Størstedelen var vore personlige venner, men havde dog også inviteret nogle af bankens gode kunder, og for at gøre det fuldendt, havde vi også indbudt bankens direktør og bogholder til at deltage, idet jeg mente, at kontakt mellem bankens kunder og den^s ledelse, måtte være en fordel for begge parter.

Umiddelbart før frokostens begyndelse, ankom de høje herrer fra banken sig i vort ekspeditionslokale, sammen med min afløser. Før vi skal til at gå op i min lejlighed, hvor gæsterne er forsamlet, får "Alte" pludselig den mærkelige ide, at bogholderen får besked om, at afstemme kassen , medens

hr. "Alte" ufortrydentt maser op i min lejlighed.

Kassen blev afstemt med det resultat, at der manglede kr. 100,- , hvilket jeg betvivlede. Bogholderen og jeg skyndte os op i min lejlighed, hvor gæsterne ventede. Hurtig kom "Alte" med forespørgsel om alt var i orden, hvilket bogholderen bekræftede. Denne havde ved opgørelsen skyndt sig lovlig meget, og havde overset en post - Da min afløser senere på dagen gør kassen op, stemmer den på øre .

Jeg kunne godt lide at spørge min læser, hvad man synes om en sådan chef, der kommer som min gæst , og foranstalter en så foragtelig handling imod mig. Om det er i relation til udtrykket " at tyv tror hver mand stjæler " , ved jeg ikke, men jeg følte det i høj grad som en modbydelig chikane imod mig, og så på min jubilæumsdag.

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

I forbindelse med samme jubilæum, havde min kone og jeg, inviteret de af vore kollegaer, som vi plejede selskabelig omgang med, til en lille middag allerede kl. 16,00. Vi skulle, grundet på den af besættelsesmagten indførte spærretid, være færdige, så de kunne komme med et tog mod Roskilde, som gik 2 minutter over otte. (Spærretiden var fra kl.20,-, men gjaldt dog kun for Hedehusene og ikke for Roskilde.) Middagen blev meget vellykket, men gæsterne blev lidt forsinket så for ikke at få nogen ballade for at passere hovedgaden efter kl. 20,- , måtte de ad en bagvej, løbe gennem vores have og samtidig passere naboens møddingsted, hvor en temmelig høj mur skulle forceres . Da toget var ca. 10 minutter forsinket, blev de selvfølgelig i stationens ventesal og forsløg tiden med en lille svingom, iført selskabstøj og en "salig fjer" på. De nåede velbeholdent Roskilde, og havde i erindringen et minde om en dejlig fest med "efterfølgende bal i stationens ventesal."

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

" Tyskernes razzia af byen " .

Jeg tror det var midt i sommeren i et af de sidste besættelsesår, at Tyskerne pludselig foretog en razzia i vores by. Deres modbydelige krigsmaskiner kørte gennem byen adskillige gange, med det formål at rydde gaden totalt for mennesker. Kuglerne suste omkring gadehjørnerne, så det var livsfarligt at opholde sig eller passere gader og stræder. Tyskerne skulle statuere et gengældelsesopgør med byens befolkning. Modstandsfolkene havde nemlig forsøgt at spærre landevejen Roskilde - København.

Man havde den forudgående nat, fra stationens vigesporområde hvor der var opsamlet flere tankvogne indeholdende forskellige kemikalier, giftige og brandfarlige stoffer, der ventede på bortkørsel fra stationspladsen.

I nattens mulm og mørke havde modstandsfolkene haft held til at vælte nogle af disse vogne udover viadukten, som var over landevejen.

Heldigvis var det ikke lykkedes helt for dem. Det ville også uden tvivl have forårsaget store eksplosioner, idet tankvognene indeholdt forskellige syrebaser, som ved sammenblanding ville have resulteret i en mægtig eksplosion, der sikkert ville have været årsag til store ødelæggelser for byen og dens befolkning.

De omtalte tankvogne hængte altså faretruende over landevejen til stor gene for al togtrafik i begge retninger.

Tyskerne antastede enhver, som passerede gaden, for ved tvang at sætte dem til at forsøge at fjerne de over landevejen hængende tankvogne.

Den stedlige vejmand kom tilfældigvis cyklende på gaden, og for at undgå dette "tvangsarbejde", skyndte han sig at forsvinde ind på daværende cyklesmeds lokum, forestillende, at han var ved at aftræde på naturens vegne. Tyskerne havde gennemskuet hans unddragelse af det arbejde, som enhver ellers blev beordret til at deltage i. Man "hev" ham formeligt bort fra "kassen", og med bukserne på hælene, måtte han skynde sig at indtræde i de tvangsindlemmede beboeres arbejdsstyrke.

Det var imidlertid et mere vanskeligt arbejde end besættelsesmagten havde forudset, dertil var store kraner et nødvendigt hjælpemiddel, hvorfor et par tyske soldater blev sendt over på Hedehus-Teglværket for om muligt at fremskaffe disse.

Teglværksinspektør Otto F. havde godt lagt mærke til al den uro , der var både på stationsområdet og på teglværket, så derfor cyklede han en tur på området for at orientere sig.

Her møder han imidlertid en af de tyske soldater, som anråber ham med " Hånde hoch " , hvilket påkrav han ikke kunne efterkomme, efter som han i sin invaliditet havde mistet sin højre arm ved en tidligere ulykke. Sin arm havde han erstattet med en protese forsynet med en jernklo, og denne havde han i sin højre jakkelomme så det godt kunne se ud, som han havde en skyder i den .

Venstre hånd havde han jo til at styre cyklen med.

Da soldaten ikke fik respekteret sit anrån, skød han mod inspektøren og ramte ham så skæbnesvangert som i hans lyske, og selv om han hurtigt blev bragt på hospitalet, forblødte han umiddelbart før de nåede dette.

Med stor harme og sorg modtog byens befolkning den sørgelige meddelelse om det passerede.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Nu skyder jeg dig " .

Min nevø, Bent, havde i lang periode opholdt sig i Indien, hvor han bl. a. var blevet optaget i det engelske regiment " The Buffs ", hvori han havde gennemgået en meget streng uddannelse, og var omsider blevet udnævnt til løjtnant.

Samme regiment, var fra 1961 del af " The Queens Regiment ". Den danske konge er traditionelt æresoberst i "The Buffs " og de danske frivillige i den engelske hær indrulleredes i 2 verdenskrig i dette regiment. Efter uddannelsen i Indien, blev han sendt til Skotland, hvor regimentet havde sit tilhørsforhold, men da 2 verdenskrig endnu på dette tidspunkt ikke var afsluttet, fik han lejlighed til at komme til Sverige, og blev indrulleret i " Den danske Brigade ".

Under sit ophold i Skotland, stiftede Bent bekendtskab med en meget yndig " Skottepige ", Mary, som han blev forlovet med og som han forlængst har holdt sølvbryllup med.

Ved Bents hjemkomst til Danmark i 1945 kom også hans forlovede, Mary, men hun kom direkte fra Skotland.

Min kone og jeg var på besøg hos min søster Gerda og hendes mand, Anton, der på det tidspunkt boede i nærheden af Skjern.

Rejsen fra Skjern til Esbjerg var jo ikke så lang, så vi lovede, at modtage Mary i Esbjerg havn og følge hende til københavnerekspressen for at rejse til hovedstaden, hvor hun blev modtaget af Bent selv og hans familie.

Bent havde på det tidspunkt, i lighed med danske hjemmeværnsfolk, ^{tilladelse} til at beholde sin tjenestepistol hos sig, men en skønne dag fik det en skæbnesvanger tildragelse, idet han, der var meget forelsket i sin Mary, sad og pjattede med hende, hun med pistolen i hånden, i den tro, at den ikke er ladet, peger hun på Bent, spænder hanen, og for "sjov" siger hun, " Nu skyder jeg dig ", pistolen går af i utide, med det resultat, at projektilet rammer hans ene lunge, som blev perforeret. Ambulance blev hurtigt tilkaldt for at køre den bevistløse, vådeskudsramte Bent til hospitalet. Umiddelbart derefter ankommer politiet, der anholder Mary, sigtet for drabsforsøg på sin elsker, som nogle dage svæver mellem liv og død.

Heldigvis overlevede Bent, og har aldrig senere haft meen af skud-dramaet.

Der blev selvfølgelig bestyrtelse og forvirring i familien. Marys far blev telegrafisk tilkaldt fra Skotland, og kom flyvende

til København, for at stå sin lille pige bi i denne kedelige sag.

Min kone og jeg blev også afhørt i sagen, man ønskede fra politiets side, at få så mange oplysninger vedrørende de unge menneskers indre forhold til hinanden. Og disse afhøringer gjaldt også for familiens øvrige medlemmers udsagn i affæren. Endelig blev denne dog sluttet i løbet af få dage, da det blev bevist, at der ikke kunne være tale om drabsforsøg, men ren og skær kådhed fra de unge menneskers side.

Det var meget spændende dage, som endte i fryd og glæde for alle parter. --- Stor familiemiddag blev afholdt, Marys far rejste igen hjem til Skotland, og vi andre åndede lettet op, efter denne nervepirrende episode.

✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂

" De døde patrioters hjemkomst ".

Den 19 september 1944 blev en mørk dag for det danske politi, ja for alle danskere. Denne dag blev hele den danske politistyrke deporteret til tyske koncentrationslejre. Mange af politistyrken fik dog lejlighed til at forsvinde ud i det danske samfund, hvor de opholdte sig under påtagne navne, (gik under jorden), men størstedelen måtte afsted til de forhadte lejre, hvorfra mange aldrig nåede hjem igen i levende tilstand, og dog, hjem kom de, men det var som døde mennesker, sammen med andre omkomne patrioter.

Jeg husker ganske tydeligt, at man efter krigens ophør, kunne læse i de forskellige dagblade, at den og den dag, ville mange af de omkomne danskere fra de forskellige koncentrationslejre, blive ført hjem til Danmark. Transporten fra disse, blev netop foretaget, så de ankom til København en søndag formiddag, hvor min hustru og jeg var til stede, og hvor vi, sammen med tusinde andre, overværede denne gribende transport. En snes danske lastbiler, hver belæsset med en tre-fire kister, indeholdende danske patrioter kørte i kortøge gennem strøget til det foreløbige "opbevaringssted" Holmens Kirke, indtil jordfæstelsen kunne finde sted i mindelunden i Ryvangen.

På disse grave, kan man mange aftener af året, se levende lys tændte. Det mest gribende syn, er at se denne illumination, er dog selvfølgelig aftenen for tyskernes kapitulation den 4 maj.

✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂

" Statsaut. ejendomsmæglereksamen,
og en "meget forstående chef " .

Af og til havde min kone og jeg, drøftet spørgsmålet om, hvormeget den pension, som jeg kunne opnå, når den tid kom, hvor jeg skulle gå på pension fra banken. ---- De danske provinsbankers pensionskasse var ikke bekendt for, at den pension, de ydede deres afgåede funktionærer var særlig stor, men hver enkelte pension var dels afhængig af sin egen banks eventuelle tilskud til denne. Man var med andre ord stillet således, at man på en måde skulle " spise nådens og barmhjertighedens brød ", alt afhængig af, hvem det var direktør i den pågældende bank.

De forskellige bankers ledere var godt klar over, at bankernes pensioner ikke var altfor store, men man gjorde ikke noget ved problemet.

Stillet overfor dette faktum, spekulerede jeg meget over den måske forekommende situation, når tidens fylde engang i fremtiden stundede til.

Med stor interesse, læste jeg alle lovende dagbladsannoncer om, at man kunne supplere sine indtægter ved at tage kursus og uddanne sig som statsautoriseret ejendomsmægler.

Der gik nogen tid, hvor jeg gik i "tænkebox ". Det var jo et temmeligt stort slid og tillige ret kostbart. Jeg skulle jo regne både med rejseomkostninger til og fra København, foruden kursusafgift. Dertil kom også udgifter til en hel del bøger, men efter endt overvejelse, meldte jeg mig hos lrsgf. Johs. Simonsens ejendomsmæglerkursus i København.

Dette kursus var allerede startet i oktober måned 1945, og sluttede med eksamen det følgende år (1946.) i december måned.

Jeg blev i februar md. 1946 optaget på nævnte kursus, idet jeg mente, at jeg grundet min erfaring som bankmand igennem 28 år havde et vist kendskab analogt med de spørgsmål, jeg kunne komme ud for i finansiell forstand , så jeg startede med friskt mod på opgaven.

Som manddoktorer på kursus havde vi lrsgf. Johs. Simonsen, sagfører E. Chrstrup og landbrugskandidat Mogensen fra landbrugsministeriet.

Vort kursuslokale var på en første sal i Sct. Pederstræde, hvor Igels bar havde til huse i stuen, og i et sidelokale havde en eller anden åndelig sekt møde et par gange om ugen. Disse aftener leverede de åndelige sange, og blandet med st

fra Igels bar, var der et spektakel, så vi dårligt kunne høre, hvad vi selv sagde.

Efter at have deltaget i dette kursus fra februar til først i december måned, hveranden aften, og hvor jeg de andre aftener af ugen, havde travlt med at forberede mig på lektierne, begyndte så eksamen, som afholdtes på Handelshøjskolen i København.

Vort kursus startede, som ovenfor nævnt i oktober 1945 med ialt 36 kursister, men allerede i februar 1946 var antallet svundet ind til 26 kursister, og til eksamenen i december måned, var vi kun tilmeldt ialt 12 personer, hvoraf vi kun var 6, siger og skriver seks, der bestod.

Eksamenen startede med to dages skriftelige opgaver, hver på 4 timer, hvor vi skulle besvare utallige spørgsmål, dels af juridisk karakter suppleret med 17 forskellige lovkomplekser bl. a. arveloven, - myndighedsloven, - lære i ejendomsret, - handels og vekselret, - obligationer, - køb og salg, - ja mange flere ting. Vi skulle i det hele taget krænge hele vor sjæl ud over Munch-Petersens borgerlige ret. Det var et meget vidtspændende pensum, som skulde behandles. Efter den skriftlige eksamen, kom så den mundtlige, med besvarelse af mange forskellige spørgsmål, som blev stillet os. Som censor ved eksamenen var fra Handelsministeriet beskikket dr. jur., professor Poul Andersen.

Umiddelbart i slutningen af november måned, forud for eksamenen i december md., anmodede jeg banken om nogle fridage, så jeg kunne deltage i den tilstundende eksamen. --- Banken var på forhånd vidende om, at jeg frekventerede et sådan kursus.

Men "Alte"s svar herpå var:

" Det kunne jeg skam ikke få, banken havde jo ikke anmodet mig om at begynde på et sådan kursus, så det måtte da blive min egen sag ".

Til trods for, at jeg tilbød, at tage disse dage fra min ferie, kunne det ikke lade sig gøre, man skulle netop i den samme uge, have en afløser til en anden filial.

Nu var jeg jo i et forfærdeligt dilemma, hvad skulle jeg gøre? Til "Alte" svarede jeg, at dersom jeg ikke kunne få den ønskede frihed, var hele mit arbejde spildt.

Men her kom det gamle slogan: " Når nøden er størst, er hjælpen nærmest ". mig til hjælp. Idet den "anden" filial, som skulle have en afløser sendt ud, var den, som min gode ven og kollega Poul var bestyrer af. Da han hørte om min nødssituation,

tilbød han mig, at den assistent, som skulle afløse i hans filial, i stedet kunne afløse i Hedehusene (min filial), han skulle ikke selv noget særligt i de dage . Med stor tak, modtog jeg hans generøse tilbud. Eksamen varede ialt 4 dage, hvorefter jeg skyndte mig, at overtage min egen filial igen , så Poul de sidste 3 dage kunne nyde sin ferie.

Min eksamen gik godt, jeg klarede heldigvis "alle skær", også det , som min meget "forstående" chef, havde stillet op for mig. Jeg ved ikke, om det er det, man kalder "åndelig tortur" ?

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Virke som statsaut. ejendomsmægler ".

Efter endt eksamen begyndte jeg så at praktisere som aut. mægler med salg og køb af grunde, ejendomme og forretninger. Dette i forbindelse med mit arbejde i banken, som bevirkede, at jeg så godt som aldrig havde tid til at være sammen med min familie, eller nyde frihed af nogen art. Nu skulde der nemlig handles. Jeg startede en kold vinterdag med at sælge et parcelhus, hvis have stod under vand, så det gav jo blod på tanden. Jeg tænkte uvægerligt, at når det kunne lade sig gøre, måtte jeg efterhånden kunne sælge alt. Dog skal det bemærkes: at denne handel var en undtagelse fra reglen, idet køberen i sin tid var født i huset, så derfor var han ivrig efter at erhverve det.

Slutsedlen blev udfærdiget og underskrevet, og jeg foretog det videre fornødne. ---- Jeg havde med denne handel og med alle efterfølgende, altid den praksis, at jeg lod en sagfører skrive skøde og refusionsberegning, så var jeg frigjort for dette ansvar, hvis der senere skulle vise sig fejltagelser.

Jeg fik udbetalt mit mæglersalær, og gik til den næste forretning et par dage senere. --- Også et parcelhus, men her havde forretningen nær strandet på, at køberen absolut ville have nogle gæs, som græssede på grunden, men som sælgeren ikke ville lade gå med i købet. , han ville have ekstra beløb for gæssene, eller også have ejendomsprisen forhøjet med en bestemt sum. Pludselig kom den indskydelse, at jeg spurgte sælgeren, om jeg ikke kunne købe gæssene. Jo, det kan De godt. Top, sagde jeg, og betalte, hvad de kostede.-- Til køberen sagde jeg: Vær så god, det er min andel i handelen. Nu følger de med i handelen. Slutsedlen blev derefter hurtigt udfærdiget. Gæssene kostede

90 a.

NÆRINGSBREV.

Efter derom fremsat Begæring meddeles der herved

Søren Axel Torkil Andersen
 der er født den 23. Marts 1900 i Jyderup, Faxe Sogn
 Næringsbrev som Ejendomsmægler
 i Høje-Thorstrup Kommune med de ifølge Nærings-
 loven af 28. April 1931 hermed forbundne Rettigheder.

Bortfalder de til Næringsbrevet knyttede Rettigheder som
 Følge af Indehaverens Død eller af nogen anden ved Lovgivningen
 hjemlet Bestemmelse, skal Næringsbrevet (tilligemed eventuelle
 Duplikateksemplarer) inden en Maaned tilbageleveres hertil.

, den 27. Januar 1947

E. Reinsberg
Gjensom
Km.

PAATEGNINGER

Bemel
 Afgift til Kommunen
 30 Kr.
AM

ca. 40 kr., men jeg så i ånden, at da begge parter var stædige, var handelen sikkert ellers gået i vasken. Slutsedlen blev hurtigt underskrevet. Mit salær ved handelen var ca. kr. 800,- så det kunne da godt betale sig for mig at købe gæssene.

Efterhånden kom jeg, ved de forskellige handeler, hvor jeg var mægler, ud for de mest mærkelige spidsfindigheder, enten fra sælgerens side, eller også havde køberen sine egne særegne ideer, som han forsøgte at få respekteret. Her var det så op til mig som mægler, at forlige parterne, så handelen kunne komme i stand. Det lykkedes som regel, så vi efter lange besværlige drøftelser, kunne skride til udfærdigelse af slutseddelen. Når denne var underskrevet af begge parter, var mit salær sikret.

Dog var det mit ønske, at jeg kunne medvirke til handeler hvor begge parter følte sig godt behandlet, og ikke følte sig snydt. En gang skulle jeg sælge en god slagterforretning i Roskilde. Køberen var en førstesvend fra en stor slagterforretning i Køge. Indehaveren af denne, havde lovet sin svend, at kautionere for sig, når eventuel udbetalingen skulle præsteres. Sælger og køber var enige om handelens vilkår, så slutsedlen blev skrevet og underskrevet af begge parter, dog med det forbehold, at køberens kautionist stod ved sit ord når lånet, ved hans hjælp kunne fåes i en af køgebankerne,

Nu var det på den tid kotume, at mægleren altid, ved en handels afslutning gav et måltid mad, med dertil hørende "drikkelse" (Lidkøb), og selv om handelen var afhængig af køgeslagterens kaution, betragtede jeg handelen som færdigbehandlet, så jeg inviterede køber og sælger på lidkøb, for min regning, i " Den gamle Lade", med det resultat, at den ene blev hønefuld, så jeg måtte sende ham hjem i taxa. Den anden gik med en eller anden halvfuld kælling hjem for "behageligt" samvær resten af natten. Det værste ved handelen var, at køberen næste morgen ringede til mig, og beklagede, at "mester" desværre ikke ville kautionere for ham, og dermed var den handel gået i fløjten, det eneste, jeg havde ud af den, var regningen og så erfaringen. Men jeg lærte efterhånden, at "det man sætter til på karvuserne, måtte man tage ind på gyngerne".

Da jeg gjorde arsfortjenesten op, var der alligevel et meget pænt overskud til mig, men om det så kunne give en nogenlunde timebetaling var jo så et andet spørgsmål. Det var ihvertfald et interessant arbejde, men frihed havde jeg aldrig .

forretning, uden nævneværdigt arbejde, kunne da også indtræffe.

En af egnens proprietærer, der virkede som ejendomshandler, specielt store landbrugsejendomme. Han retter en dag telefonisk henvendelse til mig, om jeg ikke har en god solid køber til en større bondegård, som han har i kommission med salg for øje. Netop i de dage har jeg en sådan køber, en meget formuende mand, der kan præstere en stor udbetaling, så ham anbefaler jeg på det kraftigste. Min klient ser på den omtalte ejendom, som han efter en ganske kort forhandling med sælgeren, køber. Nogle få dage efter handelen er gået i orden, får jeg tilstillet i check kr. 1.200,-, halvdelen af salæret. (Dejlig let tjente penge.) Min fortjeneste for at anvise køberen.

For mit vedkommende var det mest parcélhuse og grunde, jeg handlede med. En enkelt gårdhandel indtraf da også ind imellem. Men den helt store chance kom en skønne dag. En af mine bekendte, der havde en meget stor og givtig fabriksvirksomhed i nærheden af København, - - - Var efterhånden blevet en meget kapitalstærk mand. Hans største ønske, var at købe et stort gods på Kalundborg-egnen. Her havde han som fattig arbejderdreng, tit arbejdet, men nu kunne han tænke sig, at købe godset og havde allerede sat en million kroner af til udbetaling, hvis hans ønske en dag skulle gå i opfyldelse.

Efter hans ønske, sætter jeg mig i forbindelse med godsejeren, der også har en industrivirksomhed i København, og som tillige også er generalkonsul. Forelagde ham planen og det favorable tilbud fra min klient, men desværre afslog han på det tidspunkt at sælge. Så den kæmpechance gik min næse forbi. Hvis handelen var kommet i orden, havde det betydet adskillige tusinde kroners fortjeneste for mig. Jeg måtte uheldigvis renoncere.

Efter ca. fire års virke som statsaut. ejendomsmægler, måtte jeg ophøre med denne virksomhed, idet min hustru (Anna), pludselig blev meget syg, så jeg ikke kunne være hjemme fra i min fritid, men herom en særlig beretning.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Medlemskab af Odd-Fellow ordenen ".

Som enhver anden mand, har jeg selvfølgelig haft mine ungdomsdrømme, de bar mig gennem vekslende modgang og medgang ind i manddomsårene.

Det var som om de gav mig en uvurderlig selvtillid, der satte mig i stand til at overvinde mine vanskeligheder, men ved senere nøgtern selvvurdering, at blive opløst igen, efterladende mig i ensomhedens fortabende mørke. Lige præcis der, hvor ønsket om at møde flere gode venner trængte sig på. Det var uden tvivl dette tidspunkt, der satte de egentlige livsværdier højere end hverdagens materielle goder.

For mig gav det anledning til en søgen efter ligestillede, og det blev den direkte årsag til min ansøgning om optagelse i Odd-Fellow ordenen.

Jeg havde af og til lyttet til mine tre kollegaer, som var medlemmer af denne orden, når de sad og drøftede gårsdagens aftenmøde i deres loge. Derudover havde jeg ingen kendskab til hvad Odd-Fellow ordenen stod for, jeg kendte intet til dens virke eller formål, men jeg kendte mange blandt byens forretningsfolk, sagførere, læger, bankfolk, håndværkere, landmænd, ja det var i det hele taget et smukt udsnit af det almindelig agtede borgerskab i by og på land, og det tog jeg som den bedste anbefaling.

En dag spørger en af mine kollegaer mig, om det ikke var noget for mig at blive Odd-Fellow? Han og de to andre kollegaer ville gerne anbefale mig til optagelse i den daværende loge her i byen, Odd-Fellow loge nr. 26, Kong Hroar. Samtidig blev jeg gjort bekendt med ordenens formål, der er:

" At udbrede venskabet, kærlighedens og sandhedens grundprincipper mellem menneskene, at styrke dem i kærlighed til Gud og deres næste og lære dem, at ord ikke er nok, men at disse lærdomme må omsættes i handling, for at hver enkelt efter sin evne derved kan bidrage til menneskenes forbedring og fuldkommengørelse ".

Jeg tænkte meget over spørgsmålet et stykke tid, og blev enig med mig selv om, at det uden tvivl måtte være noget for mig, noget jeg roligt kunne gå ind for. Mine overvejelser meddelte jeg til mine kollegaer, som derefter anmodede bemeldte loge om min eventuelle optagelse i ordenen. Jeg havde selvfølgelig ingen anelse

om, hvad en sådan optagelse indebar af undersøgelser forud, ej heller, hvilket ansvar jeg pålagde mine kollegaer. Det er jo ting, man først tænker over, når man selv er blevet "sluset" indenfor. Af logen fik jeg en dag tilsigelse til at møde i ders ordensbygning, Skolegade 13, Roskilde, for at blive optaget i ordenen, og denne optagelse fandt sted torsdag den 13 januar 1949.

Det blev for mig, som har været for enhver Odd-Fellows, en uudslættelig begivenhed, som har brændt sig fast i min bevisthed og det til trods for, at det nu er 35 år siden den fandt sted, husker jeg det ganske tydeligt.

En meget stor overraskelse for mig samme aften var, at min gode ven og bekendt, daværende br. stormarskal Johs. Pedersen, der var embedsmand i ordenens øverste ledelse, var kommet til stede for at deltage i den højtidelige begivenhed. Det var mig en stor glæde, at Johs. P. viste mig den ære at deltage i aftenens ceremoni.

Efterhånden som tiden gik, var Johs. P. ved sit kolossale arbejde indenfor ordenen, parret med en mægtig medmenneskelig forståelse, ikke mindst på det etiske grundlag, hvorpå hele ordenen er opbygget, hurtigt nået at indtage den højeste stilling indenfor ordenen, idet han med akklamation blev valgt til " Stor-sire ", et embede, som han med megen følelse og broderlighed forvaltede i en lang årrække til alle brødrenes fulde tilfredshed, ja han nåede endog, af samtlige Odd-Fellow brødre i det ganske land, at blive benævnt som " Johannes den Gode ". Men ikke blot fra brødrenes side blev han vist den største æresbevisning. Ved ordenens 100 års jubilæum, fik han tildelt " Den kongelige belønningsmedalje i guld og med krone ".

I den tid, jeg gik i graderne i min loge, havde jeg altid den glæde at se br. Stor-sire blandt brødrene når jeg fik tildelt en grad, og når han viste sig ved det selskabelige efter ceremonier i logesalen, blev det altid en festaften for alle brødrene. Br. Stor-sire havde evnen til at skabe feststemning overalt hvor han kom.

For mit eget vedkommende, har jeg i min Odd-Fellow tilværelse, haft den store glæde og ære med brødrenes tillid, at blive valgt til at bestride og forvalte så godt som alle i en loge bestående embeder og tillidsposter. Ved indsættelse i de forskellige embeder, jeg blev valgt til, havde jeg også den glæde, at br. Stor-sire Johs. P. mødte personlig op for selv at indsætte mig i det

pågældende embede. Dog måtte jeg desværre undvære ham, da jeg blev indsat som overmester i min nuværende loge nr. 91, Albert Schweitzer, men her var han lovlig undskyldt, idet han nogle år forud var afgået ved døden.

Som medlem af Kong Hroar logen, der var en af landets største loger, havde man ved forskellige lejligheder, når Stor-siren var til stede, af denne fået meddelt, at de forskellige loger landet over skulle passe på, ikke at blive for store, det havde bl. a. den gene, at så kunne brødrene ikke nå at kende hinanden, hvilket absolut har betydning for brødrenes samhørighed. En loge er nemlig først og fremmest opbygget på brødrenes holdning overfor næsten, og at alt arbejde må ske i Venskab, Kærlighed og Sandhed.

En loges broderskare skal helst holdes indenfor et antal af ca. 100 brødre. Ihukommende disse udtalelser, var vi adskillige brødre i loge nr. 26, der mente, at man skulle forsøge at danne en ny loge, men for at dette kunne realiseres, måtte man være et bestemt antal brødre. Så først dannede vi en forening, som i løbet af ca. 2 år fik så mange medlemmer, der krævedes, for at blive selvstændig loge. Den 30 oktober 1971 blev vi institueret som selvstændig loge under navnet :

Loge nr. 91, ALBERT SCHWEITZER, Roskilde.

Vi følte, at da vi gav vores nye loge hans navn, gjorde vi det for lige at ære ham for hvad han i sit lange liv, og under ledemotivet : "Med ærefrygt for livet" , havde udrettet i menneskehødens tjeneste.

For os Odd-Fellows betragtede vi ham som en af de største Odd-fellows, verden nogensinde havde føstret, og det endda uden at være tilsluttet vort brodersamfund, men der var en vis relevans mellem hans arbejde og vort.

En instituering af en loge er for alle brødrene en uforglemmelig aften, og i særdeleshed for os fem brødre, der stod som vor loges stiftere.

Efter i godt 30 års medlemsskab af vor orden, blev jeg som exmester optaget som medlem af " Storlogen for Kongeriget Danmark " I. O. O. F., og da jeg på det tidspunkt stærkt nærmede mig de 80 år ønskede jeg ikke mere at være ydende, men kun nydende bror, og dette håber jeg, at jeg stadig kan være med til. Jeg følger med stor interesse arbejdet i min loge. - En gang Odd-Fellow, altid

" Sølvbryllup i 1950, derefter sygdom i 2 år ".

Den 5 september 1950 holdt Anna og jeg sølvbryllup. Dagen begyndte ved godt 6 tiden med morgenkaffe til mange gode venner og bekendte. Forud havde en del af disse bygget en flot æresport med guirlander og flagalle fra gaden til vor indgangsdør.

Vi modtog et væld af gaver og lykønskninger, som altsammen selvfølgelig glædede os meget. Om aftenen havde vi indbudt familie og gode venner til festmiddag i Odd - Fellow palæets lokaler i Roskilde, hvor vi var ialt 28. Middag og efterfølgende dans forløb på bedste måde til alles tilfredshed.

Et par dage efter festen rejste Anna og jeg på 8 dages ferieophold på Odd-Fellow ordenens feriehjem " Enrum " i Vedbæk, hvor vi havde det dejligt afslappet blandt mange forskellige ordenssøskende fra hele landet.

Umiddelbart efter vor hjemkomst herfra, begyndte Anna at blive syg, hvilket resulterede i, at hun blev indlagt på sygehus en måneds tid for at gennemgå en " saltkur ".

Efter dette sygehusophold, var det som om hun ikke mere kunne finde sit gode gamle livsmønster igen, men hun passede dog huset og sine husmoderpligter upåklageligt, dog med lidt konehjælp. Hendes ellers så gode gnistrende humør og hendes forskellige interesser var ligesom kommet lidt i baggrunden, dog mente vi begge, at det hurtigt måtte bedres.

Således gik der vel et par måneders tid, indtil den 4 december, hvor vi havde været på besøg hos min søster Gerda og hendes mand, Anthon i København. På vejen hjem blev Anna syg i toget. Vi nåede dog at komme hjem fra toget ved en bekendts gode assistance. Omgående blev lægen tilkaldt, og efter en grundig undersøgelse konstaterede han, at Anna havde haft en mindre hjerneblødning, der selvsagt krævede, at hun blev i sin seng. Den midlertidige hushjælp, vi havde, måtte jeg bede om at komme hver dag for at gøre rent i banken, ordne huset og lave mad til Jens O. og mig. Jens o. frekventerede Københavns Maskinteknikum . Da han jo hver dag skulle til København alligevel, tilbød hans moster Lene, at han kunne spise sin middagsmad hos dem i Vanløse. Det var vi selvfølgelig meget taknemlige for, det var en uvurderlig hjælp for os.

For Annas vedkommende, lå hun hjemme til først i februar måned. Her fik hun påny en hjerneblødning med hospitalsindlæggelse

til følge.

I de to måneder Anna lå hjemme, skiftedes vor vennekreds damer til at være hos hende, medens jeg var i Roskilde for at aflægge regnskab o. l. Det var nemlig ikke godt for Anna at ligge alene så længe.

Enhver kan vel forstå, at jeg var disse venner uhyre taknemlig for dette arrangement, som de selv havde tilbudt mig.

Under Annas ophold på R.A.B.S. (Roskilde amts og bys sygehus) syntes lægerne, at der var så meget fremgang til det bedre, at det måtte være forsvarligt at udskrive hende den 7 april for at tage hjem, men allerede dagen efter fik hun en ny hjerneblødning og blev omgående genindlagt til ny behandling.

Som et led i behandlingen blev Anna indlagt på Militærhospitalet i København til operation for for højt blodtryk og igen tilbagesendt til R.A.B.S. Påny fik Anna en hjerneblødning, og denne gang lammede den begge hendes synsnerver med total blindhed til følge. Atter indlæggelse på Militærhospitalet for at foretage ny operation i håb om at retablere de lammede synsnerver., men desværre forgæves. Ved alle disse transporter fulgte jeg min stakkels hustru, og hver gang tålmodig ventende på et gunstigt resultat. Ved den sidste operation, tog denne mellem fem og seks timer, og atter en rum ventetid, inden det forgæves indgreb blev mig meddelt. Ved hvert tilbagefald forårsaget af nye hjerneblødninger, svækkedes selvfølgelig min hustrus tilstand, alt håb om helbredelse, kunne vi ikke finde mere, og da yderligere hjerneblødninger fremkomm blev hendes centralnervesystem også angrebet. Anna var nu nået dertil, at hun ikke mere kunne følge med i, hvad der foregik med hende selv og hendes omgivelser. Til stor trøst for mig, var det dog, at kun stadig kendte mig, men i mit fravær lå hun stadig og kaldte på mig.

Jeg besøgte hende hver eftermiddag, når jeg kom fra Hedehusene og ved besøgstiden om aftenen, så længe jeg fik lov at blive der.

Da denne tilstand havde varet en lille måneds tid, bad overlæge H. i en samtale, vi havde, om at R.A.B.S. måtte lade min hustru overføre til statshospitalet i Nykøbing Sj., idet han af erfaring, forventede, at sygdommen ville vare godt et års tid endnu før livet var forbi. Hospitalet kunne derfor ikke give plads for hende på bekostning af nye patienter, som eventuelt skulle indlægges.

I min frygtelige kvide, kunne jeg selvfølgelig ikke modsætte

mig en sådan løsning, og den 24 oktober 1951 blev min hustru af Falck transporteret til Nykøbing til indlæggelse dér.

Opholdet her, hvor Anna endnu havde mange hjerneblødninger og tilbagefald, indtil døden tilsidst kom som en befrielse for hende den 23 november 1952.

Ved transporten til Nykøbing Sj. fulgte Jens O. og jeg Anna, og vi var selvsagt meget beklemte ved hele situationen. Nu vidste vi begge, at alt håb var ude. Det var den sørgeligste biltur, jeg nogensinde har været ude på.

I det tidsrum Anna opholdte sig på statshospitalet, besøgte Jens O. og jeg hende hver søndag, men den sidste søndag vi ville besøge hende, var hun netop afgået ved døden nogle timer før vor ankomst til hospitalet. Et par dage efter kørte Jens O. og jeg til Nykøbing, for at føre hendes bære hjem til Hedehusene, hvor hendes bisættelse fandt sted den 29 november 1952 fra Ansgarkirken.

Kirken var fyldt til sidste plads og højtideligheden indledtes med salmen " Gud skal alting mage ", hvorefter pastor Jessen talte smukt over Anna. Præsten udtalte bl. a. Det er en sorgens dag for fru Andersens mand og søn og alle andre, som stod hende nær men vi er alle klar over, hvilket hårdt sygeleje dette livsglade menneske har haft, og jeg håber, alle vil kunne forstå mig, når jeg siger, at her måtte Døden komme som en befrielse. Derfor bliver det dog ikke mindre tungt at stå ene tilbage, men her må Gud være vor tilflugt.

Sorgen over at have mistet en elsket mor og hustru var overvældende for os begge, men vi måtte jo sætte al vor styrke og vilje ind på, at livet, trods alt, skulle leves videre og i forvisningen om, at tiden læger alle sår. Jens O. havde imidlertid nået at få sin eksamen, og vi genvandt lidt efter lidt igen nogenlunde normale tilstande.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Tiden, der fulgte " .

Det varede ikke længe efter Annas sygdom, død og begravelse, før reaktionen efter alle disse sørgelige oplevelser holdt sit indtog i min bevidsthed, men her kom dog så mange forskellige faktorer mig til hjælp. Den bedste medicin i sådanne tilfælde er ganske sikkert, at man har dagen besat med arbejde på den ene eller anden måde. Ens tanker bliver derved anvendt til noget fornuftigt, og ikke til at sidde og drømme om fortvivlede tankeassociationer.

Både min familie og mine mange personlige venner, "tog mig bogstavelig talt under vingerne", og hjalp mig på alle måder med at komme denne triste periode tillivs.

En af mine gode venner, Lasse, havde modtaget valg som kasserer i vor fælles Odd-Fellow loge, dog på betingelse af, at jeg ville være ham behjælpelig med dette arbejde. Det medførte, at jeg hver lørdag aften deltog i familiens middag. Derefter lavede vi logeregnskab, og når det var afsluttet, tilbragte vi resten af aftenen i selskabeligt samvær, hvor vi almindeligvis gjorde forsøg på at ordne verdenssituationen. Om det lykkedes, skal jeg lade være usagt. Hele min personlige vennekreds var særdeles flinke til at invitere mig til deres selskabelighed. Ja, jeg blev, ud over min sædvanlige omgangskreds, også inviteret til middage i byens to lægehjem, og det var jeg selvfølgelig både beæret og meget glad for.

Under hele denne trængselstid havde jeg heldigvis min søn, Jens O. boende hjemme, og selv om han havde fået plads i et firma i København, var han da som regel hjemme hos mig de fleste af ugens aftener. Selvfølgelig plejede han da omgang med sine jævnaldrende kammerater, så efterhånden gik det meget godt altsammen.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Marian Anderson i Falkoner Centret ".

Forud for hendes koncert, skrev Politikens musikanmelder Robert Naur bl. a.

" Denne fløjlsmyge, mørke, barnestemme med det mærkelige fremmedracede metal ".

Sådan var det første indtryk af Marian Anderson. Gennem stemmen opfattedes efterhånden hele personen, denne lysende kvinde, der kunne skaffe åndeløs stilhed gennem det enkle sjælens budskab, der tonede i hende.

Som en af det mørklødede U.S.A. måtte hun være bedre, det var hendes betingelse. Hun standsede ikke ved bedre, hun blev bedst. -- En stemme, der kun fødes en gang hvert århundrede, sagde Toscanini med den vægt selv at være den dirigent, der kun fødes en gang hvert århundrede.

Usædvanlige gaver har hun fået, dertil en usædvanlig karakter at forvalte dem med. Uden frygt bevægede hun sig ud i ingenmands land mellem racerne, og værdigt er hun vendt tilbage i et symbolsk skikkelse - den første blandt tolv millioner udenfor, der trængte ind til den europæiske sangskat, den første på Metropolitans scene.

Den ægthed i sindet, der gjorde hendes sang uforglemmelig, blev sat i sagens tjeneste, den farvede amerikanske medborgers sag. Som den kunstnerinde har hun rejst viden om for sit land, som menneske har hun i tre år siddet i De forenede Nationer, delegeret af U.S.A. .

Vi hilser i aften kun stemmen. Vi hilser en kvinde, der er så sand som sin sang.

Med den foromtale af Marian Andersons koncert, er jeg overbevist om, at alle vi tilhørere, som overværede koncerten, mødte med store forventninger, men jeg tror bestemt også, at ingen gik skuffede derfra.

Jeg kan for mig, se denne lille kvinde træde ind på centrets store scene, og tænker uvilkårligt : " Kan denne lille mørkladne kvinde mon dog fylde dette forholdsvis store lokale med sin stemme? "

Men det varer kun et øjeblik, så har hun med sin vidunderlige udstråling og sin ikke mindre bedårende sang, med sin eminente stemmeføring erobret hele den store forsamling, og ikke mindst da hun sang: Camille Saint-Saëns arie

" Mon Coeur s'ouvre à ta voix ".

(" Mit hjerte åbner sig ved din stemme ".)

" Med liget i kufferten ".

" Faster Alice ", søster til min svoger i Vanløse, havde i mange år været ansat i Magasin du Nord i København, de sidste år som afdelingschef. En skønne dag fik hun den ide, at hun ville emigrere til U.S.A. , og som tænkt så gjort.

I det nye store land, blev hun ansat i et stort rigmandshjem som en slags oldfrue. I dette store fine overklassehjem var ansat et stort personale, bl. a. også en butler, som hed Victor, og i ham forelskede hun sig. Efter et par års forlovelsestid, giftede de sig, men beholdte begge deres respektive stillinger i herskabshjemmet.

Efter kun nogle få års ægteskab, døde Victor, der forøvrigt også var dansker, men forinden denne sørgelige begivenhed, havde de lovet hinanden, at den længstlevende af dem, skulle sørge for ligbrænding og hjemtransport af urnen, for at gravsætte den i dansk jord.

Umiddelbart, efter den foretagne ligbrænding, fik Alice Victors urne udleveret, hvorefter hun begav sig på rejse med en af de store amerikabåde, som jævnligt afgik fra New York, medbringende sin dyrebar last, Victors urne, som var i en container af simpelt metal. Under hjemrejsen havde hun containeren hos sig i sin kahyt.

Vel ankommet til Danmark, rejste hun så, stadig med Victor i kufferten, til hans familie i Ålborg, for at gravsætte ham dér i familiegravstedet. Imidlertid måtte hun rejse igen med uforrettet sag, familien ønskede ikke en sådan gravsætning foretaget.

I sin kvide, rejste Alice så til København og indlogerede sig på missionshotellet i Løngangsstræde, hvor hun sammen med urnen opholdt sig et par dage. (Hun var på dette tidspunkt ikke særlig gode venner med familien i Vanløse.)

En skønne dag ankom Alice med urnen til vort hjem i Hedehusene. Hun havde regnet ud, at jeg sikkert ville være hende behjælpelig med at få Victors urne gravsat i et nyt gravsted på Ansgarkirkens kirkegård. I den anledning, indfandt Alice og jeg os hos kirkens værge og kasserer, Viceskoleinspektør B. - C., som tog vel imod os. Gravstedet blev købt og betalt, og graveren sørgede for, at opkaste en urnegrav, , hvori Urnen kunne blive nedsat.

Imidlertid syntes Alice, at den medbragte container var så

simpel i udseende, så før vi gik på kirkegården, havde hun været hos vor stedlige isenkræmmer, for at købe en smuk lerkrukke. Før gravsætningen, bad hun graveren bryde kontaineren op, og fylde dens indhold over i den købte lerkrukke.

Samme graver var sikkert ikke klar over, at en sådan handling var strengt forbudt, så han efterkom hendes ønske. Derefter blev lerkrukken forsynet med en stor buket syrener fra vores have, og gravsætningen kunne endelig foregå..

Herefter rejste Alice tilbage til sit hotelværelse i København. Men der gik kun ca. 8 dage, så fik hun skrupler over sin foretagne handling, og besluttede sig til at aflægge besøg hos sin familie i Vanløse. For det første for at få bilagt de uoverensstemmelser, der var imellem dem, og for det andet, at få tilladelse til at gravsætte Victors urne i familiegravstedet på Fasankirkegården i København.

Nu måtte hun så igen henvende sig til Ansgarkirkens værge, den før omtalte viceskoleinspektør, men denne gang med anmodning om, at få Victors urne gravet op igen. Kirkeværgen ville over hovedet ikke have med sagen at gøre, men foreholdt Alice det ulovlige opbrud af urnen, som var blevet foretaget efter hendes ønske. Dog gjorde han ikke mere ud af den ulovlige handling, men henstillede til Alice, at hun selv måtte henvende sig i Kirkeministeriet, for at få den ønskede tilladelse til opgravningen.

Kirkeministeriets dispensation og tilladelse til opgravning, forelå omgående. Man havde dér, behandlet sagen som hastesag, under hensyntagen til, at Alice hurtig skulle rejse tilbage til U.S.A.

Efter opgravningen og reetablering af gravstedet, kunne Alice atter rejse med sin Victor i kufferten, og endelig få foretaget gravsætningen i det nielsenske familiegravsted på Fasankirkegården.

Efter alle disse forskellige besværligheder, kunne Victor endelig få fred til at hvile i dansk jord, men det var jo også en meget eventyrlig rejse, han havde været på, endog efter at være afgået ved døden.

☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒ ☒

" Med Beniamino Gigli i K.B.-hallen " .

Først i februar måned 1952, kunne man i dagspressen læse store annoncer om verdenstenoren Beniamino Gigli's nærstående koncerter i København.

En af mine kollegaer, J.J., der var meget sanginteresseret, spurgte mig en dag, om jeg ikke ville med til en sangaften med den store sanger, som skulle synge i København, nærmere betegnet i K.B.-hallen, så ville han forsøge at skaffe billetter. Disse blev fremskaffet, trods stor efterspørgsel, og vi overværede nævnte koncert sammen med mange andre hundrede tilhørere, til stor glæde og fryd for os alle.

Forud for koncerten skrev Berlingske Tidendes kendte musik-anmelder Kaj Flor, " Glimt af Gigli " .

" Min største oplevelse af sangens kunst fik jeg, da Beniamino Gigli første gang skulle synge i " Forum " - i november 1932.

Min næststørste, da jeg hørte ham i " Tivoli's koncertsal i sommeren 1924.

Jeg havde aldrig troet, at en tenor kunne være så skøn en stemme, at der kunne være noget i dens klang, der bevirkede at man næsten fik tårer i øjnene over den dejlighed. Men jeg havde heller aldrig hørt en sangkunst af en sådan fuldkommenhed .

" Når oplevelsen alligevel blev endnu større otte år efter, var det fordi rummet, selve Forum, var så overmægtigt, at det på forhånd skulle synes utænkeligt, at en menneskestemme kunne fylde det. Forum var fyldt til sidste plads.-- 7.500 mennesker sad spændt af forventning til den berømte sanger og hans kunst. Jeg stod i den yderste periferi af hallen og stirrede op mod tribunen hvor Gigli og hans akkompagnatør kom ind. På afstand, så de næsten dværgagtige ud. De indledende akkorder på flyglet lød krystallisk spinkle, som om flyglet var en spille-dåse på Køngens Nytorv.

Så sang Gilgi . Det var simpelthen et mirakel. Jeg troede knap mine egne ører. Jeg havde stillet mig så langt borte som muligt, for at dele kår med de dårligst stillede, og fra deres pladser at bedømme resultatet.

Det var arien af " Afrikanerinden ", Gigli havde valgt som indledning, - noget af det vanskeligste, han overhovedet kunne begynde med.

Og så kom tonerne dér , langt borte fra, sådan som man på

en strandbred ser bølgerne komme glidende langt ude fra ind mod land. O.-o Paradiso.

Det var så vidunderligt, så utroligt, hver nuance, hver betoning, hvert pianissimo hørtes som i en stue. Det var en stemme af Guds nåde, en åbenbarelse af de ædleste og reneste i menneskets sind og hjerte. Det kan sangen blive, når den kommer fra hjertet med sin klang. Men det kræver også kunst.

Da Gigli året efter sin første optræden i Forum kom igen og gav hele tre koncerter hver især for fulde huse i denne sal, om hvilken han selv sagde : " Lad mig slippe for at synge i den garage " var det ham, der var imponeret af det danske publikum, af dets begejstring og trofasthed.

Da Gigli sidste gang var i København for at lade sin vidunder-skønne stemme høre, var det som ovenfor nævnt i K. B.- hallen.

Når jeg tænker på hele denne hals opbygning med betonmure og fremstående skillerum, er det ufatteligt, at et menneske med sin sangk^hust var i stand til at nedbryde alle disse forhindringer med sin gudbenådede kunst, men det gjorde han til fuldkommenhed, så alle tilhørerne fik en ualmindelig og eventyrlig aften ud af det.

Jeg kan endnu for mig se, da Gigli og hans akkompagnatør gjorde deres entre i denne mægtige betonkolos.

Begge små ubetydelige personer at se, men i det øjeblik Gigli lod sin stemme høre, formåede han at betage alle med sin vidunder-skønne sang og udstråling, som endnu mangler sit sidestykke.

Endnu engang kom denne sanger til os, han, der ikke er en tenor, men tenoren - den skønneste , mest fuldkomne, man har hørt.

Han kommer med sin stemme, sit drengehumør, sit ufordærvelige italienerhjerte, alt forenet i kunst , der har erobret ham, ja intet mindre end hele verden - Danmark indbefattet.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Som exekutor testamenti " .

=====

Som bestyrer af Hedehusene Bank, havde jeg opnået et ikke ringe antal kunders meget nære fortrolighed i deres pangsager, ja i hele deres økonomiske image, hvilket fik til følge, at jeg blev deres rådgiver i mange ting.

Ved den årlige skatteskemaskrivning blev jeg særligt engageret af vor kundekreds' enlige damer, der som regel tit var enker, og ikke særlige kyndige på dette område, men hvis de kunne formå den flinke " Bank-Andersen " til at skrive deres selvangivelse, var sagen jo klaret for dem.

For mig var det nu ingen økonomisk gevinst, jeg gjorde det gratis, jeg ville hellere have deres fortrolighed end deres spar-somme skillinger.

I den forbindelse, blev jeg også engageret af en ældre enkefrue, som var ret så velhavende. Hendes tillid til mig resulterede endog så langt, at hun anmodede mig om, fuldt og helt at forvalte hendes temmelige ^{store} formue. Jeg fik endog nøglen og dermed adgang til hendes box i vores bank.

Dette medførte bl. a. til, at en af hendes nevøer følte sig forbigået som administrator af hendes formue, det syntes han ikke om, så det skulle han da nok få sat en stopper for .

Han engagerede sin sagfører, en kendt ^{rets} landssagfører i Roskilde, til at følges med ham i besøg hos tanten, og formåede hende til, at give ham og sagføreren fuldmagt til at åbne hendes bankbox, for at kontrollere om alt nu også var i orden her.

Disse to herrer mødte op i min bank med skriftlig anmodning fra enkefruen, om at udlevere alle de effekter som boxen indeholdt, hvilket jeg nødtvunget gjorde. Jeg forstod ikke hele denne forestilling, men mente dog, at jeg senere fik en forklaring. Den udeblev da heller ikke længe. Inden der var gået en time, kom de to herrer tilbage med alle effekterne, og landsretssagføreren skulle hilse fra enkefruen og bede undskylde den af ham foretagne revision, med hendes udtrykkelige ønske om, at jeg ville fortsætte som før deres besøg.

Samme aften aflagde jeg fru D. et besøg. Jeg ville da gerne vide, om det var med hendes gode vilje, at hele denne undersøgelse havde fundet sted. Fru D. bad mig undskylde hele miseren, og forklarede mig, at det var hendes nevø, der havde været ophavsmanden til det hele, og udbryder : "Thorvald skal ikke have

af min formue eller efterladenskaber, det er ganske sikkert ", og således havde han og hans kone, der var en niece til fru D. for stedse forspildt deres chancer for at blive betragtet som arvinger i hedes bo, når det til sin tid skulle gøres op og deles.

Fru D. betroede mig også, at det hele var lavet som en hævnakt fra nevøens side overfor mig personlig .

I et codicil til testamentet blev nevøen og niecen strøget, fru D. ønskede, at jeg skulle have et honorar for det arbejde, som jeg gennem 10 år havde udført for hende, og som hun bad mig om at vedblive med, indtil hun engang afgik ved døden. Før denne periode foreslog hun selv et årligt beløb af kr. 200,- Og sluttelig bad hun mig om, at indtræde som exekutor testamenti i hendes bo sammen med en kendt overretssagfører fra Tåstrup.

Umiddelbart efter fru D.' dødsfald nogle år senere, inkaldte overretssagføreren og jeg til skiftemøde med arvingerne, og dette blev afholdt i Hedehusene Bank.

Samtlige indkaldte arvinger mødte op, også nevøen Thorvald og hans kone. Testamentet blev læst op for dem alle, og her blev samme Thorvald og hans kone klar over, at de var udelukket i enhver henseende, for at modtage arv, hvilket bevirkede, at de begge forlod selskabet i harmdirrende effekt.

Ved skiftemødet førte jeg skifteprotokollen efter sagførerens diktat, det var mindst ligeså stort et arbejde, som han selv ydede, men da vorø honorarer som exekutorer skulle udbetales, tog han selv broderparten, dog under min protest.

Jeg synes ikke jeg skulle have så lidt for mit arbejde i forhold til hvad sagføreren beregnede til sig selv, men han udtalte, at da jeg jo ikke var jurist, kunne jeg ikke tilkomme mere for mit arbejde. Mit svar hertil var omgående klage til sagfører-rådet, hvis formand på dette tidspunkt var den senere justitsminister Busch-Jensen. Min indsendte klage fik ingen betydning for mig, rådet gav mig ikke ret i mine anskuelser, jeg måtte nøjes med, overfor mig selv, at betragte d'herrer jurister på lignende måde som "hø og artehalm, de hænger sammen".

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Planlagt overfald ".

Det var et af de sidste krigsår under den tyske besættelse af Danmark, at jeg en aften, medens min kone og jeg sad og hørte radio, blev ringet op af en mig ukendt person, der opgav, at han havde siddet på en beivring i Istedgade i København, hvor han tilfældigt havde hørt tre mænd, som han ikke kendte, lægge planer om at overfalde bankbestyreren af Hedehusene Bank, når han den førstkommande torsdag aften kom hjem fra hovedkontoret i Roskilde med tasken fuld af kontanter, (almindeligvis adskillige hundrede tusinder kroner,) der næste dag skulde bruges til de mange forskellige industrivirksomheders ugelønsudbetalinger.

Overfaldet skulle finde sted, når jeg var på vej fra stationen til banken, ca. 3 - 4 minutters gang .

Ved telefonsamtalens slutning, takkede jeg selvfølgelig meddeleren for sin information, og bad om hans navn og adresse, som han opgav at være : Niels Hansen, Blidapark 238, Charlottenlund. --- Men jeg blev senere klar over, at det var et fingeret navn, ligesom adressen heller ikke passede. (jeg havde efterspurgt om vedkommendes navn og adresse gennem det stedlige folkeregister.)

Ovenpå denne telefonsamtale, som gjorde både min kone og mig selv urolige, for hvad der eventuelt kunne ske mig, jeg kan bl. a. huske, at jeg henvendte mig til bankens bogholder, for at få at vide, hvad min formodede tilbagesiddende enke kunne få, dels i erstatning for tab af forsørger, såvel som hvad hun kunne få i pension (i værste tilfælde) efter mig. Jeg så jo i ånden for mig, at jeg måske blev plaffet ned under hele denne modbydelige aktion, som ventede mig.

På dette tidspunkt havde vi heller ikke noget politi i byen. Mange af landets politistyrker var blevet deporteret til forskellige interneringslejre i Tyskland, hvorfra mange aldrig nåede at komme levende hjem igen.

I denne periode havde man så oprettet lokale vagtværn i de forskellige byer, og et sådan havde vi også i Hedehusene.

Dagen efter den skabnesvangre telefonopringning, henvendte jeg mig til vagtværnet om at få bistand til min hjemrejse fra Roskilde.

På aftenen, hvor overfaldet skulle finde sted, havde jeg i stedet for penge, fyldt min taske med gamle aviser, så den struttede rigtig godt, og afgang fra vort hovedkontor i Roskilde.

til Hedehusene Bank, blev "skygget" af lederen for vagtværnet, som gik i ca. 3 meters afstand bagefter mig, og som også fulgte mig i toget med sit skarpe blik.

Da vi nåede Hedehusene station, hvor jeg fra anden perron skal passere den underjordiske tunnel, kommer der en mand farende imod mig i en voldsom fart, sandsynlig med det formål at fravriste mig min banktaske, men grundet på stor trængsel igennem tunnelen, blev dette heldigvis ikke til noget.

Og med yderligere vagtværnsfolks assistance fra stationen til banken, hvor der ligeledes var stillet vagtposter, nåede jeg Gud ske lov, at komme helskindet hjem.

Bankens mange penge (almindelig vis mange hundrede tusinde kroner) var denne aften blevet sendt som pengepakke til Hedehusene Bank, og disse hentede vi så næste morgen på postkontoret.

Af sikkerhedsmæssige grunde måtte vi nøjes med, at have så få penge disponible, men måtte efterhånden som vi skulle bruge dem, udtage dem af boxen.

Umiddelbart før mit togs ankomst til Hedehusene station, var der fra en ukendt mand, som lå skjult bagved en af de parkerede biler på stationspladsen, blevet forespurgt om, hvornår toget fra Roskilde skulle komme .

Hele det planlagte overfald blev heldigvis ikke til noget, men jeg havde en bestemt person i byen stærkt mistænkt for, at han havde en "finger" med i "spillet" .

Nogen tid før det påtænkte overfald på mig, havde der været " hold up " , både på det stedlige postkontor og i Bondestands sparekasses afdeling i byen.

Jeg var selvfølgelig vagtværnsfolkene meget taknemlige for deres assistance, og spurgte, hvad de skulle have i honorar for deres medvirken. Svaret var : " En kold pilsner pr. mand ". Hurtig fik vi pilsnerne taget frem, så de ovenpå deres anstrengelse kunne vederkvæge sig, og glade var vi alle for det lykkelige udfald, men da vagtværnsfolkene var gået, kom reaktionen. Jeg stak i at tudbrøle. Mine nerver var næsten kommet på bristepunktet, efter i nogle dage at have levet i den mægtige spænding.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" I fælleskupe med landvejens riddere ".

Som supplement til tidligere omtalte pengetransport, erindrer jeg, hvor det tit var ubehageligt at rejse med toget medbringende min banktaske, der var forsynet med stort firmansv, så enhver kunne se hvem tasken tilhørte.

Efter "Altes" mening skulle det være en reklame for banken, så enhver kunne forvise sig om, at her kom en person fra det kendte bankfirma, men det var jo ikke altid rart for den pågældende bankmand, idet man må huske på, at statsbanerne under anden verdenskrig havde taget alt disponibelt kørende materiel i brug. Således kørte man på mange strækninger med de gamle udrangerede kupévogne, og i en sådan havde jeg en aften på min hjemrejse fra Roskilde til Hedehusene, umiddelbart før togets afgang, sat mig ind. -- Jeg havde flere hundrede tusinde kroner i tasken. Det var jo dejligt at være alene i kupeen med alle mine rare penge.

Men næsten i samme øjeblik som toget skal køre, "vælder" der tre meget lurvede klædt mænd ind i kupeen til mig. Det var tre af " landevejens riddere ", uden tvivl.

Jeg kunne ikke lade være at tænke på, at det sikkert var på beregning, - nu kunne de fyre jo hurtigt gøre "kål" på mig, overfalde mig og eventuelt smide mig ud af kupevinduet, uden at en sjæl ville lægge mærke til det. Så var der fri adgang til alle de dejlige penge, som var i min taske. Jeg havde i mine tanker, mange spekulationer om, hvornår det formentlige overfald på mig ville begynde, men til alt held skete der mig ikke noget.

Da jeg så står af toget i Hedehusene, følger mine medpassagerer også med ud. Jeg kunne ikke med min bedste vilje frigøre mig for tanken om, at nu ville der sikkert ske noget. -----

Idet jeg går forbi stationens kontor, går jeg derind og beder om, at få lov til at vente lidt derinde, indtil jeg mente, at " kysten var klar ". Den vagthavende på stationen tilbød mig, at en portør kunne ledsage mig til banken, hvis jeg ønskede det. Dette tilbud tog ^{jeg} selvfølgelig imod med kyshånd . Mine nerver var kommet lidt i oprør, så jeg var ikke glad for at gå alene med alle mine penge.

Mine tre rejsefæller fra toget, havde samtidigt passeret stationens sporareal, og var gået over på Hedehus-Teglværket, for at søge en varm soveplads ovenpå de varme teglværkssovne. Et meget søgt tilholdssted for " landevejens riddere ".

" Ingen adgang for uvedkommende " .

" Min " filial stod for at skulle ansætte en ny tilsynsførende i stedet for den nylig afdøde af samme benævnelse.

Til denne stilling var allerede to af byens agtede borgere, som var ansøgere. Byens sognefoged og den lige afgåede stationsforstander, to hver for sig godt egnede til jobbet, men ingen af dem kom dog i betragtning, man ville fra hovedkontorets side, stille sagen i bero til senere, og i stedet klare den daglige ekspedition i banken med to tilrejsende assistenter fra hovedkontoret, foruden mig selv, så nu var vi tre uddannede bankfolk til at ekspedere, og det var jeg meget godt tilfreds med.

De to forsmåede ansøgere, blev ganske kort tid efter, begge ansat i en nyoprettet afdeling af Bondestands Sparekasse i byen, henholdsvis som betyrer og som medhjælper. En hel ny konkurrent til os (vi havde indtil da, været alene pengeinstitut i byen), men som tillige annekterede mange af vore gode landbo-kunder fra os.

Imidlertid var en af byens små købmansforretninger blevet lukket, dens indehaver kunne ikke mere få det til at svare sig, så det var bare om, hurtigst muligt at dreje nøglen om .

Den lille købmand var tilfældigvis vor direktørs kødelige broder, som nu stod uden erhverv. Hvad skulle han nu stille op, for at tjene til livets ophold for sig og sine ?

Selvfølgelig var han da den bedst egnede , til at indsætte i den stadig ledige stilling som vor nye tilsynsførende, hvilket også hurtigt blev til virkelighed.

Fra helt udenforstående folks side, hørte jeg om denne beslutning, men ingen fra vort hovedkontor havde gjort sig den ulejlighed at underrette mig derom (hvilket dog havde været en selvfølge) så den dags morgen, hvor den nyudnævnte tilsynsførende skulle tiltræde, foretog jeg en telefonopringning til hovedkontorets bogholder, hvem jeg fortalte, at jeg af omveje havde hørt om den nye besættelse af tilsynsførende i min filial, men da jeg ikke fra direktionens side havde fået nogen information om dette rygte, agtede jeg at nægte enhver, som kom indenfor bankens skranke, tilladelse til at tage del i bankens interne arbejde, endsige få adgang til bankens bogholderrimæssige del. Bogholderen undskyldte sig med, at han troede da, at jeg selvfølgelig var underrettet om den skete disposition.

Efter denne telefonsamtale, varede det ikke ret længe, inden jeg fik den manglende information. --- Jamen tænk dog, da jeg om eftermiddagen havde samtale med "Alte", undskyldte han sig med, at han desværre ikke havde husket at fortælle mig om den skete ansættelse, dog uden at beklage det .

✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂

" Tyskernes besættelse af Danmark den 9 april 1940 " .

(Fortalt i meget korte træk.)

Forud for denne for vort land så skæbnesvangre begivenhed, havde det længe "gæret" i det tyske rige.

Den fra den første verdenskrig (1914 - 1918) frivillige frontkæmper - tapetsereren Adolf Hitler - havde i 1920 deltaget i grundlæggelse af " National - Sozialistische Deutsche Arbeiter Partei (N.S.D.A.P.), hvis demagogiske agitation især vandt genklang hos den forarmede middelstand.

Efter et mislykket kupforsøg i München 1923 anklagedes Hitler for højforrædderi og idømtes fem års fængsningsarrest, men løslødes $\frac{1}{2}$ år efter. A.H. havde under sit fængselsophold, sammen med en medfange, Rudolf Hess, udgivet sit kampskrift " Mein Kampf " i 1934, hvori han udtrykte sine antisemitiske synspunkter.

Efterhånden fik han mægtig tilslutning for sit parti, og allerede efter valget i 1933, blev hans parti (N .S.D.A.P.) Tysklands største, hvorefter han udnævntes til rigskansler.

Ved Hindenburgs død i 1934, udnævntes A.H. til Führer og rigskansler, hvilket gav ham uindskrænket og diktatorisk magt. Samtidig blev han øverstbefalende for den tyske værnemagt.

Nu kunne han skalte og valte med stat og det tyske folk som det passede ham.---- Dog skal jeg ikke trætte mine læsere med at nævne, hvad der efterhånden skete i det tyske samfund og rige, ja foreøvrigt med adskillige europæiske landes statssamfund, --- det må jeg overlade til historieskriverne at fortælle. Et er ihvertfald givet, at Hitler benyttede sig af sin uindskrænkede magt. Nu skulle det store tyske --- " Det tredje tyske rige " grundlægges, og heri skulle alle europæiske lande og riger indlemmes.

Under mottoet " Målet helliger midlet " skulle de forskellige

lande besættes, senere indlemmes i " Det store tyske tredje rige " .

Med dette sindsyge magtbegær, som Hitler udviste, skulle det nok lykkes for " Herrenfolket ", at få planen realiseret, men Gud ske lov, endte disse fem - seks års ragnarok med undergang for hele det tyske rige og dermed også alle dets vandaler. Og som rosinen i pølseenden, Hitlers selvmord i bunkeren i den fuldstændige sønderskudte ruindyng, der før Hitlers berygtede krigsliderlige eventyr, var den smukke tyske hovedstad, Berlin . Efter i 1936 at have annekteret Rhinlandet, gennemførtes i 1938 Anschluss af Østrig, blev i 1938 - 1939 Tjekkoslaviet fuldstændig sønderlemmet, og i 1939 splintrede den tyske krigsmaskine Polen totalt.

Da disse skændselsgerninger var dels overstået, rettede Hitler sine falkeøjne mod nord. --- Nu blev det Danmarks og Norges tur til tysk besættelse, som hurtig blev iværksat.

De mere detaljerede begivenheder, vil jeg som ovenfor nævnt, overlade til historieskriverne at berette, men skal nøjes med, at fortælle om egne oplevelser fra dagen den 9 april 1940.

Denne dag, vågnede vi ved sædvanlig tid, kl. godt 7 om morgenen, og jeg kikker tilfældigvis ud af det sydvendte vindue i vort soveværelse, og hvad ser jeg der ? En formation af en seks - syv tyske jagermaskiner passere hen over hovedet på os. I min forbavselse over, hvad jeg ser, udbryder til min kone : " Jamen, hvad fanden, det er jo tyskerne " . I min forbløffelse herover, farer jeg over til det til gaden vendte vindue, og ser hvordan tyskerne vælter ind ad landvejen mod København. Efter denne forskrækkelse, skynder vi os i tøjet, for som alle andre indbyggere i byen, at komme på gaden for at betragte dette uvante syn, som desværre blev for os i de næste fem år, at vi daglig måtte se på disse usympatiske grønne, tyske soldater.)

En af mine gode venner spurgte tilfældigt en af de tyske soldater: " Wohien wollen Sie fahren " ? Svar : " Wir fahren gegen Engeland ", hvortil min ven replicerer : " Så er I sg'u gået en omvej " .

Det første, der skete i banken, var, at alle udbetalinger til private kunder blev begrænset til maximum kr. 300,- pr. person.

Der blev på besættelsesdagens og de nærmeste følgende dage, trængsel ved bankens skranke. Alle skulle selvfølgelig hæve penge nu var det jo om at gøre, at sikre sig så godt som muligt af de varer, man endnu kunne købe, for enhver var selvfølgelig klar

over, at der på mange områder blev mangel.

Der blev omgående dekretet anvendelse af mørklægningsgardiner for alle vinduer. Man måtte hindre, at selv den mindste lysstråle kunde ses.

Denne foranstaltning var dog kun en ganske lille ting, imod det, vi senere, i de nærmestfølgende fem år blev udsat for af ubehageligheder, på mange forskellige områder.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

" Til koncert på gl. Lindenberg Kro "

En af de mange søndage, jeg var gæst i det Christiansenske hjem, kørte vi en dejlig tur i deres pragtfulde jagtvogn, forspændt med den meget statelige hest " Røde Lars ". Turen gik til gl. Lindenberg Kro, hvor der skulle være koncert af den meget kendte, ja vel næsten verdensberømte violinvirtuos Fini Henriques. Gennem sit virke indenfor afholdsbevægelsen, og som formand for Nørrebros Afholdshjem, havde Rasm. C. fået et stort kendskab til denne gudbenådede kunstner, idet Fini H. tit havde været gæst dér.

Da vi ankom til kroen, hvor han skulle give koncert, blev familien Christiansen med følge inviteret til koncerten af Fini H. selv. Den gamle festsal var fyldt til sidste plads.

Fini H. kom først med en undskyldning, at det måske blev lidt vanskeligt for ham at gennemføre koncerten, han manglede desværre sin nodestol, men måske kunne han låne en sådan på kroen ?

Der gik kun et øjeblik, så abnedes en lem i loftet, og ned blev firet en meget gammel brøstfældig nodestol. Først nu, kunne den store kunstner begynde sit vidunderlige spil.

(Det hele var altsammen noget, der var arrangeret for morskabs skyld af Fini selv, der var bekendt for, at være en stor spasmager. Han havde slet ingen noder, men spillede alle sine musiknumre helt efter sin fantastiske huhommelse.) En meget fin koncert hvori bl. a. både hans " Vuggesang " og " Myggedansen " var indlemmet. Koncerten blev selvfølgelig belønnet med et bragende bifald fra den store tilhørerskare.

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

Et lykkeligt møde med " Weysebrødrene " og hvad deraf fulgte.

C.E.F.Weyse - (1774 - 1842) tyskfødt dansk komponist og organist. Fra 1789 bosat i København. Fra 1792 organist ved Garnisonskirke, og fra 1805 ved Vor frue Kirke i København.

Weyses betydeligste indsats som komponist er hans talrige romancer og sange, der delvis stammer fra hans syngestykker og kantater. En særlig fornem plads indtager hans morgen og aftensange til tekster af B.S. Ingemann. ----

Weyse, der var en god ven af provst Hertz , som dengang boede i en lige nedenfor Roskilde Domkirke liggende præstebolig, nemlig Skolegade 13, netop den bygning, som Odd-Fellow loge nr.26, Kong Hroar erhvervede i året 1931, og som blev ombygget til logebrug, og hvori de fire loger i Roskilde (3 mandsloger og en rebekka-loge) alle har deres virkeplads.

På gavlen af logernes inspektørbolig, blev der for en del år siden indsat en mindeplade for komponisten C.E.F.Weyse, for hans smukke kompositioner, som netop blev til under hans ofte lange ophold i præsteboligen.

I reminiscens til Weyses ophold og virke på stedet, lavede tre Odd-Fellow brødre for mange år siden en " Weyseaften ", som bestod i, at en meget oratorisk begavet bror af logen, holdt et indledende foredrag om komponisten og hans virke. Denne bror var den senere br. exm. Willy D. Enig. Som sanger, for at tolke Weyses sange, deltog br. exm. Erik Rehmann, der bl. a. også var koncertsanger, og som organist, til at akkompagnere sangeren, br. Axel S. Pedersen.

Disse tre brødre underholdt i en årrække, så godt som alle landets loger med deres "Weyseaftener", og blev derfor benævnt som " De tre Weysebrødre " fra Roskilde.

I et så intimt ensemble, som disse tre brødre bestod af, var det meget skæbnesvangert, når en af dem var forhindret, men det skete ikke så sjældent for organistens vedkommende.

Et sådan tilfælde indtraf i foråret 1954, men da det var vanskeligt at finde en organist, som kunne være substitut for den fraværende, påtog br. Rehmann sig at finde en , som magtede opgaven. Br. Rehmann var medlem af Domkirkens kor og derved godt kendt med daværende organistassistent ved kirken, frk. Elisabeth Birkedal, der var en meget smuk, charmerende og dygtig ung dame, som han formåede til at overtage den fraværende organists plads,

og hendes indlemmelse i "Weysebrødrenes" optræden gjorde disse endnu mere attraktive.

Ved en "Weyseaften i vor loge, hvor hun medvirkede, og ved en senere viseaften, hvor hun akkompagnerede br. Rehermann og overrequisite ved "Det kgl. Teater" br. Georg Leicht, da de sang duetten af "Perlefiskerne" af den franske komponist Jules Massenet, blev jeg meget indtaget i hende, ja, jeg blev nærmest forelsket.

Vi havde den lykke senere at træffes sammen i godt venskab, som efterhånden udviklede sig til gensidig forelskelse, der havde til følge, efter at vi havde nydt sommeren i hinandens selskab, besluttede os for giftermål, som blev bekræftet ved vort bryllup den 7 november samme år.

Efter et vel overstået bryllup, flyttede min hustru så fra sin lejlighed i Roskilde til Hedehusene, men beholdte dog stadig sin stilling som organistassistent ved Domkirken.

Hvor jeg dog nød tilværelsen i min nye ægtestand. Hvor var det skønt, atter at være et lykkeligt ægtepar i vort fælles hjem.

Omgangskredsen med mine venner accepterede selvfølgelig straks min skønne hustru (Lissa). Det varede da heller ikke længe, inden vi begge blev indlemmet i den snævre vennekreds, hvor den gamle selskabelighed igen blev etableret.

Det kommende forår foretog vi en forsinket bryllupsrejse til Rådesheim, og den nød vi selvsagt i fulde drag.

Vore ferier holdt vi som regel i Jylland hos mine svigerforældre, som boede i Herning. Svigerfader var pensioneret lærer, han og svigermoder gjorde alt muligt for at vi kunne befinde os godt under disse ferieophold.

Det skete jo også, at turen af og til gik til mit barndoms-hjem i Sydøstjylland.

Således gik der så et par års tid, hvor vi hver især havde travlt med vore respektive jobs, Lissa som organist og husmoder, og jeg som bankmand. Ja vi havde hver for sig nok at tage vare på. Alt i alt havde vi også i denne periode mange gode oplevelser.

I slutningen af året 1956 ventede vi familieførøgelse, idet Lissa ventede sin nedkomst omkring nytårstid. Den 5 januar 1957 nedkom hun ved en meget streng og langvarig fødsel, med jordens dejligste søde lille pige, der vejede 3 kg. 870 gr. Pigebarnet trivedes godt, og den 10 marts samme år fandt hendes barnedåb sted, hvor hun fik navnet:

" Dorteia Birkedal Andersen ".

Dorte, som blev hendes kaldenavn, voksede godt til og blev hurtig en "kvik lille en", som vi glædede os meget over. Hun var klog og meget intelligent, og efter hendes alder, var vi tit forbløffet over, hvad hun fandt ud af. Hendes replikskifte var hurtigt og præcist, så det var ikke så sært, at da hun gik i børnehaven, kaldte en af hendes meget afholdte lærerinder, frk. Egede (kaldet " Frk. Ede "), hende for frk. "Rappe".

Før Dorte begyndte at gå i skole, havde hun en dejlig barne- pige, Inge Nissen, som var datter af nogle af vore bedste venner, Ellen Margrthe og Holger Nissen, i hvis hjem Dorte også tilbragte mange morsomme timer. Dorte og Inge var næsten uadskillelige vebinder, så de havde megen fornøjelse af hinandens selskab. Allerede i "barnevognsstadiet" var Inge den, der passede meget på, at ingen skulle komme og genere Dorte, hvis det var drenge, der var på "krigsstien", blev de jaget bort, måske endda med trussel om et par på "to'sken" .

Under Dortes skolegang var hun også interesseret i spejder- bevægelsen, som hun blev optaget i og hvor hun i en årrække havde mange sunde og gode oplevelser sammen med sine jævnaldrende. En anden ting, hun også begyndte at interessere sig for var ride- sporten. I begyndelsen lånte hun, sammen med flere veninder, "Nordbakker" og "Islænderheste" på en gård, der lå lidt udenfor Roskilde, og måtte tit, inden hun skulle i skole, ud at gøre stald- tjeneste hos de små rideheste.

Umiddelbart før sin konfirmation i foråret 1970, fik Dorte selv en lille hest kaldet "Amigo", som hun holdt meget af og som hun benyttede flittigt i en årrække, ja hun havde den sågar med på sommerophold i vort sommerhus i Rørvig. Mange rideture langs strand og klit blev den store oplevelse for hende, men en skønne dag hørte det op af sig selv, idet Amigo blev syg af blodkræft og måtte aflives.

Nogle dage før denne sørgelige begivenhed fandt sted, havde Dorte lånt en stor hest, som hun red på, men en dag blev den sky for et eller andet, hvilket resulterede i, at Dorte faldt af hesten, så hun endte, "ak o ve", med næsen nede i vejens ujævn- heder af grus og sten, som selvfølgelig ikke var særlig behageligt. Det endte da også med, efter at Dorte havde forsøgt at pløje vejen op med næsen", måtte hun give fortabt med resultatet, et brækket næseben med hospitalsindlæggelse til følge.

Heldigvis kom hun godt fra denne "næsetur" uden varigt mén.

Til erstatning for hestene, anskaffede Dorte sig en knallert, som hun anvendte flittigt, indtil hun begyndte på sine omfattende rejseeventyr til alverdens lande.

Ingen verdensdel er hende efterhånden fremmed, ligesom hun også behersker de pågældende landes sprog.

Rejsen, hun i øjeblikket er på, startede hun og hendes franske ven, Pascal, --den 2 december 1983--, og er i øjeblikket via Indien og Australien nået New Zealand. Herfra starter de så for hjemrejse, men med et lille ophold i Goa i Indien, og vi forventer deres hjemkomst en af de første dage i december 1984.

Gennem sine to allerede udkomne bøger:

" Rejseeventyr- på stop fra Ringstedvej til Verdens tag ".

og

" Tvillingetræet "

gør Dorte selv rede for alle sine spændende og eventyrlige oplevelser.

Efter hendes sidste rejse, der som nævnt, endnu ikke er sluttet, vil der sikkert komme en ny bog om alle hendes spændende tildragelser i de to for vort lille Danmark så forskelligartede verdensdele og de deri boende mennesker.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Udnævnt til hovedkasserer ".

I september måned 1960 døde vor hovedkasserer Hans L. pludseligt af et hjertetilfælde, og pladsen som ny hovedkasserer skulde omgående besættes.

Jeg havde i en del år gerne ønsket at blive forflyttet til hovedkontoret. Nu kom pludselig en chance til at få mit ønske opfyldt.

Netop i de dage, hvor Hans L. døde, var jeg sygemeldt, grundet allergi overfor " grøntfoderet persille ", som jeg havde spist for meget af. Ja min kone og jeg, spiste det faktisk med teskeer for at få så mange A. og C. vitaminer som vel muligt, men for mit vedkommende blev det altså for meget. Jeg "slog ud" over hele kroppen, om det så var i mit ansigt, var jeg så ophovnet, at det kneb med at se ud af øjnene. Min hovedbund var ligeledes angrebet. Jeg led "allerhelvedes kvaler" så jeg skyndsomst måtte søge læge for at få noget modgift. Min daværende læge, dr. Hovgd. kom og gav mig en årdentlig stor indsprøjtning af et eller andet medicinsk præparat, og i løbet af ganske få dage var jeg kureret. Lægen betroede mig, at jeg havde haft " Nældefeber ".

Jeg var dog heldigvis ikke mere syg, end at jeg benyttede telefonen og fremførte overfor vores direktør, at jeg var ansøger til den ledige stilling.

Hans svar hertil var: Ja, jeg kunne da godt få stillingen som kasserer i kasse II (det var hovedsageligt møntbeholdning og optælling af samme), men det var ikke min interesse. Jeg gentog derfor mit ønske, at det var stillingen som bankens hovedkasserer, jeg ønskede at évertage, og da jeg foreholdt ham, at jeg i 39 år havde været bestyrer af bankens største afdeling, hvor jeg samtidig havde fungeret som kasserer, og ugentlig havde udbetalt lønninger til alle byens store industriforetagender, beløb som samlet lå på omkring ca. 600 til 800 tusinde kroner, mente jeg, at jeg også måtte kunne bestride det omtalte embede i hovedkontoret. Da jeg endvidere havde den længste anciennitet af de eventuelle personer, som kunne tænkes at søge stillingen, mente jeg mig selvskreven til denne. Forøvrigt var den også bedre lønnet end stillingen som bankbestyrer.

Besættelsen af stillingen som hovedkasserer blev udsat nogle dage. Og da jeg igen optog arbejdet efter min sygdom , talte

jeg først med d'herrer underdir. Holger Schw. og Ove Th. samt hovedboghr. Holger O., der alle betroede mig, at de overfor "Alte" , havde givet mig deres bedste anbefalinger til den attråværdige stilling.

Selvom "Alte" ikke ligefrem ønskede mig som hovedkasserer, kunne han dog ikke komme udenom spørgsmålet ved at negligere de tre nære medarbejderes kraftige anbefaling af mig til at overtage nævnte stilling.

Da jeg senere på dagen blev kaldt ind til samtale med "Alte", meddelte han mig, at jeg ville blive den foretrukne ansøger til - pladsen som hovedkasserer.

Stor var selvfølgelig min glæde til at flytte til Roskilde i min nye stilling, der som nævnt, var betydelig bedre aflønnet end som bestyrer i Hedehusene bank.

Lejlighedsspørgsmålet blev også klaret ved gode forbindelser bl. a. advokat N.J.

Ja så var jeg atter havnet i hovedkontoret og skulle have nært samarbejde med "Alte", men efterhånden gik det også meget godt. Det varede kun et par år inden han trak sig tilbage som adm. direktør, for at indtage stillingen som kommitteret.

Vores nye direktør K.H.K. fik kun lejlighed til at virke i banken nogle få år , før han fik en svær sygdom og afgik ved døden. Forinden fik han dog lov til, at medvirke ved bankens fusion med Privatbanken , hvilket vi funktionærer selvsagt var godt tilfreds med, ikke mindst med hensyn til vore fremtidige pensionsordninger.

Ved bankens fusion med Privatbanken i 1964 blev jeg sammen med min kollega Holger O. udnævnt til kontorchef , men fungerede stadig som hovedkasserer indtil jeg ultimo december 1968 forlod banken som pensionist.

Forinden havde jeg dog den 16 september 1968 fejret mit 50 års jubilæum med stor festivitas, mange gaver samt et dejligt gratiale på en måneds gage, og alt dette var jeg selvfølgelig meget taknemmelig for.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

" Diskusprolaps "

Efter at man er passeret de 60 år, er det vel ikke usandsynligt, at en vis slitage før eller senere viser sig.

Den menneskelige krops funktioner er tid efter anden blevet udsat for et eller andet, man begynder at skrante, forskellige sygdomssymptomer holder som regel sit indtog hos de fleste.

I dette spil tror jeg ikke, at nogen går helt fri, men graden er selvfølgelig ganske individuel.

Således indtraf en præker situation for mig i sommeren 1963. Jeg var blevet belemret med en modbydelig sygdom, "Diskusprolaps" .

Man siger, at den tit er følgesygdom efter forkert kropstilling, enten stående eller siddende, ved det arbejde man udfører. Ved stadig at udføre uvariable bevægelser, bliver nogle muskler slidt mere end andre. Man glemmer at leve op til Ciceros ord : "Vari'atio de lectat" = " Forandring fryder " .

Jeg havde i længere tid godt følt, at der var noget, der plagede mig, men tænkte jo , at det snart blev bedre, men nej. En skønne dag kunne jeg hverken rejse mig eller gå uden meget besvær, og jeg måtte selvfølgelig søge min læge, som omgående indlagde mig på hospitalet.

Her blev jeg ved min indlæggelse anbragt på en hård briks. Jeg kunne hverken vende eller dreje mig, men måtte ligge ganske stille, for at de angrebne steder lænde og rygmusklerne, kunne få den tiltrængte ro og hvile. I denne stilling lå jeg i ca. en måned, ja jeg lå sågar og spiste suppe med ske. Mit sengelinned og min skjorte bar synlige tegn efter disse måltider.

Efter godt en måned på langs, måtte jeg meget langsomt rejse mig på højkant, men havde meget besvær med at røre mine lemmer, jeg kunne ikke gå, men var nærmest på spædbarnestadiet , så jeg måtte ligefrem igen lære at gå, men takket være læger og sygeplejerskers ihærdige terapi med mig, fik jeg i løbet af en fjorten dages tid min gode førlighed igen, og efter en langvarig rekonvalescens kunne jeg heldigvis igen overtage mit pludseligt afbrudte arbejde i banken. Jeg undgik heldigvis operation og det var jeg glad for.

Æ Æ Æ Æ Æ

" Smitsom leverbetændelse ".

I sommeren 1966 blev jeg meget plaget af " Smitsom leverbetændelse".

Jeg havde tidligt på sommeren konsulteret min læge om sygdommen, men uden at han var klar over, hvad jeg fejlede.

Så rejste han på ferie og jeg måtte søge hans afløser, der heller ikke kunne konstatere, hvad jeg fejlede. Tiden gik og jeg skrantede gevaldigt og tabte mig i vægt (mange kilo). Humøret tog også betydelig skade. -- Jeg syntes selv, at jeg begyndte at blive gul i øjnene (et sikkert tegn på enten leverbetændelse eller regulær gulsot). Jeg bad lægen om at få en indlæggelses-seddel til sygehuset til en gennemgribende undersøgelse. Jeg var nu blevet ked af at rende til forskellige læger, som alligevel ikke fortalte mig, hvad jeg fejlede.

Indlæggelsen skete omgående, og da overlæge B. M. ved en hurtig undersøgelse, udtalte : at det uden tvivl var smitsom leverbetændelse, jeg led af, begyndte han omgående på en god og effektiv behandling, som bevirkede, at jeg efter en måneds ophold på hospitalet, kunne blive sendt hjem med piller og en lang diætopskrift for hvad jeg måtte spise og drikke.

Trods nøje overholdelse af de mig givne direktiver, varede det alligevel flere måneder inden jeg blev helt rask.

Øl, spiritus og stærke drikke var fra nu af, bandlyst fra min tilværelse.

Nu vil læseren måske spørge: Hvorledes bliver man smittet af en sådan sygdom ? Her kan jeg henvise til, at det statistisk er bevist, at de den gang benyttede fem-krone sedler tit var belagt med ca. en million baciller, og blot man får en af disse i munden, er sygdommen en kendsgerning.

Eftersom jeg i hele min banktilværelse altid har beskæftiget mig med kassererarbejde, har jeg dagligt mange gange observeret, hvorledes folk almindeligvis tæller penge.--- De spytter bogstaveligt på fingrene inden de beynder at tælle, og hvis der blot er en enkelt bacille af den bestemte sygdom, kan det være nok til at viderebringe smitten og dermed sygdommen.

For hurtig at komme til kræfter, rejste min kone , min datter og jeg selv en tur til Gran Canaria på 14 dages ophold, og dette gjorde underværker. Sol og varme var en hurtig virkende medicin.

" Mit Otium " .

Perioden for mit otium begyndte den 1 januar 1969.

Den dag jeg efter en tjenestetid på godt 50 år, indledte dette afsnit af min tilværelse , var det en mærkelig fornemmelse, ikke at have nogle pligter arbejdsmæssig set. Jeg kunne gøre, hvad jeg fandt for godt og hvad jeg havde lyst til . Det var en eventyrlig følelse, at være ude af det diktaturlignende samfund, som jeg i alle disse mange år selv havde været undergivet .

Nu var det så op til en selv, at få så meget ud af tilværelsen som vel muligt . Ikke sætte sig hen og trille tommelfingre, men søge at finde noget at beskæftige sig med. I det tidsrum, jeg havde mine arbejdspligter, gav det jo ingen plads for at dyrke bestemte interesser, men nu var tiden kommet.

I eftersommeren 1968 havde vi købt et lille sommerhus i nærheden af Rørvig. Det var gammelt, men efter en tiltrængt istandsættelse og diverse tilbygninger, fik vi et helt rart hus ud af det . Det har været rammen om vort sommerophold i alle disse år. Et sted vi har haft til at hygge os i , og hvorfra vore aktiviteter såsom badeture til stranden og spadsere -og cykleture i skov og plantage har medvirket til at forskønne vort sommerophold tillige med næsten dagligt solbad i vor lune gård, vel at mærke , når solen var så venlig at sende sine stråler ned til os.

En af de første dage i min pensionisttilværelse, måtte jeg konsultere en af byens ørelæger. Jeg havde fået en modbydelig og smertefuld mellemørebetændelse, der resulterede i en perforering af min højre trommehinde. En meget ubehagelig operation , hvorefter en hurtig helbredelse fulgte.

Nogle år senere blev jeg plaget af leddegigt, som dygtige læger og terapeuter i forbindelse med den kendte "Guldkur" kurerede mig for.

I en årrække var jeg tilmeldt et af de kommunale kurser for den ædle kogekunst. Her begyndte vi med "Frikadelleholdet" , det var for nybegyndere. Senere gik vi over til daglig madlavning for efter ca. 4 års træning at slutte med "finere" madlavning . Det er et kursus, som jeg både under træningen og senere i mit hjem har haft megen glæde af.

En af de ting, som har interesseret og glædet os meget i min pensionistperiode , er vore rejseaktiviteter, som vi for alvor

påbegyndte :

året 1973 med rejse til Syditalien og Rom.
 (Her var der kolera, og vi måtte vaccineres)
 " 1974 " rejse til Syditalien, Rom og Capri.
 " 1975 " " " Gran Canaria - Las Palmas.
 " 1976 " " " Berlin.
 " 1977 " " " Rom og nærmeste omegn.
 " 1978 " " " Gran Canaria - Playa Inglece.
 " 1979 " " " Cicilien.
 " 1980 " " " Paris. (Min 80 års fødselsdag.)
 " 1980 " " " Gran Canaria - Las Palmas.
 " 1981 " " " do. do.
 " 1982 " " " Paris - Versailles.
 " 1983 " " " Gran Canaria - Las Palmas.
 " 1984 " " " do. do.

Allesammen rejser og ophold, som vi har nydt meget. Solskin og dejlige badeture ved stranden med vand, der var ca. 20 - 22°, dagtemperaturer omkring 25 - 30°, lige noget, der kan blødgøre stive og forfrosne lemmer. Dejlig gennembagte og solbeskinnede kroppe, som her har erhvervet sig tiltrængt helse, som vi så senere på sommeren må supplere med det sparsomme solskin og lidet tilmålte sommervejr i vort hjemlige område.

Udover disse aktiviteter, har jeg i de senere år udfoldet mig som oplæser i sjællandsk dialekt med værker af Maglekilde-Petersen, Larsen-Græsted og Torkild Graulund. Endvidere humoristiske fortællinger af Breinholst, Benjamin Jacobsen, Gustav Wied, Finn Søeborg, Mark Twain med flere. Finder jeg ikke tilstrækkeligt stof i alle disse humorfyldte digtere, fortæller jeg uddrag af " Mine Erindringer ", som er udkommet med første del, anden del er under udarbejdelse, og vil snart følge.

De steder, hvor jeg udfolder mig er seniorklubber, alderdomshjem, plejehjem, O.K. klubben og af og til i min egen Odd-Fellow loge. Et arbejde, jeg har megen fornøjelse af.

Jeg har endnu ikke savnet noget at beskæftige mig med, så jeg lever i håbet om, at det stadig må være tilfældet, og at jeg må blive forskånet for sygdomme og andre gebrækkeligheder. Mit otium har været et af de bedste afsnit i min menneskelige tilværelse, og det takker jeg så inderligt min Gud og skaber for.

" Min 80 års fødselsdag i Paris ".

Medio marts 1980 foretog min hustru, min datter, min søster og jeg en dejlig rejse til Paris for at nyde det skønne forårsvejr dér, og samtidig gense denne herlige verdensby, som jeg første gang besøgte i året 1926.

Paris har en afsindig masse at byde sine gæster. Kunst, mode, slotte, museer, kirker og ikke at forglemme, verdens vidunderligste mad og vine.

Det er en herlig fornemmelse at promenerer på den elegante Champs-Elysees og på de brede boulevarder, hvor fortovscafeterne ligger tæt.

Man kan også nyde at gå rundt i de mere ydmyge kvarterer, hvor den jævne Franskmand lever sit liv på bistroen og i de hyggelige smågader. Man kan opleve bl. a. Centre Pompidou med alle avantgardeudstillingerne og Louvre, der byder på kunst af verdensklasse.

Paris er en storby med alt, hvad det indebærer. Inspirerende, chokerende, de tusinde glæders by. Allerede efter at man har opholdt sig få dage i denne skønne by, har man dannet sig et billede af verdensbyen.

Vi kaster os ud i den myldrende storby, og fandt selv vore egne specielle steder, vi ville besøge.

En særlig speciel dag, nemlig den 23 marts 1980 (Min 80års fødselsdag.) Efter at vi havde nydt morgenkaffen på hotellet og en "gml. dansk" på fastende hjerte, var vi parate til at invadere verdensbyen.

Vort besøg på denne dag gjaldt "Notre Dame Kirken" til højmesse kl.10. Dette mægtige kirkerum, stopfyldt med andagtsøgende mennesker er af en ganske imponerende art. Når så dertil lægges tonerne af det kolossale store orgel suppleret med korsang fra kirkens store mands- og drengekor, som tillige var ledsaget af en af kirkens celebranter, der med sin smukke barytonstemme gjorde messen så smuk og fuldkommen som tænkes kan, blev det for mig en oplevelse, jeg sjældent har observeret magen til.

Efter indtagelsen af denne smukke åndelige ballast søger vi nye skønne oplevelser, idet vi alle tager en sejltur på Seinen med en af de store flodbåde, hvor vi med åbne sanser indsuger mange naturskønheder og arkitektoniske vidundere på vor færd ad den parisiske enorme vandvej.

Opladet med alle disse forskellige indtryk, reagerer vore slunkne maver, som nu trænger til at blive mættet, så derfor iler vi hurtigt hjem til vort hotel, hvor vi indtager en beskeden frokost, som vi forud havde indkøbt i et eller andet supermarked.

Ovenpå alle disse anstrengelser, er vi nu parate til at holde en lille siesta for at samle kræfter til dagens festmiddag med champagne. Jeg havde inviteret mange af vore gode og nære venner hjemme fra lille gamle Danmark.

Dog må man vel ret betænke, at rejse til Paris blot for at deltage i en middag, selvom den måtte være nok så flot, ville jo være en bekostelig affære, så det var sikkert grunden til, at der ikke kom nogle af dem, men vi fire, som var mødt i etablissement "L' Assiette au Boeuf, 22 rue Guillaume - Appolinare, fik en ganske fortræffelig middag hvortil vi selvfølgelig lod champagneproppen springe som akkompagnement til aftenens dygtige pianist.

Men flere af vore venner havde dog ikke glemt min fødselsdag, de sendte mig pr. brev deres lykønskninger, deriblandt var et brev fra Gerda og Poul så overfrankeret, at hotellets portier med måbende blikke afleverede det til mig. Endvidere også et brevkort fra Grethe og "Skum" med hans bekendte "gags" .

Alt har jo som regel et efterspil, også denne fødselsdag, idet vore venner bebrejdede os, at vi var rejst udenlands og ikke, som de havde tænkt sig, inviteret dem til fest i det hjemlige.

Dette ville vi selvfølgelig ikke lade sidde på os ubesvaret, så det blev til en frokost på Lyngkroen den 1 juni s. å. Her var vi samlet ca. 40 gode venner og familiemedlemmer for at fejre "dagen" endnu en gang.

Jeg ihukom i sandhed, den kendte læge Ester Møllers ord:

" Glæden bliver størst, hver gang den deles ".

Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ

Roskilde Dagblad.
den 13/9-43.

HEDEHUSENE
25-Aars Jubilæum.

Paa Torsdag kan Overassistent Søren Andersen, Hedehusene, fejre 25 Aars Jubilæum ved Roskilde Landbobank.

Søren Andersen, der nu er fyldt 43 Aar, stammer fra Orup ved Fakse og blev som 18-årig ansat ved Roskilde Landbobanks Hovedkontor i Roskilde. Allerede 3 Aar senere blev han sendt til Hedehusene for at lede Filialen her, og han har siden haft Ledelsen af Filialen A/S Hedehusene Bank. Den har i Aarenes Løb vokset sig stor, der er egen Bankbygning med Bolig for Bestyreren, og Omsætningen er stadig stigende. For et Par Aar siden fejrede Hedehus-Afdelingen sin 25-Aars Bestaaen ved en Festlighed i Banken og paa Hotellet.

Ved denne Lejlighed udvalgte baade Bankdirektør H. H. Stigaard og flere af Bestyrelsens Medlemmer deres store Tillidshed med Filialens gode Trivsel, liksom der ogsaa af flere af de indbudte blev takket for den gode Maade, Bankafdelingen blev ledet paa. I de 22 Aar Søren Andersen har ledet Hedehusene Bank, har han erhvervet et godt Indblik i Byens og Egnens økonomiske Forhold.

Der er mange her i Byen, der vil sende Søren Andersen en venlig Hilsen paa Torsdag. Den Maade, han betjener Bankens Kunder paa, har skabt Respekt for og Tillid til ham blandt Bankens store Kundekreds. Personlig er Overassistenten en rolig og elskværdig Mand, der passer sin ansvarfulde Gerning med Dygtighed og Akkuratelse.

Forhaabentlig faar vi ham endnu en lang Aarrække at se som Leder af Hedehusene Bank.

HEDEHUSENE
50 Aar

Paa Torsdag fylder en af Byens og Omegnens kändteste Mænd, Bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene Bank, Filial af Roskilde Landbobank, 50 Aar.

Bankbestyrer Andersen er født i Jyderup nr. Fakse, hvor hans Far var Gaard ejer. Den unge Andersen havde ikke Lyst til Landbruget og kom i 1918 som Bankelev til Roskilde Landbobanks Hovedsæde i Roskilde.

I 1921 kom den unge Mand til Hedehusene for at overtage den daglige Ledelse af Filialen i Hedehusene.

Der var ikke saa meget at gøre her den Gang. Byen var kun lille. Efterhaanden voksede den daglige Omsætning, saa Filialen i Hedehusene nu er langt den største af Roskilde Landbobanks Filialer.

Da den første Filialstyrer, Ole Sørensen, døde, flyttede Andersen ned i Banken, hvor han bor paa første Sal.

Med stor Samvittighedsfuldhed og Dygtighed passer Bankbestyreren sit Arbejde i Banken. Elakværdig og ligefrem, altid parat til at yde Kunderne den bedste Service, selv om det er nok saa travlt. Det er ikke uden Grund, at han er højt elsket og æret af Befolkningen her paa Egnen.

Med sin store Evne til at gøre op i sit Arbejde og sit gennem godt 30 Aar oparbejdede Kendskab til Befolkningen i By og Egn, er Bankbestyrer Søren Andersen den rette Mand til at lede den daglige Forretning i Filialen her i Hedehusene.

Ved en Festlighed for en Del Aar siden paa Hedehusene Hotel ved Filialens 25-Aars Jubilæum, hylledes Bankbestyreren da ogsaa med ganske paastrømmende Tale fra de til Festen indbudte en Hyldest, han havde af Grund til at være stolt af.

Naar man har en lang Arbejdsdag, har man ikke Lyst til meget Forretningliv; men Søren Andersen er dog Næstformand i Kommunalforsamlingen. For nogle Aar siden gennemførte han ved Aftenmøning og Aftenkursus at tage en fin Eksamen som statsautoriseret Ejendomsrådgiver. Han er et interesseret Medlem af Odd-Fellow Logen i Roskilde.

Privat er Bankbestyreren en ovenordentlig elskværdig og fornøjelig Mand, som hans Venner og Bekendte sætter stor Pris paa. Paa 50 Aars Dagen vil den altid elskværdige Bankbestyrer sikkert faa mange Hilsener fra By og Egn.

Roskilde Dagblad.
den 19/3 - 50.

HEDEHUSENE
50 Aar.

Torsdag den 23. ds. kan Bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene Bank, fejre sin 50. Aars Fødselsdag. Søren Andersen er født i Jyderup ved Fakse, hvor Faderen var Gaard ejer. Det stod ikke til Andersen at gaa i Faderens Fodspor med Henyn til Livsstilling, men han valgte efter endt Skoletid at gaa Bankvejen. Den 16. September 1918 begyndte han som Elev i Roskilde Landbobank og har saaledes været i Bankens Tjeneste i snart 32 Aar. Fra Hovedbanken i Roskilde kom Andersen til at passe Afdelingen i Hedehusene, og den har han siden passet med stor Flid og Dygtighed. Det siger sig selv, at han efter saa mange Aars Forløb er blevet kendt med alle ikke alene i Byen, men ogsaa i Oplandet. Søren Andersen er en meget pertentlig Mand, der har Orden i sine Sager, og han gaar op i sin Gerning med den allerstørste Interesse. Han har gennem de mange Aar, han har virket her i Byen, forstaaet som faa at gøre sig afholdt, og ogsaa af Direktionen og det store Personale i Hovedbanken er han meget afholdt. For faa Aar siden tog Søren Andersen Eksamen som statsaut. Ejendomsrådgiver. Den Forretning driver han saa meget, som hans Fritid giver ham Lejlighed til, men ogsaa øjergennem kommer han i Berøring med mange Mennesker. Naar Søren Andersen paa Torsdag runder de 50 Aar og saaledes gaar over i de voksnes Rækker vil der sikkert fra alle hans mange Venner og bekendte blive sendt den afholdte Bankbestyrer en venlig Hilsen.

I året 1950 læste jeg en dag i dagbladet "Børsen" hostående annonce, som i høj grad fik mig til at spekulere på, om det i grunden ikke var noget for mig at søge denne stilling. Som tænkt så gjort. Vel vidende, at jeg var lo år for gammel, og at jeg ikke

Direktionssekretær-Fremtidsstilling.

Et heryaerende større pengeinstitut søger til nyoprettet stilling en 30-40-årig mand, helst med bank- eller sparekasse- eller tilsvarende uddannelse. Den pågældende må have et vindende og ligefremt væsen og have gode evner til at forstå, omgås og tale med landmænd, hvortil det vil være en fordel, dersom vedkommende er opvokset på landet. Han må kunne arbejde og disponere selvstændigt og på eget initiativ kunne aflaste direktionen i det daglige arbejde. Juridisk eller statsvidenskabelig embedseksamen vil være en fordel, men er ingen betingelse. Gode avancementsmuligheder for den rette mand.

Begyndelsesløn ca. 18.000 kr. alt incl. eller efter kvalifikationer. Kun virkeligt kvalificerede ansøgere vil komme i betragtning.

Billet nrk. 8236 med alle oplysninger, herunder foto og afskrift af eventuelle anbefalinger bedes sendt til Dagbladet Børsen, Raadhuspladsen 4, V.

var jurist, men alligevel vovede jeg forsøget. Med min ansøgning indsendte jeg disse to anbefalinger. Desværre blev jeg ikke den foretrukne, men var dog iblandt de fem, der blev udtaget til nærmere konference om den attråverdige stilling, som blev besat med en cand. jur. fra et af de andre københavnske pengeinstitutter.

☒ ☒ ☒ ☒ ☒

Østergaard, Baldersbrønde d. 23/4- 50

Bankbestyrer S. Andersen, Hedeusene Bank, har i Dag meddelt mig, at han agter at søge en Stilling som Direktionssekretær i et større Pengeinstitut og i den Anledning bedt mig om en Udtalelse, og selv om jeg ved, at det vil blive et Tab for Banken, hvis Andersen forlader denne, vil jeg ikke undlade at give ham min bedste Anbefaling, idet jeg er sikker paa, at Andersen med det indgaaende Kendskab, han har til Landmænd og Deres Kaar, kan blive en værdifuld Medhjælper for Direktionen, og da han tillige er født paa Landet, forstaar han Landbrugeres Mentalitet.

Min begrundelse for dette Synspunkt hidrører fra mit Bekendtskab med Bankbestyrer Andersen gennem 20 Aars hyppige Besøg i Banken, hvor jeg har bemærket, at Andersen ved sin ligefremme og dog høflige og korrekte Optræden overfor alle, saavel mindre som store Kunder, kun har vundet sig Venner herude paa Egnen, og da han tillige har et charmerende og vindende Væsen, har Befolkningen her en ubetinget Tillid til ham og hos ham indhenter gode Raad.

I min Egenskab som mangeaarig Vurderingsmand og nu Vurderingsformand til Ejendomsskyld, har Andersen og jeg tit drøftet Ejendomspriser, og derigennem har jeg erfaret, at han er i Besiddelse af en sund, fornuftig og selvstændig Dømmekraft, hvilket maa være af uhyre Betydning i den Stilling Andersen søger.

J. Boholdt-Petersen.

Haslev Bank,
Direktionen.

Haslev d. 2/4-1950.

I Anledning af at Bankbestyrer S. Andersen, Hedehusene, er Ansøger til den i Dagbladet BØRSEN i Dag averterede Stilling som Direktionsekretær, har han anmodet mig om en Udtalelse, og da jeg i Roskilde Landbobank gennem 30 Aar har været hans foresatte, mens jeg var Bogholder og Direktør der, har jeg gode Muligheder for at kunne bedømme ham, og jeg giver ham med Glæde et Skudsmaal i den Anledning.

Bankbestyrer S. Andersen er i Besiddelse af et meget vindende og tillidindgydende Væsen. I de fleste af sine Bankaar har han været Bestyrer af Hedehusene Bank og saaledes haft særlig Lejlighed til at komme Landbefolkningen paa nært Hold, og han har da ogsaa opnaaet en vistnok ret enestaaende good-will i Landbefolkningen som "en man kunne li". Hertil har hans Opvækst paa Landet som Gaardejersøn selvfølgelig givet ham særlige Forudsætninger, men man skal heller ikke kende Bestyrer Andersen længe, før man opdager, at han har et Hjerte som Guld, og han er i Besiddelse af megen viril Charme.

I sin Stilling i Hedehusene Bank har han haft meget Brug for at kunne træffe Afgørelser paa egen Haand og til at udvikle en Selvstændighed, hvad der sikkert vil være Brug for i den af ham atraaede Stilling. Jeg har altid sat megen Pris paa Bestyrer Andersens sunde Dømmekraft, særlig naar det drejede sig om Landforhold og Landejendomme, idet han for disse Ting har haft en udpræget Interesse og forstaaelse, hvilket ogsaa gav sig Udslag i, at han for nogle Aar siden læste til og bestod Prøven som statseksamineret Ejendomsmægler; det var Energi, og denne Prøve maa vel ogsaa betragtes som meget værdifuld for en overordnet i et Pengeinstitut.

Jeg er ikke i Tvivl om, at Bestyrer Andersen vil gøre udmærket Fyldest og være en højt værdsat Medarbejder, og jeg synes, at en Stilling som den opslaaede vil ligge ganske fortrinligt for hans Uddannelse, Evner og karaktermæssige Egenskaber.

sign. F. V. Bang.

Roskilde Dagblad.
den, 16/10-60.

Ny kasserer i Landbobanken

Bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene, er udnævnt.

Bankbestyrer Søren Andersen, Roskilde Landbobanks Hedehusene afdeling, er af bestyrelsen for banken udnævnt til at overtage afdøde bankkasserer H. Løvholms stilling som bankkasserer i hovedsædet i Roskilde.

Søren Andersen har i 39 aar ledet afdelingen i Hedehusene paa en glimrende og dygtig maade, og forfremmelsen er da ogsaa et udtryk for hans store og gode arbejde i bankens tjeneste igennem de mange aar.

Søren Andersen ophører med arbejdet i Hedehusene førstkommande lørdag og vil, saa snart han kan faa lejlighed i Roskilde, flytte dertil.

Søren Andersens efterfølger i Hedehusene bliver bankassistent Peter Steffensen fra hovedbanken, som de sidste par aar har været afløser i Hedehusene afdeling, og som er ret godt kendt med forholdene.

den 18/3 - 60.

60 aar

Bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene Bank, fylder 60 onsdag den 23. marts.

Saa ung mand kom Søren Andersen i 1918 til Roskilde Landbobank, hvor han har fejret 40 aars jubilæum. Til Hedehusene kom Søren Andersen i 1921 og har siden da bestyret bankens filial her. Der var ikke meget at gøre i filialen den gang, for Hedehusene var kun en lille by. Siden har filialen været i rivende fremgang, og kunderne har af bankbestyreren faaet den rette service. Bankbestyreren er en særdeles samvittighedsfuld og dygtig mand, der gennem de mange aar har lært byens og omegnens folk at kende. Han er afholdt af bankens store kundekreds.

Privat er bankbestyrer Søren Andersen en alskvadlig og fornuftig mand, der passer sin bank med stor interesse og dygtighed. Han er et interesseret medlem af Odd-Fellow-Logen i Roskilde.

Roskilde Tidende.

den 15/10-60.

Ny kasserer i Landbobanken

Bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene, er udnævnt.

Bankbestyrer Søren Andersen, Roskilde Landbobanks Hedehusene afdeling, er af bestyrelsen for banken udnævnt til at overtage afdøde bankkasserer H. Løvholms stilling som bankkasserer i hovedsædet i Roskilde.

Søren Andersen har i 39 aar ledet afdelingen i Hedehusene paa en glimrende og dygtig maade, og forfremmelsen er da ogsaa et udtryk for hans store og gode arbejde i bankens tjeneste igennem de mange aar.

Søren Andersen ophører med arbejdet i Hedehusene førstkommande lørdag og vil, saa snart han kan faa lejlighed i Roskilde, flytte dertil.

Søren Andersens efterfølger i Hedehusene bliver bankassistent Peter Steffensen fra hovedbanken, som de sidste par aar har været afløser i Hedehusene afdeling, og som er ret godt kendt med forholdene.

den 19/3 - 60.

60 aar

Bankbestyrer Søren Andersen. Onsdag den 23. da fylder bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene Bank, 60 aar.

Søren Andersen kom til Roskilde Landbobank i 1918 og har saaledes fejret 40 aars jubilæum. Efter kun ca. tre aars forløb blev han bestyrer af bankens filial her i byen og har været det siden.

Det er givet, at Søren Andersen igennem de mange aar i Hedehusene er blevet en kendt mand. Det er jo adskillige mennesker, som igennem aarene er kommet i berøring med.

Han er en samvittighedsfuld og pæntellig mand, der gaar op i sit arbejde med den største interesse.

Han har kopstaaet at gøre sig afholdt, og ogsaa af direktionen og det store personale i hovedbanken. Han er meget afholdt. Men ikke alene i Hedehusene er Søren Andersen kendt, ogsaa i Roskilde. Han er et interesseret medlem af Odd-Fellow-Logen, hvor han igennem de senere aar har haft adskillige store og betydningsfulde tillidposter.

Aktuelt.

den 18/10-60.

Den nye kasserer i Landbobanken

Bankbestyrer Søren Andersen, Hedehusene, udnævnt

Til kasserer i Roskilde Landbobank efter afdøde bankkasserer H. Løvholm er antaget bankbestyrer Søren Andersen, Landbobankens Hedehus-afdeling.

Den nye bankkasserer har i 39 aar ledet afdelingen i Hedehusene paa en dygtig maade, og forfremmelsen er da ogsaa et udtryk for hans store og gode arbejde i bankens tjeneste igennem de mange aar.

Søren Andersen ophører med arbejdet i Hedehusene i morgon, lørdag, og vil saa snart han kan faa lejlighed i Roskilde, flytte dertil.

Søren Andersens efterfølger i Hedehusene bliver bankassistent Peter Steffensen fra hovedbanken, som de sidste par aar har været afløser i Hedehusene afdeling, og som er ret godt kendt med forholdene.

★
50 PRIVATBANK-ÅR

Hovedkasserer Søren Andersen i Privatbankens filial i Roskilde, Roskilde Landbobank, fejrer i morgen sit 50 års jubilæum. Søren Andersen, der er født i Jyderup ved Fakse

har langt den største del af sin tid i banken været bestyrer af dennes afdeling, Hedehusene Bank, men i 1960, da stillingen som hovedkasserer i bankens hovedkontor skulle besættes, faldt valget naturligt på Søren Andersen. Såvel i denne betroede stilling som i sit tidligere virke som bankbestyrer lykkedes det ham at gøre sig meget afholdt af bankens kundekreds og af sine medarbejdere, der værdsætter hans faglige dygtighed og store elskværdighed.

Aktuelt.
den 14/9 - 68.
50 års jubilæum

Mandag den 16. september har en af Roskilde Landbobanks mest betroede funktionærer, hovedkasserer Søren Andersen, været ansat i banken i 50 år.

Søren Andersen er født 1900 i Jyderup ved Fakse.

Han blev ansat som elev i Roskilde Landbobank den 16. september 1918, blev i 1943 udnævnt til overassistent, i 1953 til fuldmægtig og i 1960 til hovedkasserer.

Langt den største del af sin tid i banken har Søren Andersen bestyret Roskilde Landbobanks afdeling i Hedehusene, hvor han gjorde sig ualmindelig afholdt af bankens store kundekreds på grund af sin dygtighed og altid venlige væremåde.

Da hovedkasserer Hans Løvholm døde i 1960, faldt valget til denne ansvarsfulde post naturligt på Søren Andersen, der har bestridt dette arbejde på dygtig vis.

Han er afholdt af både direktion og personale såvel som af bankens mange kunder, og disse vil sammen med hans familie og venner gøre den sjældne jubilæumsdag til den festdag, som han fortjener.

Søren Andersen har i mange år været medlem af Odd Fellow-logen Kong Hroar nr. 26, hvor han tidligere var undermester m.m.

Roskilde Tidende.
den 12/9 - 68.

50 års jubilæum i Roskilde Landbobank

Hovedkasserer Søren Andersen

Mandag den 16. september har en af Roskilde Landbobanks mest betroede funktionærer, hovedkasserer Søren Andersen, været ansat i banken i 50 år.

Søren Andersen er født 1900 i Jyderup ved Fakse. Han blev ansat som elev i Roskilde Landbobank den 16. september 1918, blev i 1943 udnævnt til overassistent, i 1953 til fuldmægtig og i 1960 til hovedkasserer.

Langt den største del af sin tid i banken har Søren Andersen bestyret Roskilde Landbobanks afdeling i Hedehusene, hvor han gjorde sig ualmindelig afholdt af bankens store kundekreds på grund af sin dygtighed og altid venlige væremåde.

Da hovedkasserer Hans Løvholm

døde i 1960, faldt valget til denne ansvarsfulde post naturligt på Søren Andersen, der har bestridt dette arbejde på dygtig vis.

Han er afholdt af direktion og personale såvel som af bankens mange kunder, og disse vil sammen med hans familie og venner gøre den sjældne jubilæumsdag til den festdag, som han fortjener.

Søren Andersen har i mange år været medlem af Odd Fellow-logen „Kong Hroar nr. 26“, hvor han tidligere var undermester m. m.

Roskilde Dagblad.
den 9/9 - 68.

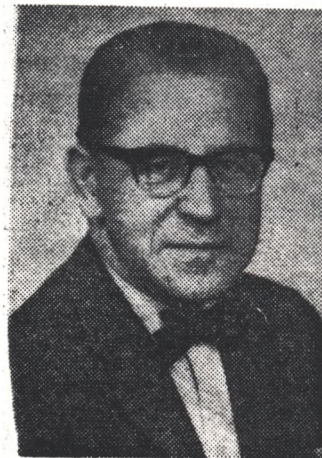
50 års jubilæum i Roskilde Landbobank

Mandag den 16. september har en af Roskilde Landbobanks mest betroede funktionærer, hovedkasserer Søren Andersen, været ansat i banken i 50 år. Søren Andersen er født 1900 i Jyderup ved Fakse. Han blev ansat som elev i Roskilde Landbobank den 16. september 1918, blev i 1943 udnævnt til overassistent, i 1953 til fuldmægtig og i 1960 til hovedkasserer.

Langt den største del af sin tid i banken har Søren Andersen bestyret Roskilde Landbobank afdeling i Hedehusene, hvor han gjorde sig ualmindelig afholdt af bankens store kundekreds på grund af sin dygtighed og altid venlige væremåde.

Da hovedkasserer Hans Løvholm døde i 1960, faldt valget til denne ansvarsfulde post naturligt på Søren Andersen, der har bestridt dette arbejde på dygtig vis. Han er afholdt af både direktion og personale såvel som af bankens mange kunder, og disse vil sammen med hans familie og venner gøre den sjældne jubilæumsdag til den festdag, som han fortjener.

Søren Andersen har i mange år været medlem af Odd Fellow-logen Kong Hroar nr. 26, hvor han tidligere var undermester m. m.

SØREN ANDERSEN

Dagbladet 9 - 9 - 1968.

P R I V A T B A N K E N I K J Ø B E N H A V N

AKTIESELSKAB

Den 16. september 1968

Hr. Hovedkasserer Søren Andersen
Roskilde Landbobank

I anledning af at De i dag har været ansat
i Roskilde Landbobank i 50 år, sender vi vor hjerteligste
lykønskning.

Vi benytter lejligheden til at sige Dem tak
for de mange års tjeneste og ønsker Dem held og lykke
i fremtiden.

Med venlig hilsen

PRIVATBANKEN I KJØBENHAVN
Aktieselskab

Af
Claus
Rohweder

Freitag den 23. december 1983 Roskilde Tidende 27

Fra Faxe til Roskilde:

Et flot liv i 84 år – og nu forfatter

Sølvbryllup to gange og bankmand i 50 år –
Søren Andersen, hvis datter har fået udgivet
månedens bog

ROSKILDE: Han er 84 år, kunne tages for en der var 20 år yngre, ligner en hyggeonkel - og kan forresten også hygge om folk med oplæsning og underholdning. Han er blevet forfatter i sin høje alder, og så har han isøvrigt holdt sølvbryllup to gange... og har børn fra begge ægteskaber. Hans datter

er forfatter, og hans kone er organist, men vil også gerne skrive.

Søren Andersen, pensionist, tidligere hovedbogholder og chef i Landbobanken - den nuværende Privatbank. Privatadresse Gyvelvej 39, Roskilde. Han fortæller også gerne om sine 84 år, der startede i Jyderup

ved Faxe, og det handler dette om.

Hvor man skal begynde og ende med en historie, der startede omkring århundredskiftet, er svært, men fornuftigvis begynder han selv med sin bedstefar i sine erindringer, hvoraf første bind er kommet i to oplag, ialt i 35 eksemplarer, perioden 1900-1918.

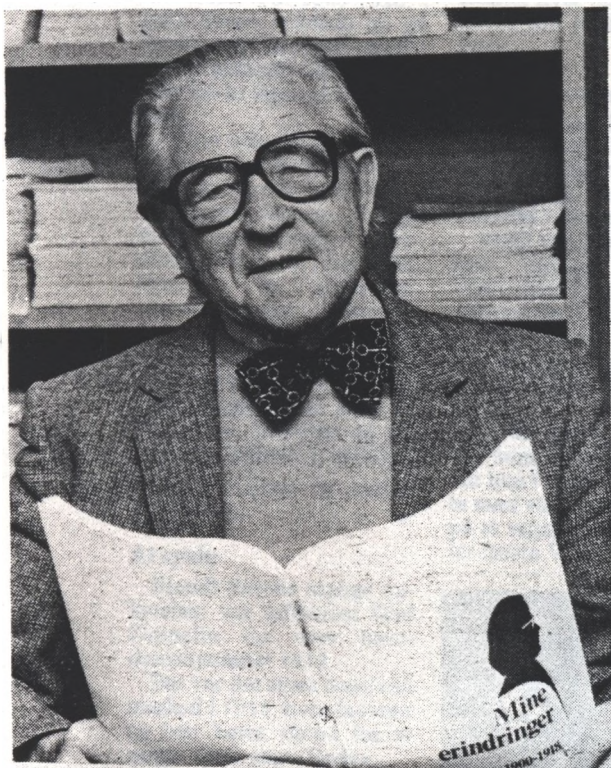
Hans datter Dorte Birkedal Andersen har begået lidt mere - bøger i tusindvis - og har fået både priser og ros, og er isøvrigt på vej til Australien og kommer måske hjem om et års tid. Hun har udgivet flere bøger, sidst »Tvillingetræet«. Hans kone, Elisabeth Birkedal Andersen er organist ved Jakobskirken, og hende fejrede han sølvbryllup med i 1979.

Gift anden gang

Det første sølvbryllup holdt han 1950, hvorefter hans første kone døde i 1952.

1954 blev han gift for anden gang og 1957 blev Dorte født... og hun har så

Søren Andersen med sine første erindringer fra 1900 til 1918. På bordet foran ligger en artikel om datteren Dorte Birkedal Andersen. (Foto: Jytte Jørgensen).

rejst rundt i det mest af Verden, Østen, Lapland, Sydamerika m.m. og skrevet og skrevet og fotograferet. En af hendes bogtitler er »Rejseeventyr« - på stop fra Ringstedvej til Verdens Tag - Himalaya, månedens bog hos Kvindernes Bogklub.

Men først i december kysede hun mor og far farvel og tog afsted nok engang. Alene. Hun kan selv.

Søren og Elisabeth Andersen sidder på Gyvelvej. De har også rejst meget, også med Dorte, men hun er absolut den mest professionelle. De fleste rejser, han har været på, er charterrejser, men de har også været spændende.

37 år i Hedehusene

Søren Andersen har boet 37 år i Hedehusene, og derefter på Kongebakken, Borgediget og nu Gyvelvej.

Han blev pensioneret for 15 år siden - og året før sin pension købte han sommerhus ved Rørvig. Han har også været i Odd Fellow Logen i 39 år og været medstifter af Albert Schweizer ordenen.

Men engang for 84 år siden blev Søren Axel Torkil Andersen født den 23. marts 1900 på Hyldekærsgaard i Jyderup ved Faxe. Fødslen kom igang ved 4.30 tiden om morgenen - faderen fik spændt for og kørte efter jordemoderen - men før han kom af gaarde, var Søren født ved hjælp af mormor og en kone fra byen, der stod hos.

Sørens far

Sørens far var Jens Andersen, født 7. maj 1861. Hans mor Sidse Marie Andersen, født Kristensen 13. juni 1864. Der var fire søskende, Anna, Johanne, Niels, Gerda.

Faderen var en kendt mand på egenen og med i utallige foreninger m.v.:

Præsts Amtsråd, Fakse sogneråd, kredsformand i brandkassen, Landboforeningernes hovedbestyrelse, formand i foredragsforeningen, våbenbrødreforeningen, tillidsmand i Bondestandens Sparekasse, medlem af bestyrelserne i Heste- og Forsikringen, Væstres velforening, Landboforeningernes dommerkomite, formand for Jyderup Brugs, Gædningsforeningen, Fugleskydningsforeningen, skolekommissionen og Brandfoged i Jyderup by. Der skete noget i hjemmet.

Barndommen

Det var baggrunden. I 1918 blev det til en realeksamen for lille Søren. Han fik 5,71 points i gennemsnit - hvor 6 var det højeste. Han havde faktisk 6 i alle fag i årskarakter og kun 5 fire steder.

I tiden fra 1900-1918, hvor Søren voksede op på landet, var han selv med i mange gøremål. Børnene fik ikke lov at ligge på den lade side.

I sine erindringer skriver Søren om alt fra julebægning til biograffuren, hvor billetten kostede fem øre, roelugning, høstarbejde, mørkningstimerne i hjemmet, blomster og urtehaven, smørkærningen, slagtningen, ølbrygningen, storvasken, tørveskær og røglesætning, stavling af tørv i pyramide, vogtning af køer og gæs, d.v.s. kodriver og gåsedreng, sejlad i gadekøret, grisevognen og tusind andre ting.

At sysle

Blandt Søren's mange oplevelser var luftskibet Graf Zeppelin tur over barn-domshjemmet 1912.

Der var det store Næstved marked i 1913, hvor faderen og han kørte afsted for at sælge »Den store Røde«.

Der er i hans erindringer en myriade af store og små oplevelser fra det daglige og fra større begivenheder, og af en bondedreng at være, har Søren fået oplevet mere end de fleste og set mere end de fleste.

Og her er så et afsnit om at sysle: »At sysle« vil sige, at man både inde og ude sørger for de sidste forberedelser både for mennesker og dyr inden natten stundede til.

Lillepigen

Lillepigen sørgede for brændsel til natten og for træ til første optænding om morgenen i komfuret. Hun sørgede også for, at der var vand i spandene i brygger-set, samt lukket for hønse-ne, så Mikkel ræv ikke tog dem i nattens løb.

Tjenestedrengene vandede hestene og strøede godt med halm under dem. Køerne skulle have hør og halm. Sidste mælkning blev foretaget efter aftensmåltidet, og det tog pigerne sig af.

Det var dengang mændene endnu fik brændevin til maden hver dag. Den kostede 27 øre potten, sådan pr liter.

Den første telefon

Det var også dengang plejlen blev erstattet af damp-tærskning og telefonen kom til Jyderup, den første installeret i Brugsen.

1910 var også det år, der blev optaget en »Wild West« film i Fakse Kalkbrud, »Karen fra Gruben«.

1911 var der Kongerevue og kantonnement i Fakse og da stod byen på den anden ende.

Og så, 1918, tiltrådte Søren som bankmand, og det var han i 50 år. Han begyndte med sin fine realeksamen på et sagførerkontor kort efter første Verdenskrig.

Ved realeksamen 1918, hvor Søren fik UG i næsten alle fag - og så blev han bankmand i 50 år, de 37 i Hedehusene.

" B L Å   B O G " .

SØREN AXEL TORKIL ANDERSEN, f. 23/3 - 1900.

søn af gdr. Jens Andersen og hustru, Sidse Marie.
 "Hyldekærgård", Jyderup pr. Fakse.
 Gift, d. 5/9-25 med Anna Frederiksen, d. 23/11-52.
 " " 7/11-54 " Elisabeth Birkedal.
 Ansat i Roskilde Landbobank 16/9-1918.
 Realeksamen fra Fakse Realskole 1918.
 Handelsmedhjælpereksamen 1920.
 Frekventeret jur.-og økon.kurser 1938.
 Statsaut.Ejendomsmæglereksam. 1946.
 Bestyrer af Hedehusene Bank 1921 - 1960.
 Hovedkass. i Roskilde Landbobank - 1960.
 Udnævnt til kontorchef 1964.
 Pensioneret 1 jan. 1969.
 Medlem af O. K. Klubben i Roskilde.
 " " Nicolajtjenesten "
 Medlem af Odd-Fellow ordenen fra 1949.
 Medstifter af loge nr. 91, "Albert Schweitzer".
 Medlem af Storlogen for Kongeriget Danmark
 I.O.O.F.
 Medlem af Lejr. nr. 12, "Selandia", Roskilde.
 Forfatter og udgiver af " MINE ERINDRINGER " .

Register :
 =====

Side.

" Tilfældighedernes underfundige spil, der gjorde mig til bankmand".....	1.
Et billede af banken	5.
Den fornemme togrejse.....	12.
Krystalapparatet	13.
Dukatsmeden	14.
Almindelige betragtninger	15.
Forlad os vor skyld	17.
Primitiv møntoptælling	18.
Isbådssejlad på Roskilde fjord	19.
Folkemøde på banegårdspladsen	20.
Flyveren Charles Lindberg	21.
En fornem protestbeskrivelse	22.
En enestående papirkurv	24.
Tysklandsturen i 1921	25.
Mit egentlige " Roskildehjem "	27.
Forskellige fritidsaktiviteter	28.
Et møde med en af verdens "Store Sønner"	30.
Et betagende syn	31.
Flytning med forhindringer	32.
Fru Thit Jensen i oppudset harnisk	33.
Indflytningskontrol	34.
De lange konditure	35.
Teaterturen, der endte med karneval	36.
En ufrivillig dukkert	37.
En uhyggelig køretur	38.
En ejendommelig orgelkoncert	39.
De modbydelige luftalarmer	40.
Den ufejlbarlige	41.
Den skøbnesvangre kragejagt	42.
Personalets tyskundervisning	43.
Algang, alsang og kongemærket	44.
Veronika	45.
Den skinbarlige kirkegang	47.
Kender du Olfert ?	48.
Bliver fagforeningsmedlemmer	51.
Hedehusperioden	53.
Forlovelse og giftermål	57.

fortsættes næste side.

Register fortsat: =====	side.
Bryllupsrejse til Paris	62.
Grenoble	64.
Jens Oves fødsel m. m.	66.
Madam "Per Pou'len"	68.
Henfølgningen	69.
Sommerhus ved Hundige Strand	70.
Et dejligt skattely	72.
Den vanskelige kasseopgørelse	73.
Med revolveren i baglommen	74.
I modstandsbevægelsen	75.
Ubehøvlethed	75 a.
Pengeombytningen i juni 1945.	76.
De dejlige nytårsaftener	78.
Holmens navnkundige provst	79.
Jens Oves konfirmation	80.
Sommerfest med høje silkehatte	81.
Vinterfest med promenadeorkster	81.
Jubilæumsdagen	82.
Tyskernes razzia af byen	84.
Nu skyder jeg dig	86.
De døde patrioters hjemkomst	87.
Statsaut. ejendomsmæglereksamen	88.
Virke som dådan	90.
Medlemsskab af Odd-Fellow ordenen	93.
Sølvbryllup i 1950	96.
Tiden der fulgte	99.
Marion Anderson	100.
Med liget i kufferten	101.
Beniamino Gigli i K.B. hallen	103.
Som exekutor testamenti	105.
Planlagt overfald	107.
I fælleskupé med landevejens riddere	109.
Ingen adgang for uvedkommende	110.
Tyskernes besættelse	111.
Til koncert på gl. Lindenberg kro	113.
Et lykkeligt møde med Weysebrødrene	114.
Udnævnt til hovedkasserer	118.
Diskusprolaps	120.

fortsættes næste side .

Register fortsat: =====	side.
Smitsom leverbetændelse	121.
Mit Otium	122.
80 års fødselsdag i Paris	124.
Presseomtale	126.
Ansøgning til ny stilling	127.
Ny hovedkasserer	129.
50 års jubilæum	130.
Et flot liv i 84 år	132.
Blå Bog	134.

Æ Æ Æ Æ Æ